

Tvedestrand kommune

Årsberetning 2017

Med enhetenes årsrapporter

Tvedestrand
04.04.2018

INNHALDSFORTEGNELSE:

DEL 1 – ÅRSBERETNING	4
1. Innledning	4
2. Sammendrag	5
3. Hovedstrategi.....	9
4. Utviklingstrekk i samfunnet Tvedestrand kommune.....	10
4.1 Folketall.....	10
4.2 Arbeidsmarked	11
5. Styringssystem og målekart	12
5.1 Målekart for kommunen	12
5.2 Politisk og administrativ organisering	13
5.3 Utviklings- og omstillingsarbeid	14
6. Tjenester og forvaltning	16
6.1 Tjenester	16
6.2 Forvaltning	16
6.3 Brukertilfredshet.....	16
6.4 Klimatiltak.....	16
6.5 Tilsyn.....	17
6.6 Internkontroll	18
7. Medarbeidere.....	19
7.1 Antall årsverk	19
7.2 Medarbeiderundersøkelse og arbeidsmiljø.....	19
7.3 Sykefravær.....	19
7.4 Seniortiltak	20
7.5 Kompetansetiltak	20
7.6 Ligestilling og mangfold.....	20
7.7 Etikk	25
7.8 AKAN-arbeid	26
8. Økonomi	27
8.1 Hovedtrekk.....	27
8.2 Driftsregnskapet, inklusive avvik	33
8.3 Investeringsregnskapet, inklusive avvik	38
8.4 Finansforvaltning	39
8.5 Finansielle nøkkeltall	42
DEL 2 – ENHETENES ÅRSRAPPORTER.....	44
1.1 Ansvar 210 Rådmann og politiske styringsorgan	44
1.2 Ansvar 215 administrativ støtteenhet	49

1.3	Ansvar 229 Tvedestrandskolen	54
1.4	Ansvar 230 Barnehageenheten	58
1.5	Ansvar 240 Plan, miljø og eiendom	63
1.6	Ansvar 245 Teknisk drift	67
1.7	Ansvar 250 Omsorg og rehabilitering	71
1.8	Ansvar 255 Oppfølgingsenheten	80
1.9	Ansvar 260 Familiehuset – ressurscenter for barn og unge	87
1.10	Ansvar 265 NAV	91
	Vedlegg 1 – Egenerklæringer om konsesjonsfrihet og bopliksaker etter forskrift om nedsatt konsesjonsgrense	95
	Vedlegg 2 - Husdyrhold og viltforvaltning	96
	Vedlegg 3 – Statlig tiltakspakke	97
	Vedlegg 3 – Årsberetning DDØ sikkerhetsforum	100
	Vedlegg 4a – Årsrapport for kemneren i Tvedestrand 2017	102
	Vedlegg 4b – Kontrollrapport 2017 vedrørende skatteoppkreveren for Tvedestrand kommune	110
	Vedlegg 5 – Frivilligsentralen med badeparken	111
	Vedlegg 6 – Statusoversikt for vedtatt planstrategi	117

DEL 1 – ÅRSBERETNING

1. Innledning

Etter kommuneloven skal kommunen hvert år utarbeide årsregnskap og en årsberetning. Disse skal behandles av kommunestyret senest innen 1. juli.

Årsberetningen skal inneholde opplysninger som er viktige for å bedømme kommunens økonomiske stilling og resultatet av virksomheten, samt om andre forhold av vesentlig betydning. Det skal redegjøres for tiltak innen kontroll og etisk standard. Videre skal det redegjøres for arbeid med likestilling og mangfold.

Dette dokumentet har først en del 1 som er kalt årsberetning, deretter følger del 2 som er gir en grundigere fremstilling av tjenesteområdene, kalt enhetenes årsrapporter.

Årsberetningen gir først et kortfattet sammendrag, kapittel 2, over de viktigste resultatene innenfor tjenestene og økonomi for kommunen i 2017. Så følger hovedelementene i hovedstrategien for Tvedestrand kommune. Deretter kommer en gjennomgang av samfunnsutviklingen i Tvedestrand, styringssystem og målekart samt tjenester og forvaltning inkludert internkontroll. Videre er medarbeidere, inkludering, mangfold og etikk samt kommunens økonomiske resultater beskrevet.

Hvis en innledningsvis leser kapittel 2 med sammendraget og kapittel 8 om økonomi i årsberetningsdelen, vil nok det gi en god oversikt før en blir for detaljert.

Tvedestrand den 04.04.2018

Jarle Bjørn Hanken

Rådmann

Øyvind Johannesen

Ass. rådmann

2. Sammendrag

Tvedestrand kommunes oppdrag er å gi innbyggerne gode tjenester med riktig kvalitet. Når en ser på tilbakemeldingene en får gjennom året virker folk i Tvedestrand tilfredse med tjenestene, selv om enkelte alltid vil ønske endrede prioriteringer. Kommunens ansatte bør se på arbeidet de gjør for befolkningen i Tvedestrand med stolthet og glede. Likevel er det rom for forbedringer på noen områder.

År 2017 har vært et svært krevende og utfordrende år. Kommunen har lyktes i å komme ut av ROBEK-lista, har fått dekket opp siste del av tidligere års akkumulert underskudd og satt av midler til oppbygging av frie fondsmidler. Regnskapsresultatet for 2017 ble et overskudd på omlag 5,6 mill. kroner, og samlet greide enhetene å holde seg innenfor budsjettammen. Innføring av eiendomsskatt ble gjennomført som planlagt i 2017, og var et svært krevende arbeid. Kommunen fikk inn omlag 12 mill. kroner i eiendomsskatt i 2017 (som budsjettet).

Kommunestyret gjorde vedtak om igangsetting av kommunens største investeringsprosjekt noen sinne på hele 230 mill. kroner til bygging av idrettsanlegg ved ny videregående skole ved Mjåvann. Fylkeskommunen gjorde vedtak om bygging av ny videregående skole ved Mjåvann til 600 mill. kroner, samt bygging av ny fylkesvei til 85 mill. kroner til den nye skolen fra nye E 18 krysset. Leiekontrakt mellom kommunen og fylkeskommunen vedrørende idrettsanlegget ble fremforhandlet og inngått i 2017.

Bygging av ny E 18 er igangsatt av Nye Veier AS og AF gruppen, og kommunen har i 2017 avsluttet kontrakt med Nye Veier AS om bygging av store næringsarealer ved E 18 krysset til Tvedestrand (A 67 Tvedestrand næringspark). Kostnadsrammen er i underkant av 60 mill. kroner.

Godkjenning av romprogram for bygging av ny barneskole for sentrum ble vedtatt i 2017, og prosjektet med oppfylning av barneskoletomten ved Lyngmyr ble vedtatt i 2017.

Nedenfor har en omtalt hver av kommunens sektorer med tjenesteproduksjon. De omtalte punktene er ikke nødvendigvis de som har krevd mest ressursinnsats eller er viktigst på området, men er forhold en ønsker å fremheve.

Grunnskolen

Tvedestrandskolen har vedvarende fokus på kvalitetsforbedring og vurdering av egen praksis i et ledelsesperspektiv. Læringsledelse og lærende møter er forankret og strukturert. Veiledning og støtte fra Utdanningsdirektoratets Veilederkorps opphører trolig i sin nåværende form våren 2018. Arbeidet med satsningsområdene vil prege skolene i årene fremover. Dette fremgår også i Kvalitetsplan for Tvedestrandskolen 2017 – 2020.

Mange lærere i grunnskolen har deltatt på videreutdanning og lærernes økte kompetanse reflekteres i elevenes læring gjennom svært gode resultater i norsk, engelsk og matematikk.

Både på nasjonale prøver og grunnskolepoeng skåret Tvedestrandelevene godt over landsgjennomsnittet

Barnehager

Det var full barnehagedekning ved hovedopptak. Utover dette har vi kunnet tilby barnehageplasser fortløpende gjennom året. Antall barnehageplasser i bruk har blitt redusert uten at dette har gått ut over kvaliteten. Dette vises i gode resultater i brukerundersøkelsen og gjennomført tilsyn uten avvik, og gjennom systematisk forebyggende arbeid med fokus på tidlig innsats. Barnehageenheten har blitt rammet av flomsituasjonen, og i forbindelse med dette tatt beredskapsplanen aktivt i bruk.

Plan, miljø og eiendom

Forberedelsene til de store og arbeidskrevende oppgavene kommunen og enheten står foran har preget mye av 2017. Spesielt kan nevnes samarbeidsprosjektet mellom fylkeskommunen og kommunen om ny videregående skole og idrettsanlegg ved Mjåvann, ny E18 og næringsarealer ved Grendstøl og ny barneskole på Lyngmyr. Enheten har også stått for planlegging og byggeledelse for fire nye boliger til rusavhengige på Lauvåsen og ombygging til nye lokaler til fysioterapi i Søsterdalen.

Aktiviteten innen byggesak har vært noe lavere enn tidligere, og behandlingstidene er lavere enn normen. Innen oppmåling har aktiviteten vært høyere enn budsjettet.

Kommuneplanens arealdel ble ferdig revidert, og av andre planer og prosjekter det er arbeidet med kan nevnes trafikksikkerhetsplan, plan/gjennomføring av brannsikringstiltak på Lyngør, reguleringsendringer E18, mulighetsstudie for plassering av nye boliger for funksjonshemmede, uthavnprosjekt, og regional areal og transportplan.

Det har vært gjennomført et stort vedlikeholdsarbeid i 2017 gjennom statlig tiltakspakke for økt sysselsetting. Det er lavt sykefravær i enheten, og stillingsbrøken innenfor renholdsektoren er økt.

Teknisk drift

Flomsituasjonen og beredskapsarbeid har det vært sterkt fokus på i 2017. Enheten har arbeidet med oppfølging av rehabiliteringsplanen for vann og avløp, samt vedlikeholdsprosjekter på vei gjennom statlig tiltakspakke. Det er videre arbeidet mye med VA-delen på de store investeringene som kommunen skal gjennomføre de nærmeste årene. Enhetene har et lavt sykefravær. Skjærgårdstjenesten har levert gode resultater i 2017.

Omsorg og rehabilitering

Dypvåg bofellesskap ble avviklet i henhold til kommunestyrevedtak våren 2017 (noe tidligere enn forutsatt). Det ble gjennomført omorganisering av hjemmebaserte tjenester ved blant annet å redusere antall soner.

Det har vært store svingninger i tjenestebehovet, fra å selge sykehjemsplasser til nabokommune, til å måtte opprette midlertidige plasser, «pop-up» avdeling, på slutten av året, samt stor økning i behov for hjemmebaserte tjenester siste halvår. Dette krever fleksible ansatte for å kunne gi et godt faglig tilbud til de som trenger det, og denne fleksibiliteten har ansatte vist ved å bidra til å stå på i krevende perioder. Det har vært behov for å bruke vikarbyrå i 2017 som følge av stor etterspørsel etter tjenester og rekrutteringssituasjonen.

For første gang har Tvedestrand kommune en ph.d. - stipendiat (doktorstipendiat), noe vi kan være stolte av. Ph.d. – prosjektet i regi av Østre –Agder omhandler «Identifisering og igangsetting av tiltak ved akutt/subakutt funksjonssvikt hos eldre hjemmeboende som mottar hjemmesykepleie i Østre Agder».

Oppfølgingsenheten

Enheten er under vekst på grunn av nye og endrede behov i brukergruppene. Flere brukere med store og sammensatte problemsstillinger utfordrer personalet og driften. Voksesmertene er tydelige og viser etterslep som vil følge inn i 2018. Som følge av stor etterspørsel etter tjenester har det vært behov for å bruke vikarbyrå. I desember ble tjenesten «Tvungen omsorg» opprettet, noe som er helt nytt og krevende arbeid for kommunen og som vil fortsette å utfordre.

Til tross for store endringer, økte behov og rekrutteringsproblemer har enheten levert tjenestene og holdt seg innenfor gitte frister. Enheten har også levert et regnskap omtrent i balanse. Det viser at enkeltansatte strekker seg svært langt og jobber og effektivt.

Familiehuset – ressurscenter for barn og unge

Tjenestene i enheten har hatt fokus på å videreføre "Familiehusmodellen", ved å ha et godt og hensiktsmessig samarbeid. Fritidsklubben har hatt utvidet åpningstid og aktivitetstilbudet har dermed økt.

I hele 2017 har det vært en utfordring å ha mulighet til å tilby fastlege til nye pasienter, da alle fastlegene stort sett har hatt fulle lister. Administrasjonen og fastlegene har samarbeidet for å finne gode løsninger, både kortsiktig og langsiktig.

Ved utgangen av året var det ikke avklaring i barnevernssaken der Tvedestrand kommune og BUF-etat er uenige om fordelingen av utgifter fra 2015. Avhengig av utfall i saken kan kommunen få en merkostnad på inntil 2 mill. kroner for 2015. Fra og med 1. januar 2016 ble det interkommunale samarbeidet for barnevernet, der Gjerstad er vertskommune, administrativt ansvarlig for saken. Avhengig av utfall i saken kan kommunen også få en merkostnad i 2016 og i 2017 jf. avtale om interkommunalt barnevernsamarbeid.

Tvedestrand mottak – Englegård ble avviklet den 31.07.2017.

NAV

Et hovedfokus hos NAV har vært oppfølgingen av unge under 25 år og arbeidsformidling generelt med bedriftsbesøk. Digitalisering av statlige NAV-tjenester har hatt et sterkt fokus i 2017.

Det er fremdeles mange brukere som må følges tett opp, og NAV har et godt samarbeid med både skole og arbeidsliv. Det har vært en økning i antall sosialhjelpsbrukere i 2017 og særlig på supplerende sosialhjelp. Arbeidsledigheten er fortsatt noe høy, men er synkende gjennom hele 2017.

I 2017 var det 26 flyktninger som ble bosatt i Tvedestrand, herav 1 barn. I tillegg ble det bosatt 4 som familiegjenforeninger, herav 3 barn. Målsetting for 2017 var bosetting av 30 personer.

Administrativ støtteenhet

Biblioteket er blitt en stor arena for møte mellom mennesker, noe vi særlig ser i virksomheten rundt bibliotekklubben og språkkafeen. Arrangements- og aktivitetsvirksomheten har steget kraftig fra 2016 til 2017. Det har vært gjennomført 329 arrangementer for barn og voksne med 2200 frammøtte.

Det har vært stabil og god drift i støttefunksjonene. Opprettelse av stilling som controller- og rådgiverfunksjon sikrer god kvalitet og styring både i daglig drift, deriblant innkjøp og prosjektøkonomistyring.

Ledelse, IKT, næring og kultur

For kommunens øverste ledelse har det vært sterkt fokus på gjennomføring av utviklingsalternativet med store investeringsprosjekter, samtidig som det også har vært et sterkt fokus på driften og økonomistyringen av kommunen. En svært viktig målsetting i 2017 var å komme ut av ROBEK-lista, gjennomføre innføring av eiendomsskatt og legge til rette for at kommunen klarer å bygge opp økonomiske reserver for fremtiden.

Alle kommunene i DDØ-samarbeidet arbeider med en digitaliseringsstrategi, med sikte på å automatisere løsninger og legge til rette for økt brukervennlighet. I den forbindelse ble også gjort et strategisk vedtak om sammenslåing av IKT Agder IKS og IKT-DDØ med virkning fra 01.01.2018.

På næringsiden har det vært fokus på å utvikle strategi for utvikling og salg av næringsarealer i kommunen, samt å iverksette tiltakene i strategisk næringsplan regionalt og lokalt. Dette gjøres i nært samarbeid med lokalt næringsliv m.fl.

Kultursektoren har hatt fokus på å iverksette tiltakene i vedtatt kommunedelplan for Kultur, samt rullering av handlingsplan for kultur og handlingsplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.

Beredskap

Alle kommunens overordnede beredskapsplaner ble totalrevidert i 2017. Alle avvik etter tilsynet i 2016 bortsett fra ett (overordnet ROS-analyse for kommunen) ansees dermed som lukket fra administrasjonens side. Arbeidet med revisjon og samordning av dokumentene i enhetene ble også påbegynt. Sommeren 2017 ble det gjennomført en stor beredskapsøvelse i regi av Fylkesmannen, samt flere mindre øvelser og planleggingsmøter.

Kommunestyret vedtok etableringen av et beredskapsråd som skal bidra til å utvikle samfunnsberedskapen i Tvedestrand og styrke samarbeidet med eksterne aktører. Det ble også inngått beredskapsavtale med Aust-Agder Røde Kors. Flere ansatte med beredskapsverv gjennomførte kompetanseheving på feltet.

Kommunen ble utsatt for flom på høsten og beredskapen ble dermed satt på prøve. Det ble høstet mange erfaringer fra situasjonen og man fikk konstatert at beredskapssystemet og det eksterne samarbeidet fungerte godt, kombinert med stor innsats fra tilpasningsdyktige ansatte i kommunen.

Frivilligsentralen

Frivilligsentralen har fokus på folkehelse, tidlig innsats, aktiv hverdag og trygg framtid. Tvedestrand badepark hadde besøk av omlag 50 000 mennesker sommeren 2017 noe som er en økning på omlag 10 000. Videre har Frivilligsentralen om lag 10 000 utlån av utstyr pr. år. Gratis utlån av utstyr bidrar til at barn og unge kan delta på aktiviteter de ellers ikke hadde hatt anledning til.

Regnskapsresultat og økonomisk status

Tvedestrand kommune kom ut med et overskudd på 5,635 mill. kroner for 2017. Det er etter at underskudd fra 2015 på 2,677 mill. kroner, er dekket inn.

Ved utgangen av 2017 har kommunen et disposisjonsfond på 9,734 mill. kroner. Dersom en vedtar å sette hele årets overskudd på disposisjonsfond, vil fondet utgjøre 15,369 mill. kroner.

3. Hovedstrategi

I handlingsplanen for 2017-2020 vedtok kommunestyret å holde fast på «utviklingsalternativet» som hovedstrategi for kommunen. Strategien har som hensikt å nå hovedmålsettingen for kommunen, som er:

- Attraktiv bokommune med Østre Agder som arbeidsplassregion
- En befolkningsutvikling tilnærmet lik landet

Utviklingsalternativet innebar et høyt investeringsnivå innenfor prioriterte områder. For å finansiere investeringene ble det innført eiendomsskatt for boliger og fritidsboliger i 2017. «Utviklingsalternativet» forutsatte effektiviseringer i den kommunale tjenesteproduksjonen, da eiendomsskatten ikke skulle brukes til ordinær drift. I tillegg var det sterkt fokus, både politisk og administrativt, å komme ut av ROBEK-lista i 2017. Denne målsetningen ble innfridd innen sommeren 2017.

Kommunestyret vedtok i desember 2016 å videreføre utviklingsalternativet vedtatt i 2015, og at den fortsatt skulle legges til grunn som kommunens hovedstrategi. Hovedelementene i strategien er følgende:

1. Tilpasse driftsnivået til det ordinære inntektsnivået, uten eiendomsskatt. Det betyr å redusere driftskostnadene i økonomiplanperioden med inntil 9-10 mill. kroner i perioden 2017-2020.
2. Gjennomføre et svært høyt og ekspansivt investeringsnivå på brutto omleg 550 mill. kroner i perioden 2017-2020 innenfor prioriterte områder, hvor økte kapitalutgifter og eventuelle økte driftsutgifter finansieres med eiendomsskatt. Følgende områder ble prioritert:
 - Investeringer knyttet til E18-utbyggingen, med utvikling av attraktive næringsområder og infrastruktur.
 - Nytt idrettsanlegg og infrastruktur for ny videregående skole ved Mjåvann.
 - Ny barneskole i sentrum, med infrastruktur.
 - Ny barnehage i sentrum, med infrastruktur.
 - Oppfølging av Byløft-prosjektene Hovedgata/Holgata og Møllebekken.
 - Nye 8 boliger for utviklingshemmede samlokalisert i sentrum.
 - Brannsikring av Dypvåg og Holt kirker
 - Eventuelt kjøp av bygning og tomt for gamle videregående skole ved Lyngmyr.
3. Innføre eiendomsskatt i 2017 med 2 o/oo, som øker til 4 o/oo i 2019.
4. Bygge opp en økonomisk buffer på 4 mill. kroner pr. år fra 2017, samt et utviklingsfond over tid som sikrer kommunens økonomiske handlingsrom. Dette finansieres både med eiendomsskatt og med effektivisering av driften.
5. Kommunen skal komme ut av ROBEK-lista snarest råd, og senest våren 2018.

4. Utviklingstrekk i samfunnet Tvedestrand kommune

4.1 Folketall

Det kan være mange aktuelle indikatorer på utviklingen i samfunnet Tvedestrand. Her vises folketallsutvikling og aldersfordeling fra SSB. I tillegg har en med en tabell for arbeidsledighet.

Tabell 1: Folketall i Tvedestrand pr. 31.12.

År 2008	År 2009	År 2010	År 2011	År 2012	År 2013	År 2014	År 2015	År 2016	År 2017
5 939	5 939	5 969	6 019	6 064	6 059	6 048	6 014	6 051	6 086

I perioden 2007 til 2012 var det en økning i folketallet i Tvedestrand. Økningen var på 190 personer, eller på 3,2 %. Fra 2013 til 2015 var det en nedgang i folketallet med 50 personer eller 0,8 %, mens innbyggertallet økte igjen fra 2016 til 2017 med 72 personer (1,2 %). I 2017 var det en vekst i landet på 0,7 %, i fylket på 0,5 % og i Tvedestrand 0,6 %.

Fra 2007 til 2017 er det en økning i innbyggertallet i Tvedestrand på 3,6 %. Landet totalt har hatt en vekst på 11,8 %. Årlig gjennomsnitt er 0,36 % for Tvedestrand og 1,18 % for landet. Denne utviklingen gir negativ effekt i forhold til blant annet hva kommunen får i frie inntekter gjennom inntektssystemet. Etter at inntektssystemet ble innført med dagens profil, har kommunen hatt et tap i sine samlede skatte- og rammeoverføringer på om lag 1-2 mill. kroner hvert år. Dette har vært et effektiviseringskrav for kommunen de siste 15-20 årene.

Folketallet fordelt på alder ved utgangen av sist år framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 2: Folketall fordelt på alderstrinn ved utgangen av året

I alt	0-5 år	6-15 år	16-19 år	20-66 år	67-79 år	80 år +
5 874 (2007)	373	729	353	3 522	563	334
5 939 (2008)	379	716	355	3 590	562	337
5 939 (2009)	391	705	360	3 590	562	331
5 969 (2010)	402	713	347	3 611	569	327
6 019 (2011)	410	715	307	3 669	589	329
6 064 (2012)	406	698	322	3 671	632	335
6 059 (2013)	391	725	297	3 644	677	325
6 048 (2014)	390	710	308	3 601	727	312
6 014 (2015)	376	711	308	3 559	756	304
6 051 (2016)	347	724	305	3 579	794	302
6 086 (2017)	335	711	313	3 591	827	309

Det er forskjellig utvikling for de ulike aldersgruppene over tid. Antall barn og unge (aldersgruppen 0-19 år) har blitt gradvis redusert de siste årene, fra 1 462 i 2010 til 1 369 i 2017. Dette er en nedgang på 6,4 %. Nedgangen i aldersgruppen 0-5 år er markant.

I samme periode er det aldersgruppen 67-79 år som har en markant økning i antall innbyggere, hele 45,3 %.

Det betyr at kommunen får en stadig eldre befolkning, mens barn/unge har hatt en reduksjon de siste årene. Den yrkesaktive delen av befolkning har holdt seg rimelig stabilt samme antall.

Fortsetter denne utviklingen vil det påvirke prioriteringen av de kommunale tjenestene og ressursene i fremtiden. Det kan bety færre barne- og skoleplasser og økning i helse- og omsorgsbehovene.

4.2 Arbeidsmarked

Tabell 3: Utvikling av arbeidsledighet (helt ledige arbeidssøkere) i % av arbeidsstyrken, pr. årsskiftet (januar)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Landet	3,3	3,1	2,8	2,5	2,6	3,1	3,4	3,2
Snitt fylket	3,8	4,0	3,5	3,6	4,0	3,7	4,7	3,5
Tvedestrand	4,4	4,3	3,2	4,0	4,0	4,1	5,4	3,8

Arbeidsledigheten i Tvedestrand har i perioden variert i mellom 3,2 % og 5,4 %. I 2012 var den nede i 3,2 %, mens den i 2016 var oppe i hele 5,4 %. Ledigheten i Tvedestrand har alle årene unntatt 2012 vært lik med eller høyere enn gjennomsnittet både for Aust-Agder og landet. Den høye ledigheten gir utfordringer både for de arbeidsledige og kommunen.

Folkehelseinstituttet publiserer hvert år en folkehelseprofil for alle landets kommuner. Hensikten er å bidra med en oversikt over helsetilstanden i befolkningen og faktorer som påvirker denne. Profilen bruker indikatorer innen befolkning, levekår, miljø, skole, levevaner og helse/sykdom. Hver av de 34 indikatorene sammenlignes med landsgjennomsnittet. De områder der Tvedestrand skiller seg markant positivt ut er:

- God drikkevannsforsyning.
- Antall legemiddelbrukere med type 2-diabetes.

Områder der Tvedestrand skiller seg markant negativt ut er:

- Utdanningsnivå i aldersgruppen 30-39 år.
- Andel barn som bor i husholdninger med lav inntekt.
- Barn av enslige forsørgere.
- Andelen uføretrygdte under 45 år.
- Andel ungdommer i ungdomsskolen som er medlem av en fritidsorganisasjon.
- Andel 10.-klassinger som trives på skolen.
- Andel kvinner som røyker ved starten av et svangerskap.
- Andelen med psykiske symptomer og lidelser.
- Andelen brukere av primærhelsetjenesten som har muskel- og skjelettplager og –sykdommer.
- Antall utleveringer av antibiotika på resept.
- Vaksinasjonsdekning for meslinger for 9-åringer.

Hovedtrekkene i resultatene over er om lag som forrige år, men med noe variasjon i parametrene. For å se hele folkehelseprofilen vises det til Folkehelseinstituttets hjemmeside: www.fhi.no.

5. Styringssystem og målekart

5.1 Målekart for kommunen

Tvedestrand kommune gjorde i 2007 vedtak som innebar at kommunen skulle organiseres etter enhetsmodellen, og det ble gjort vedtak om etablering av styringssystemet "Balansert målstyring" (BMS). BMS er en modell for styring og måling av egen virksomhet og kommunen som helhet. Som navnet antyder, bygger modellen på at mål for kommunens virksomhet ses ut fra ulike perspektiv og at måling av kommunens prestasjoner og resultater må ta høyde for dette.

I 2017 har kommunen hatt følgende fokusområder i et målekart:

- Brukere
- Medarbeidere
- Økonomi

I 2017 er det satt opp målekart for hver enhet i tillegg til hele kommunen.

Det er i 2017 vedtatt følgende målekart for hele kommunen, hvor resultatene for 2017 er satt inn i målekartet:

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet i hver enhet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelser i hver enhet	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Regnskap
Ambisjonsnivå	Fastsettes i hver enhet	Medarbeidertilfredshet på 4,2 (1 – 5, hvor 5 er best) Svarprosent: 66 % Sykefravær totalt på 7,0 %, hvorav korttid på 1,8 %.	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme, sum for alle enhetene/ansvarsområdene 210-289
Resultat	Se enhetenes målekart	Medarbeidertilfredshet: undersøkelsen 10-faktor gjennomført, 336 ansatte/ 66 % svarte i 2016 Score: gjennomsnitt 4,2 i 2016. Sykefravær totalt på 7,7 %, hvorav korttid på 2,0 %.	Avvik + 0,03 % fra netto budsjettramme, sum for alle enhetene/ansvarsområdene 210-289.

Medarbeiderundersøkelsen 10-faktor har spørsmål innen 10 kategorier. Nedenfor vises resultatet for de ulike kategoriene for Tvedestrand og gjennomsnittet for alle kommuner i landet som har benyttet undersøkelsen. Undersøkelsen gjennomføres hvert 2 andre år. Neste gang er i 2018.

Tabell 4: Resultat fra medarbeiderundersøkelsen 2016 (ikke gjennomført i 2017, gjennomføres hvert andre år)

Navn	Tvedestrand	Norge
Oppgavemotivasjon	4,3	4,3
Mestringstro	4,3	4,3
Selvstendighet	4,2	4,2
Bruk av kompetanse	4,3	4,2
Mestringsorientert ledelse	3,9	3,9
Rolleklarhet	4,2	4,3
Relevant kompetanseutvikling	3,6	3,7
Fleksibilitetsvilje	4,5	4,4
Mestringsklima	4,0	4,1
Nytteorientert motivasjon	4,7	4,7

Det vises ellers til andre kapitler i dette dokumentet for nærmere omtale av de ulike fokusområdene og enhetenes målekart.

5.2 Politisk og administrativ organisering

Et grunnprinsipp i den politiske organisering i Tvedestrand er at det er kommunestyret som tar beslutningene i den grad de ikke er delegert til rådmannen, og at de andre politiske organene er forberedende instanser. Unntaket fra denne hovedregelen gjelder saker etter plan- og bygningsloven, der utvalget for teknikk, plan og natur har vedtaksmyndighet som planutvalg.

Organiseringen og de gjeldende reglementene ble sist revidert i 2015. Vedtatte endringer ble innført fra oktober 2015 (etter konstituering av nytt kommunestyre).

Rådmannen er delegert myndighet i alle saker som ikke er av prinsipiell karakter, jfr. eget delegasjonsreglement. Dette ble revidert på nytt i 2017.

Politisk organisering

- Kommunestyre med 25 medlemmer med Jan Dukene (TTL) som ordfører og June Anette Marcussen (V) som varaordfører.
- Formannskap med ni medlemmer, ledet av ordfører Jan Dukene (TTL).
- Livsløpskomité med ni medlemmer, ledet av Ole Jørgen Goderstad (H).
- Teknisk, plan- og naturutvalg med ni medlemmer, ledet av Knut Benjamin Aall (H).
- Kontrollutvalg med fem medlemmer, ledet av Svein Hansen (AP).
- Koordineringsforum med følgende medlemmer; ordfører, varaordfører, komitelederne og opposisjonsleder, totalt fem medlemmer. Ledet av ordfører Jan Dukene (TTL).
- Administrasjons- og likestillingsutvalg med sju medlemmer, to valgt av de ansatte og fem politikere fra formannskapets medlemmer, ledet av Jan Dukene (TTL).

Administrativ organisering

Det ble gjort endringer i den administrative organiseringen fra 01.08.2013, slik at følgende organisering har vært gjeldende i 2017:

- Rådmann Jarle Bjørn Hanken og assisterende rådmann Øyvind Johannesen med følgende ni enheter og enhetsledere:
- Administrativ støtteenhet, enhetsleder Tone Vestøl Bråten
- Tvedestrandskolen, enhetsleder Elisabet Christiansen
- Barnehageenheten, enhetsleder Linda Fedje
- Plan, miljø og eiendom, enhetsleder Svein O. Dale
- Teknisk drift, enhetsleder Anton Thomassen
- Omsorg og rehabilitering, enhetsleder Hege de Lange Haaland (sluttet 31.12.17)
- Oppfølgingsenheten, enhetsleder Helene Tveide
- Familiehuset – Ressurssenter for barn og unge, enhetsleder Kristin de Lange Johannesen
- NAV, leder Åse Selaasdal (statlig ansatt)

I tillegg er det noen få stabsfunksjoner som dekker fagområdene politisk sekretariat, beredskap, samfunnsplan, skjenke- og salgsbevilgningssaker, internkontroll, kultur, og næring.

Ledergruppa har møter om lag annenhver tirsdag formiddag, og det har vært gjennomført jevnlige rapporteringsmøter mellom rådmann/assisterende rådmann og de respektive enhetslederne.

5.3 Utviklings- og omstillingsarbeid

Utviklings- og omstillingsarbeid er en del av hverdagen for en kommunal organisasjon, og det er i 2017 satt fokus på forbedringsområder i alle enheter i kommunen. Både rådmann, assisterende rådmann og enhetslederne har satt opp sine forbedringsområder i 2017. Disse er vedtatt av kommunestyret i budsjettet og økonomiplanen. Nedenfor er det skissert noen litt større utviklingsprosesser i 2017, men dette er ikke en uttømmende oversikt vedrørende utviklingsarbeid i organisasjonen.

Revisjon av arealdelen i kommuneplanen

I tråd med vedtatt planstrategi for 2012-2016 ble arbeidet med revisjon av arealdelen i kommuneplanen startet opp i 2014. Planen ble lagt ut på offentlig høring sommeren 2016. Kommunestyret hadde endelig behandling av planen i februar 2017. Den nye planen gjelder for perioden 2017-2029.

Revisjon av planstrategi og kommuneplanen, samfunnsdelen

Dette arbeidet ble startet opp og i stor grad avsluttet i løpet av 2017. Endelig vedtatt kommuneplan, samfunnsdelen for 2018-2030 ble vedtatt av kommunestyret i februar 2018.

A67 Tvedestrand næringspark

Siden 2011 har det vært arbeidet med planer rundt bygging av ny E18 mellom Tvedestrand og Arendal. Både i 2016 og i 2017 ble det arbeidet mye med kommunalt næringsområde på Grendstøl, samt avtale med Nye Veier AS om bygging av veier, næringsareal, Aktiv rast osv. Næringsområdet har fått navnet A67 Tvedestrand næringspark.

Ny videregående skole og idrettsanlegg ved Mjåvann

Aust-Agder fylkeskommune vedtok i 2015 å bygge ny videregående skole ved Mjåvann i Tvedestrand. Kommunen skal bygge anlegg for idretts- og friluftsliv i tilknytning til skolen. Arbeidene vil skje i nært samarbeid mellom fylkeskommunen og kommunen. I 2016 var det en konkurranse med arkitekter og entreprenører, og vinneren ble forslaget med navn "Kapla". Vinnergrupperingen består av Veidekke AS, Link arkitektur AS og Snøhetta AS. I 2017 har det vært arbeidet videre med kontrakten med Veidekke AS gjennom skisseprosjekt og forprosjekt, som da endte med at fylkeskommunen og kommunen inngikk endelig kontrakt med Veidekke AS høsten 2017 om bygging av skolen og idrettsanlegget. Dette er en kontrakt med 2 byggherrer og 1 entreprenør.

Ny barneskole for sentrum

Kommunestyret har vedtatt å bygge ny barneskole på Lyngmyr. I 2017 ble det gjennomført mye planarbeid, m.a. ble romprogrammet fastsatt.

6. Tjenester og forvaltning

6.1 Tjenester

Tjenesteproduksjonen i alle enhetene har vært på det jevne til tross for fortløpende økonomiske omstillingskrav til enhetene. De fleste av enhetene melder at aktiviteten minst har vært så høy som måltall satt i budsjettet, jf. årsrapportene fra enhetene. For enhetene Omsorg/rehabilitering og Oppfølgingsenheten har aktivitetsnivået vært høyere enn måltallene som var satt i budsjettet.

Kommunens tjenesteproduksjon overfor innbyggerne og brukerne er nærmere beskrevet i enhetenes årsrapporter.

6.2 Forvaltning

Forvaltningsoppgaver i kommunen er nært knyttet til plan- og bygningsloven, samt lovverk innenfor miljø, landbruk, viltforvaltning, konsesjonsområdet og vannforsyning. I tillegg er det forvaltningsoppgaver innenfor boligområdet mot Husbanken og i saker som gjelder serverings- og skjenkebevilgninger.

Det har vært et høyt aktivitetsnivå på de fleste av disse områdene i 2017.

6.3 Brukertilfredshet

For å få tilbakemelding fra brukerne om hvordan de oppfatter de tjenester som gis, er det forutsatt gjennom BMS (balansert målstyring) at det skal være systematiske brukerundersøkelser. Ambisjonsnivået i 2017 var at alle enhetene skulle ha gjennomført brukerundersøkelse og evaluert denne.

De fleste enhetene har gjennomført brukerundersøkelser i 2017. Resultatene er kommentert i enhetenes årsrapporter. Skolene har gjennomført den statlige elevundersøkelsen.

God dialog med de som bruker kommunens tjenester forutsettes å gi det beste grunnlaget for utvikling av kommunens tjenester. Dette bør skje gjennom brukermedvirkning på ulike måter.

6.4 Klimatiltak

Kommunens klimaplan er fra 2009, og har ikke vært revidert etter det. Planen inneholder 17 punkter som kommunen skal prioritere i sitt arbeid med klima. Flere av disse målene er delvis eller helt oppfylt. F.o.m 2016 ble det besluttet at det ikke lenger er hensiktsmessig å kommentere punkt for punkt i årsberetningen, men kun å kommentere konkrete klimatiltak det har vært fokus på i rapporteringsåret.

I klimasammenheng og med tiltak for å redusere CO₂-utslipp har kommunen i 2017 jobbet med en rekke saker:

- De nye SD-anleggene for Holt skole, Dypvåg skole, Songe skole og Lyngmyr ungdomsskole er satt i drift, og bare i januar fikk vi en besparelse på 116.000 kwh til tross for kaldere klima i år. Forventet innsparing med kr. 400.000,-/år er derfor innfridd. I 2017 ble det montert nytt SD-anlegg på Strannasenteret, og driftspersonell har fått opplæring.
- Planleggingen av ny videregående skole og idrettsanlegg ved Mjåvann er slutført, og intensjonen om pluss hus er opprettholdt, og byggearbeidene er påbegynt.
- I 2016 vedtok kommunen å melde seg inn i Klimapartnerne, og i 2017 har kommunen deltatt i kompetansehevende seminarer der hensikten er å øke kommunens kunnskap om tiltak for å redusere klimagassutslipp og stimulere til grønn samfunns- og næringsutvikling.
- Prosjekt for planlegging av sentralfyringsanlegg (nærmiljøanlegg) i området Rughagen-Plankedalen – Lyngmyr har vært under løpende vurdering i prosjektavdelingen i 2017, men er ikke endelig konkludert.

- Kommunen viderefører vedtaket om at alle kommunale bygg over 500 m² skal ha vannbåren varme.
- Det er gjennomført rehabilitering av avløpsnett på Songe og ved Mjåvann som bidrar til lavere strømforbruk til transport, og mindre utslipp av avløp til naturen.
- Gjennom tiltakspakken er det installert LED-lys i korridorer og fellesstuer ved Strannasenteret, noe som gir en årlig innsparing med 78 000 kwh.
- Etter flommen høsten 2017 ble det iverksatt en planprosess for flomforebyggende tiltak i samarbeid med NVE, der NVE tar 80 % av kostnadene. Planarbeidet med forslag til tiltak vil bli sluttført i 2018.
- Av andre energibesparende tiltak kan nevnes at gamle og lite energivennlige vinduer er skiftet ut i fellesarealer i sykehjem, ved Holt skole og Dypvåg skole.
- Kommunens klimaplan skal revideres i løpet av inneværende planperiode. Likedan skal alle fagplaner som utarbeides i Tvedestrand vurdere konsekvensene for klima.
- Tvedestrand har deltatt aktivt i ATP- samarbeidet (ATP – Areal og transportplan – Arendalsregionen), der det er et mål at transportveksten skal tas med kollektiv trafikk, sykkel og gange. Det innebærer også at utviklingen av bo- og arbeidsmarkedet i kommunen må lokaliseres rundt sentrum og lokale sentra og at kollektivtilbudet styrkes i tråd med dette.

6.5 Tilsyn

Det har i 2017 blitt gjennomført flere tilsyn fra fylkesmannens side, samt branntilsyn ved to skoler og ved Strannasenteret. På den siste ble det registrert to avvik. Matrikkeltilsyn fra Kartverket resulterte i tre avvik og fire merknader. Mattilsynet har hatt et tilsyn på kjøkkenet ved Strannasenteret med ett avvik. Sykehjemmet, avdeling 1, hadde tilsyn fra Arbeidstilsynet vedrørende vold og trusler. Flere pålegg ble gitt etter tilsynet. Oppfølgingsenheten har hatt hele fem tilsyn i 2017. Fylkesmannen hadde tre tilsyn og Arbeidstilsynet to tilsyn. Tilsynene fra fylkesmannen omfattet tvang og makt i avlastings tjenesten, tjenestene i Olav Sverres vei og med tjenester til utviklingshemmede over 18 år. De to første tilsynene ble det ikke gitt avvik eller merknader. Det siste tilsynet ble det gitt tre avvik. Arbeidstilsynet gjennomførte to tilsyn i avdeling for psykisk helse, rus og avhengighet. Det ble også her gitt avvik. Det har vært gjennomført tilsyn av elektriske anlegg med vekt på internkontroll ved Tjenna Legekontor.

I 2017 har det vært fokus på å lukke flere av avvikene og merknadene fra tidligere års og årets tilsyn. Det har i tillegg vært arbeidet spesielt med lukking av avvik på beredskapsarbeidet i kommunen. Det er i 2017 gjennomført en samlet revisjon av alle kommunens overordnet beredskapsplaner.

Tilsyn med kommunens virksomhet og tjenesteproduksjon tar utgangspunkt i statlige prioriterte tilsynsområder i henhold til lov og forskriftsverk. Tilsynsmyndighetene har fokus på avvik og forbedringsområder. Tilsyn gir også kompetanse tilbake til enhetene som tjenesteytere. Ofte blir det igangsatt kvalitetsforbedrende arbeider etter et tilsyn.

I de fleste kommunene er det en utfordring at ressursbruken som tilsyn medfører blir merkbar. Det skal tilrettelegges for tilsyn, finne frem dokumenter, delta på fellesmøter, oppstartsmøter, intervjuer, befaringer, sluttmøter og deretter arbeidet med lukking av avvik og merknader.

Innen barnehageområdet er kommunen også selv tilsynsmyndighet. I 2017 ble det gjennomført skriftlig tilsyn med alle barnehagene, både kommunale og private. Det ble ikke avdekket avvik i noen av barnehagene.

6.6 Internkontroll

I kommunelovens § 48 står det følgende:

- Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten.

Kommunen har på flere områder internkontrollsystemer som sikrer kvaliteten på tjenestene, HMS (helse, miljø og sikkerhet) og på økonomifeltet. Kommunen har utarbeidet egne etiske retningslinjer og varslingsrutiner som er vedtatt av kommunestyret i 2008. Arbeidet med en revisjon av disse ble startet opp i 2017 og forventes å bli vedtatt vinteren 2018.

Rådmannen har lagt opp til rapportering og dialog med alle enhetsledere gjennom jevnlige rapporteringsmøter etter oppsatt møteplan; både med ledermøter og enhetsvise møter. Etter rådmannens vurdering er det behov for ytterligere fokus på internkontroll i de nærmeste årene. Det er forbedringspunkter på noen områder.

Innenfor HMS har kommunen QM+ som avvikssystem. Dette er ikke fullt ut implementert.

Innenfor tjenesteområdene har flere enheter kvalitetssystemer på de meste aktuelle tjenesteområdene, men også her er det behov for forbedringer og videreutvikling.

På innkjøpsområdet er det gjennomført forbedringer gjennom målrettet arbeid gjennom året.

Innenfor økonomifeltet har kommunen vedtatt eget finansreglement, og det rapporteres til kommunestyret i tertialrapporter og årsberetning om status på dette området. Nytt overordnet økonomireglement ble utarbeidet og vedtatt av kommunestyret i 2017.

7. Medarbeidere

7.1 Antall årsverk

I vedtatt budsjett de siste årene har en hatt følgende antall årsverk:

- 388,3 i 2008,
- 363,3 i 2009,
- 370,8 i 2010,
- 379,4 i 2011,
- 383,5 i 2012,
- 393,4 i 2013,
- 421,5 i 2014,
- 432,4 i 2015,
- 433,5 i 2016,
- 444,4 i 2017.

7.2 Medarbeiderundersøkelse og arbeidsmiljø

Medarbeiderundersøkelse ble gjennomført i 2016. Den gjennomføres hvert 2. år, neste gang i 2018.

Tvedestrand kommune som IA-bedrift, har et godt samarbeid med NAV Arbeidslivssenter, NAV lokalt og bedriftshelsetjenesten som aktivt medvirkende i arbeidsmiljøspørsmål, både i forhold til ønskede prosesser i enhetene og ved dialog med HR-rådgiver.

Personalforeningen i kommunen er arrangør for ulike sosiale tiltak for de ansatte. Tiltakene er et positivt bidrag til arbeidsmiljøet. I 2017 har personalforeningen arrangert sommerfest for ansatte m/følge, middag og konsert i Arendal kulturhus samt utleie av Marens hus. Alle arrangementene som personalforeningen har stått for er et tilbud til alle ansatte i kommunen.

7.3 Sykefravær

Tabell 5: Sykefravær

År	Totalt fravær		Kortidsfravær 0-16 dager		Langtidsfravær over 16 dager	
	Prosent	Årsverk	Prosent	Årsverk	Prosent	Årsverk
2005	7,4 %	27,1	2,4 %	8,6	5,0 %	18,5
2006	8,4 %	31,4	2,3 %	8,5	6,1 %	22,9
2007	7,4 %	26,6	2,2 %	7,9	5,2 %	18,7
2008	8,8 %	32,5	1,6 %	5,8	7,2 %	26,8
2009	9,7 %	35,2	1,8 %	6,4	7,9 %	28,8
2010	7,3 %	27,4	2,6 %	9,8	4,7 %	17,6
2011	7,8 %	30,8	1,8 %	7,3	5,9 %	23,5
2012	8,4 %	33,1	1,5 %	5,7	6,9 %	27,3
2013	7,8 %	30,2	1,5 %	5,8	6,3 %	24,4
2014	8,0 %	33,5	1,5 %	6,2	6,5 %	27,3
2015	7,3 %	31,6	1,9 %	8,2	5,4 %	23,4
2016	7,2 %	29,7	1,9 %	5,9	5,3 %	23,8
2017	7,7 %	35,3	2,0 %	9,1	5,7 %	26,2

Sammenlignet med 2016 har det vært en oppgang på 0,5 prosentpoeng i 2017. Korttidsfraværet har en økning på 0,1 prosentpoeng i 2017 sammenlignet med 2016.

I enkelte enheter er det få personer som medfører en høy fraværspersent, noen enheter har større utfordringer. Vi er en inkluderende arbeidsplass, og har flere ansatte med kroniske lidelser som kan gi utslag i høyere fravær, ofte korttidsfravær.

HR-rådgiver, kontaktperson ved NAV arbeidslivssenter, NAV Tvedestrand og bedriftshelsetjenesten har fast møtetidspunkt (møteplassen) én gang per måned, for å bistå enhetsledere eller andre med delegert personalfullmakt som har behov for å drøfte saker. Det innkalles andre aktuelle funksjoner ved behov ut i fra hver enkelt sak. Hovedverneombud og hovedtillitsvalgte deltar i disse møtene minimum to ganger pr. år, i forhold til planlegging og oppfølging av IA-arbeidet, samt drøfting av aktuelle problemstillinger i enhetene.

Det har vært gjennomført 3 kurs i regi av NAV arbeidslivssenter for alle enhetsledere, mellomledere, tillitsvalgte og verneombud.

Følende har vært tema;

- Psykiske reaksjoner på omstilling og stress, 20 deltagere,
- Kurs i helsefremmende arbeidsplasser, 16 deltagere
- Kurs i erfaring/utfordringer/løsninger med utgangspunkt i IA-handlingsplan og kommunens oppfølgingsrutiner for sykmeldte, 26 deltagere.

NAV arbeidslivssenter har også vært tilgjengelig for de enheter som har hatt behov for forebygging eller bistand i saker.

7.4 Seniortiltak

Seniorpolitikk er kommunens personalpolitikk rettet mot medarbeidere fra 55 år. Grunnlaget for all seniorpolitikk er bevissthet om at godt voksne arbeidstakere representerer verdifulle ressurser som kommunen trenger. Tvedestrand kommune har retningslinjer for seniorpolitikk, og avholder seniorsamtaler i forbindelse med medarbeidersamtaler.

7.5 Kompetansetiltak

Det vises her til enhetenes årsmeldinger.

I tillegg til kurs i regi av Nav arbeidslivssenter, som nevnt over, er det gjennomført kurs i forvaltningsloven og offentleglova for 30 ansatte i kommunen.

7.6 Likestilling og mangfold

Virksomheter som i lov er pålagt å utarbeide årsberetning, skal i årsberetningen redegjøre for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i virksomheten. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å forhindre forskjellsbehandling i strid med likestillings- og diskrimineringsloven. Denne rapporteringsplikten går også frem av kommunelovens § 48, punkt nr. 5.

Redegjørelse for tilstanden

Det er i oversiktene tatt utgangspunkt i lønnsmassen pr. mars året etter i faste stillinger som er besatt. Vakante stillinger og midlertidige stillinger er ikke med i oversiktene. Fast ansatte som er i ulønnet permisjon på dette tidspunktet er ikke med i statistikken.

Ledelsen

Ledelsen i kommunen har følgende kjønnsfordeling:

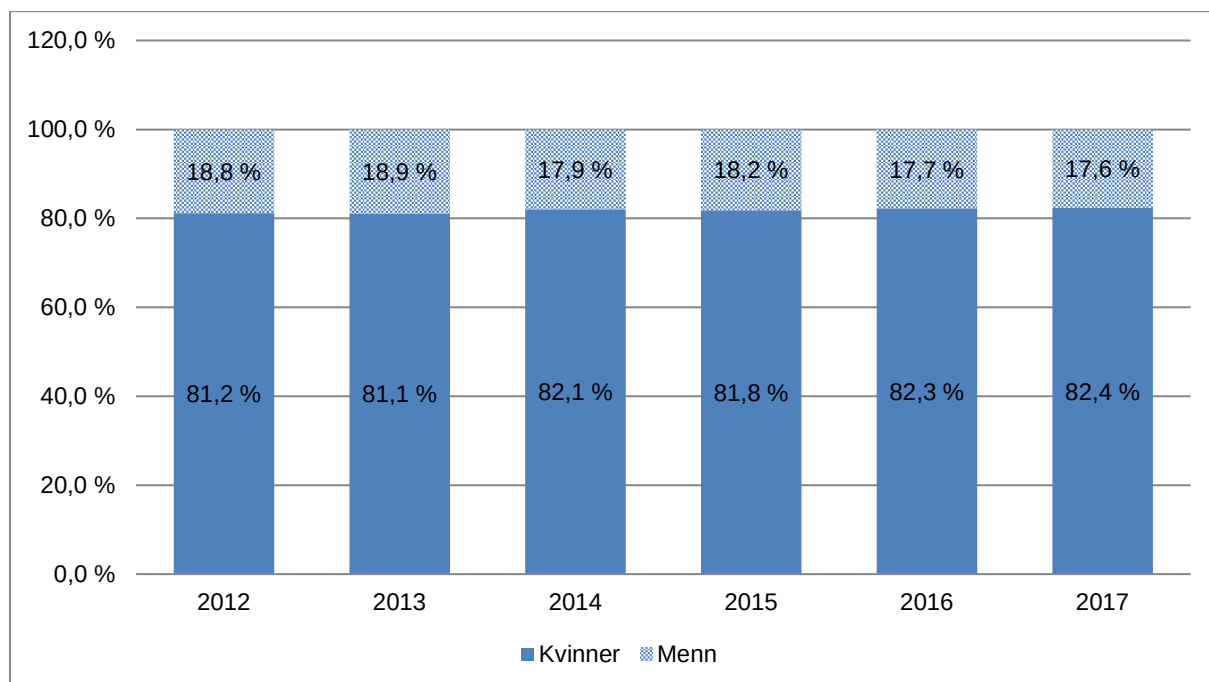
- Rådmannsnivå; to menn (rådmann og assisterende rådmann).

- Enhetslederne; to menn og syv kvinner.

Andel kvinner og menn

Det har vært en nedgang på 0,1 prosentpoeng på andel menn fra 2016 til 2017, og tilsvarende økning på kvinneandelen. Kommunen er fortsatt en kvinnedominert arbeidsplass.

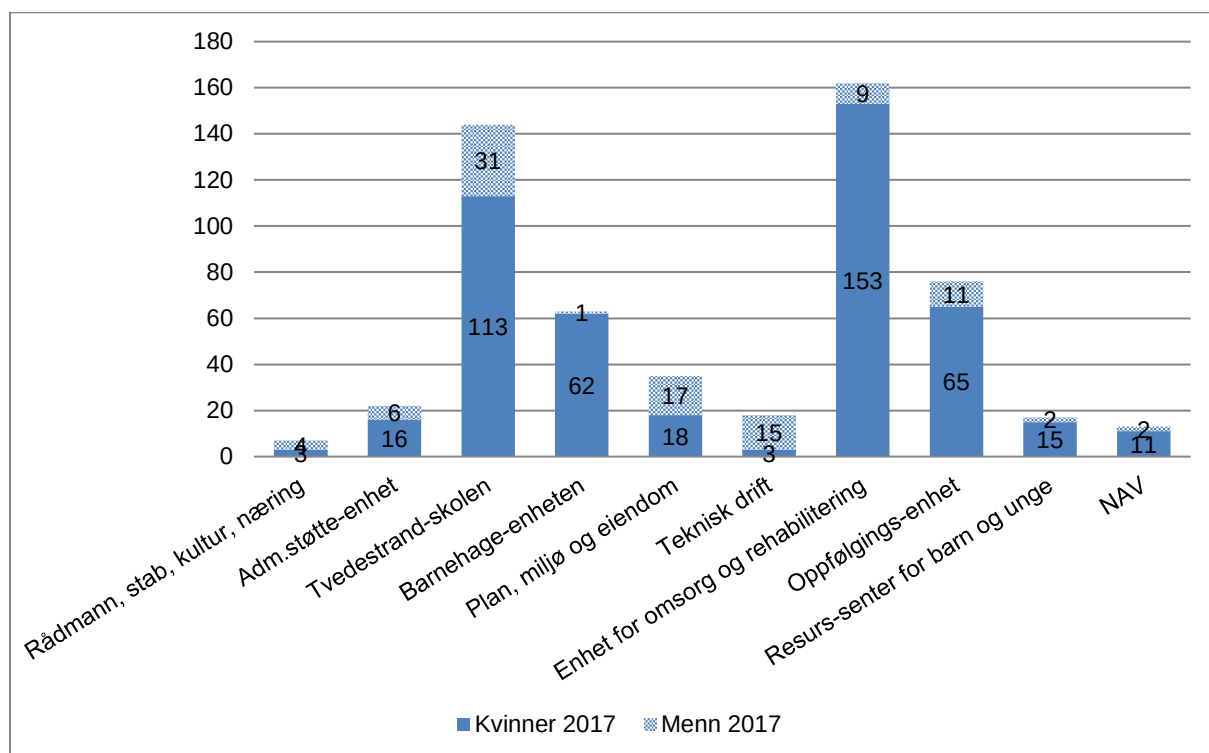
Figur 1: Fast ansatte kvinner og menn i perioden 2012-2017

Kjønnsfordeling

Kjønnsfordelingen på enhetene viser tydelig at helse og omsorg, barnehager, NAV, Familiehuset RBU, administrativ støtteenhet og skolesektoren domineres av kvinner. Den mest mannsdominerte enheten er Teknisk drift. Plan, miljø og eiendom som inkluderer renholdstjenesten, har en tilnærmet lik fordeling på menn og kvinner. Det er små endringer i kjønnsfordelingen fra 2016 til 2017.

Figur 2: Kjønnssfordeling fast ansatte fordelt pr. enhet 2017

Stillingsstørrelser

Kommunestyret vedtok i desember 2008 retningslinjer for uønsket deltid. Konkret betyr målsettingen at kommunen i 2015 ikke skulle hatt ha flere enn 12 stillinger under 40 % stillingsstørrelse.

I 2008 var 89 % av stillingene i kommunen over 40 % stillingsstørrelse. I 2017 var andelen 93,5 %. Dette er en økning på 0,3 prosentpoeng fra 2016. Antall stillinger under 40 % ble redusert fra 48 til 36 personer fra 2008 til 2017.

Gjennomsnittlig årsverksstørrelse for menn i 2017 var 89,9 %, for kvinner 79,5 %. Til sammenligning var årsverksstørrelsen for menn i 2016 89,5 %, og for kvinner 77,4 %.

Det fremgår av statistikken at antall stillinger over 80 % har økt med 149 fra 2008 til 2017, de to siste årene utgjør dette en økning på 79 stillinger. Av dette er 100 % - stillinger økt med 86 i perioden 2008 til 2017, av dette utgjør økningen de to siste årene 47 stillinger.

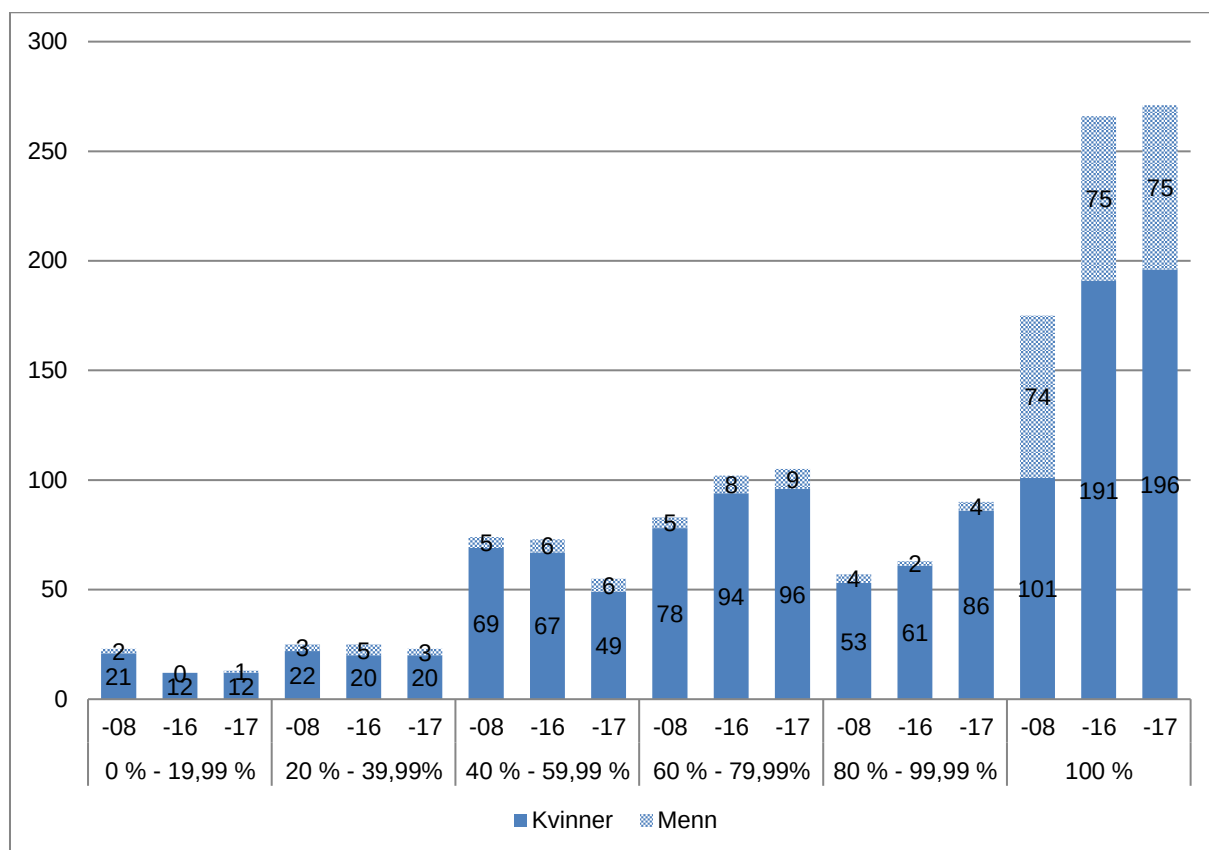
Dette viser at vi beveger oss i riktig retning i forhold til målsettingen når det gjelder økning av 100 % - stillinger, men det er fortsatt for mange deltidsstillinger i kommunen.

I 2015 ble heltidsprosjekt startet i kommunen, og i første omgang har vi valgt å ha størst fokus på omsorg og rehabilitering og oppfølgingsenheten, der målet er å oppnå økt andel heltidsstillinger, dette gjelder for øvrig også i de øvrige enhetene. For å få dette til må en se på daglig organisering av drift og arbeidstidsordninger for å kunne oppnå økt andel heltidsstillinger. Dette er et tidkrevende arbeid, men vi ser at vi nå har fått en økning i antall heltidsstillinger bare de to siste årene. Vi deltar i heltidsnettverk på Agder.

I desember 2017 ble det foretatt en kartlegging av deltidsansatte i enhet for omsorg og rehabilitering og oppfølgingsenheten. Denne viser at svært mange ansatte har ønsket deltid. Det vil bli jobbet mer med denne undersøkelsen i 2018 for å se på tiltak for å få deltidsansatte til å øke stillingen. Noen tiltak som vil jobbes nærmere med er å utrede andre turnusordninger og eventuell andre tiltak som bonusordninger for å stimulere økt antall helger i turnus.

Det er ikke avsatt ekstra ressurser til å jobbe med heltidsprosjektet.

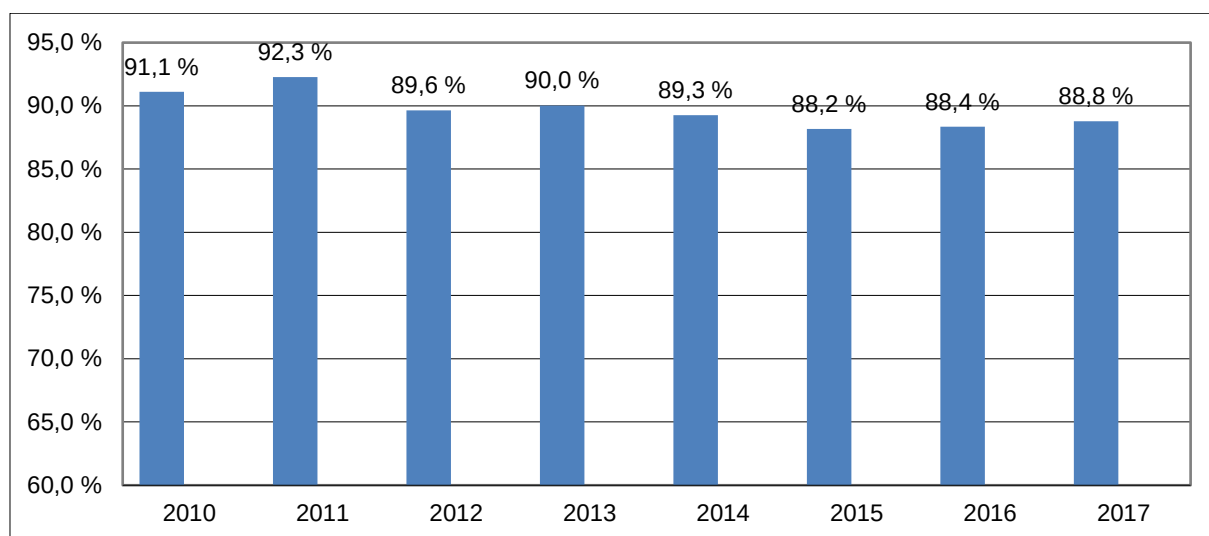
Figur 3: Fast ansatte fordelt på stillingsstørrelse og kjønn 2008, 2016 og 2017

Lønnsutvikling og -nivå

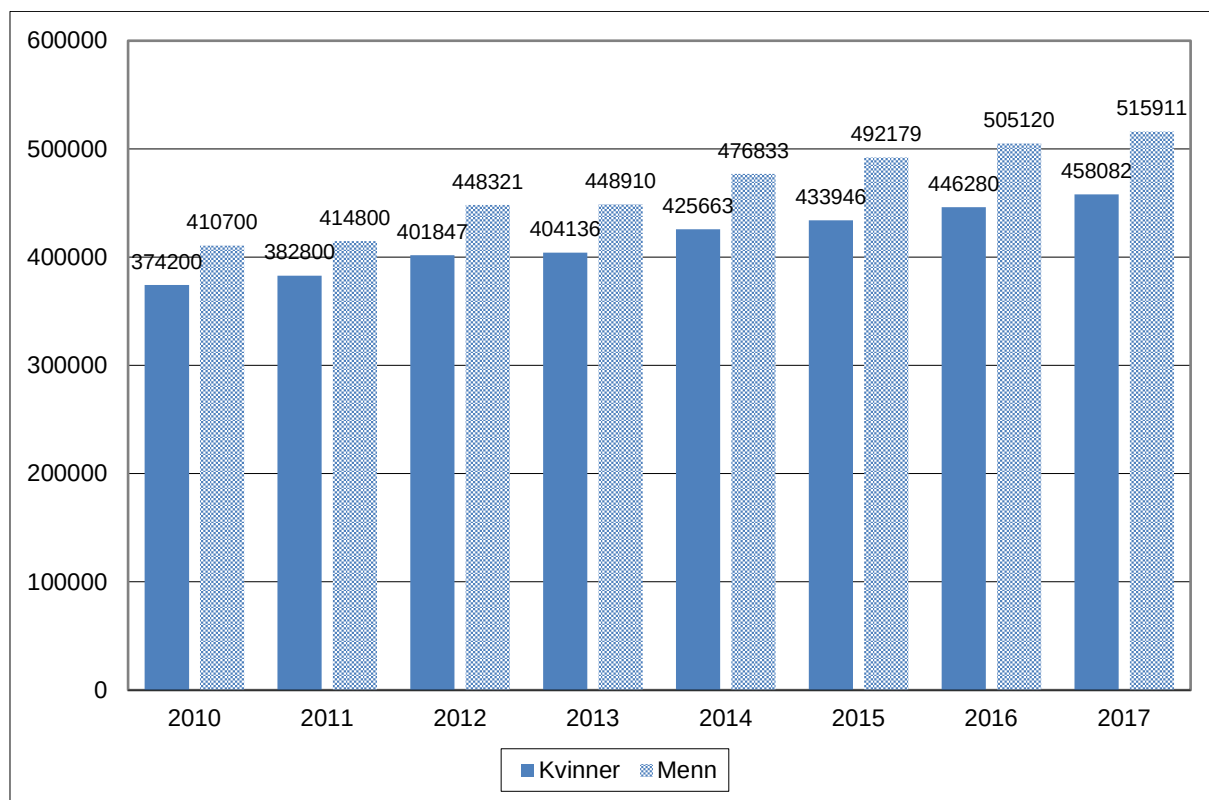
Kvinner har en gjennomsnittslønn som utgjør 88,8 % av gjennomsnittlig lønn til menn i 2017. I 2016 var det 88,4 %.

Figur 4: Prosentvis lønnsnivå - fast ansatte: kvinners gjennomsnittslønn i forhold til menns gjennomsnittslønn 2010-2017

Gjennomsnittlig årslønn for kvinner i Tvedestrand kommune er på 458 000 kroner i 2017, mens den for menn er på 515 900 kroner. Tilsvarende tall i 2016 var 446 300 kroner for kvinner og 505 100 kroner for menn.

Figur 5: Gjennomsnittlig lønnsnivå – fast ansatte: kvinners og menns gjennomsnittlige lønnsnivå 2011-2017

Tabell 6: Lønnsutvikling i % fordelt på kjønn

År	Kvinner	Menn
2009-2010	8,8 %	6,8 %
2010-2011	2,3 %	1,0 %
2011-2012	4,7 %	8,1 %
2012-2013	0,6 %	0,1 %
2013-2014	5,1 %	5,9 %
2014-2015	1,9 %	3,1 %
2015-2016	2,8 %	2,6 %
2016-2017	2,6 %	2,1 %

Målsettingene som var lagt for lønnsforhandlingene i 2010 ved å få en klarere kvinneprofil, må fortsatt ha fokus i fremtidige lønnsjusteringer/oppgjør.

Mangfold

Kommunestyret har i vedtatt ansettelsesreglement tatt inn følgende bestemmelser:

"Den kommunale arbeidsstyrken skal i størst mulig grad gjenspeile mangfoldet i befolkningen. Det er derfor et personalpolitisk mål å oppnå en balansert alders- og kjønnssammensetning og

rekruttere personer med innvandrerbakgrunn. Personer med innvandrerbakgrunn oppfordres til å søke stillingene.”

Det registreres ikke etnisk bakgrunn til ansatte i Tvedestrand kommune. I tilsettingsprosessen registreres antall søkere med etnisk bakgrunn i ansettelsesprotokollen.

Redegjørelse for tiltak

- Heltidsprosjektet fortsetter i 2018. Det er et mål at vi skal tilby ansatte heltidsstillinger. For å øke andel heltidsstillinger må vi jobbe mer med bl.a. ulike turnusordninger og tiltak for økt antall helger i turnus.
- I tillegg må oppmerksomheten på å redusere uønsket deltid ved å slå sammen stillinger når dette er mulig, samt tiltak som går på tvers av enhetene i forhold til å få større stillingsstørrelser fortsatt jobbes systematisk med.
- Det vil fortsatt være kjønnsnøytrale kriterier ved lønnsfastsetting og lønnsforhandlinger. Det forventes at lønnsutviklingen for kvinner kontra menn fortsatt vil være et tema ved de sentrale og lokale lønnsforhandlingene. Det legges også opp til tilsvarende oppmerksomhet ved lønnspolitiske drøftinger med de lokale fagforeningene i Tvedestrand kommune.
- Ved utlysning av stillinger i barnehagene og skolene, samt innenfor helse- og omsorgssektoren, bør menn i sterkere grad bli oppfordret til å søke.
- Likestilling er i samfunnsdel i kommuneplanen tatt inn som et eget punkt og med konkrete forslag til tiltak.
- Arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av kjønn, etnisitet og nedsatt funksjonsevne på alle nivåer i kommunen.
- Tvedestrand kommune har som mål å oppnå en balansert alders- og kjønns sammensetning, samt rekruttere personer med innvandrerbakgrunn.

7.7 Etikk

I henhold til Kommunallovens § 48, punkt 5, skal også årsrapporten inneholde et punkt som omfatter hvorledes kommunen sørger for å sikre en høy etisk standard i virksomheten.

Etisk standard sikres i første rekke gjennom de retningslinjene som er nedfelt i kommunens arbeidsgiverpolitikk under punktet Etske verdier, som har følgende klare føringer:

- Som forvaltere av samfunnets felles ressurser stilles det høye etiske krav til folkevalgte og ansatte. Grunnprinsippene skal være åpenhet, redelighet, integritet, ærlighet og respekt.
- Medarbeidere og ledere i Tvedestrand kommune skal utføre arbeid og tjenester i samsvar med det felles verdigrunnlaget som finnes i vår organisasjon og som er nedfelt gjennom kommunens arbeidsgiverpolitikk.
- Ledere har et særlig ansvar for å tydeliggjøre og skape aksept for etisk forsvarlig atferd og legge forholdene til rette for praktisering av dette.
- Enhver medarbeider har ansvar for å søke råd og veiledning hos sin overordnede dersom hun/han er usikker på hva som er forsvarlig praktisering av kommunens etiske retningslinjer.
- Ledere og medarbeidere har plikt til lojalt å overholde de lover, forskrifter og reglementer som gjelder og de vedtak som er truffet for kommunens virksomhet.
- Alle medarbeidere har et selvstendig ansvar for å ta opp forhold en får kjennskap til, som ikke er i samsvar med kommunens etiske norm. Brudd på de etiske retningslinjene vil kunne forårsake betydelig skade og vil i alvorlige tilfelle være uforenlig med fortsatt ansettelse i kommunen.

Kommunen har i tillegg også utarbeidet og vedtatt (april 2008) egne detaljerte etiske retningslinjer og varslingsrutiner for organisasjonen Tvedestrand kommune. Det ble nedsatt en arbeidsgruppe for å revidere de etiske retningslinjene og utarbeide rutiner for varsling i 2017.

Retningslinjene er tilgjengelige for alle ansatte, og er en del av introduksjonsprogrammet ved ansettelse av nye arbeidstakere.

I tillegg vedtok kommunen i 2010 å legge inn etiske retningslinjer gjennom det interkommunale innkjøpssamarbeidet OFA, som kommunen deltar i. Dette gjelder etiske retningslinjer i forhold til innkjøp og krav til leverandørene.

7.8 AKAN-arbeid

AKAN er en forkortelse for Arbeidslivets kompetansesenter for rus- og avhengighetsproblematikk. Hensikten med AKAN-arbeidet i Tvedestrand kommune er å forebygge rusmiddelbruk, hjelpe ansatte til å få bukt med sitt rusproblem, og slik forhindre at arbeidsforholdet kommer i fare. Dette gjelder også spilleavhengighet. Det er nedsatt et AKAN-utvalg, som er et underutvalg og arbeidsredskap for Arbeidsmiljøutvalget. Det har ikke vært noen innmeldte saker til AKAN-utvalget i 2017. Hovedansvaret ligger hos enhetslederne i oppfølging av dette, og det er søkt bistand hos HR-rådgiver fra enkelte enheter i 2017 i dette arbeidet.

AKAN-utvalget har også oppfordret enhetene til å ha samtale om dette på personalmøter. AKAN-retningslinjer ble revidert i 2016.

8. Økonomi

8.1 Hovedtrekk

8.1.1 Driftsregnskapet

Regnskapsresultat og økonomisk status

Tvedestrand kommune kom ut med et mindreforbruk på 5 635 000 kroner for 2017. Det er etter at underskudd fra 2015 på 2 677 000 kroner, er dekket inn.

Det er følgende avvik mellom regnskap og revidert budsjett:

- 2 664 000 kroner i merinntekt på rammetilskudd
- 1 717 000 kroner i merinntekt på skatt
- 1 247 000 kroner i merinntekter på generelle statstilskudd, herav 1 471 000 kroner i økt integreringstilskudd (mindreinntekt på ca. 250 000 kroner på andre kompensasjoner)
- 804 000 kroner i netto merinntekt fra renter
- 543 000 kroner i mindreutgift/merinntekt på pensjon
- 118 000 kroner i netto mindreforbruk på enhetene
- 1 161 000 kroner i netto mindre bruk av fond på selvkostområdene
- 227 000 kroner i merutgifter/mindreinntekter på øvrige deler av budsjettets fellesområder

Enhetene kommer tilnærmet samlet sett ut i balanse for 2017 med 118 000 kroner i mindreforbruk. Ved budsjettkontrollen pr. 2. tertial 2017 hadde enhetene et samlet anslag på merforbruk på 4 000 000 kroner.

Syv enheter har mindreforbruk på 5 134 000 kroner, mens 6 enheter har merforbruk på 5 016 000 kroner. De største postene gjelder lønn og sosiale utgifter. Kommunens totale utgifter til lønn inkl. sosiale utgifter var 2 520 000 kroner lavere enn budsjett.

Utenom enhetene omtalte rådmannen ved budsjettkontroll for 2. tertial stor usikkerhet knyttet til skatt og inntektsutjevning, pensjonskostnader og premieavvik, avsetning til og bruk av fond innen selvkostområdene, renteutgifter og – inntekter.

Enhetene har vist god budsjett disiplin og har dermed kommet ut med bedre resultat enn forventet ved 2. tertial.

Kommunen har et mål om ikke å ha større avvik i resultatet enn +/- 0,5 %, målt med utgangspunkt i netto budsjetttramme for alle enhetene. Mindreforbruk som er nevnt over tilsvarer 0,03 %, og en er dermed innenfor målsettingen.

Ved utgangen av 2017 har kommunen et disposisjonsfond på 9 734 000 kroner. Dette gjelder midler som er avsatt av enhetenes mindreforbruk, generelt disposisjonsfond samt ubrukte midler i personalforeningen (inklusive Marens Hus) og ungdomsrådet. Dersom en vedtar å sette hele årets mindreforbruk på disposisjonsfond, vil fondet utgjøre 15 369 000 kroner.

Med inndekkingen av merforbruk fra 2013 og 2014, ble kommunen tatt ut av ROBEK-lista våren 2017. Dette medfører at kommunen ikke lenger trenger fylkesmannens godkjenning for låneopptak og inngåelse av langsiktige leieavtaler. Fylkesmannen trenger heller ikke foreta lovlighetskontroll av budsjettvedtakene.

I 2017 ble også merforbruket fra 2015 på 2 677 000 kroner dekket inn og kommunen vil fortsette å være ute av ROBEK-listen.

Status ved utgangen av 2017 viser en kommune som fremdeles har stram økonomi og forholdsvis få frie driftsmidler, selv om disse har økt noe i løpet av siste år. Akkumulert premieavvik er på 27 982 000 kroner og er en forpliktelse som må dekkes inn i driften de kommende årene. I tillegg til reell økonomisk effekt er dette belastende for likviditeten. For å sikre likviditet til å kunne håndtere løpende utgifter inngikk kommunen i januar 2015 en avtale med banken om trekkrettigheter på 30 mill. kroner.

Tabell 7: Driftsregnskapet

Driftsregnskapet (beløp i hele 1 000 kroner)	Regnskap 2017	Rev. bud. 2017	Budsjett 2017	Avvik fra rev. bud. 2017	Regnskap 2016
Skatt og rammetilskudd	-344 081	-339 700	-339 700	-4 381	-332 763
Andre driftsinntekter	-167 376	-161 760	-138 919	-5 617	-141 832
Sum driftsinntekter	-511 457	-501 460	-478 619	-9 998	-474 595
Lønn og sosiale utgifter	334 993	337 868	322 286	-2 874	313 235
Andre driftsutgifter	176 634	169 434	157 990	7 200	157 976
Sum driftsutgifter	511 628	507 302	480 276	4 326	471 210
Brutto driftsresultat	170	5 842	1 657	-14 324	3 384
Eksterne finansinntekter	9 224	8 487	8 357	737	9 871
Eksterne finansutgifter	23 197	23 342	21 492	-145	21 056
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-13 973	-14 855	-13 135	882	-11 185
Motpost avskrivninger	21 400	21 269	21 269	131	19 246
Netto driftsresultat	7 257	572	6 477	6 685	11 445
Bruk av tidl. års mindreforbruk	-	-	-	-	-
Bruk av avsetninger	12 283	13 316	2 374	-1 033	3 106
Overført til investeringsregnskapet	-	-	-	-	-
Dekn. av tidl. års merforbruk	2 677	2 678	4 851	-1	2 175
Avsetn. til fond; mindreforbruk enhetene	0	0	0	0	5 675
Avsetninger til øvrige fond	11 228	11 210	4 000	18	6 701
Regnskapsmessig merforbruk (+)/mindreforbruk (-)	5 635	0	0	5 635	0

Driftsinntekter

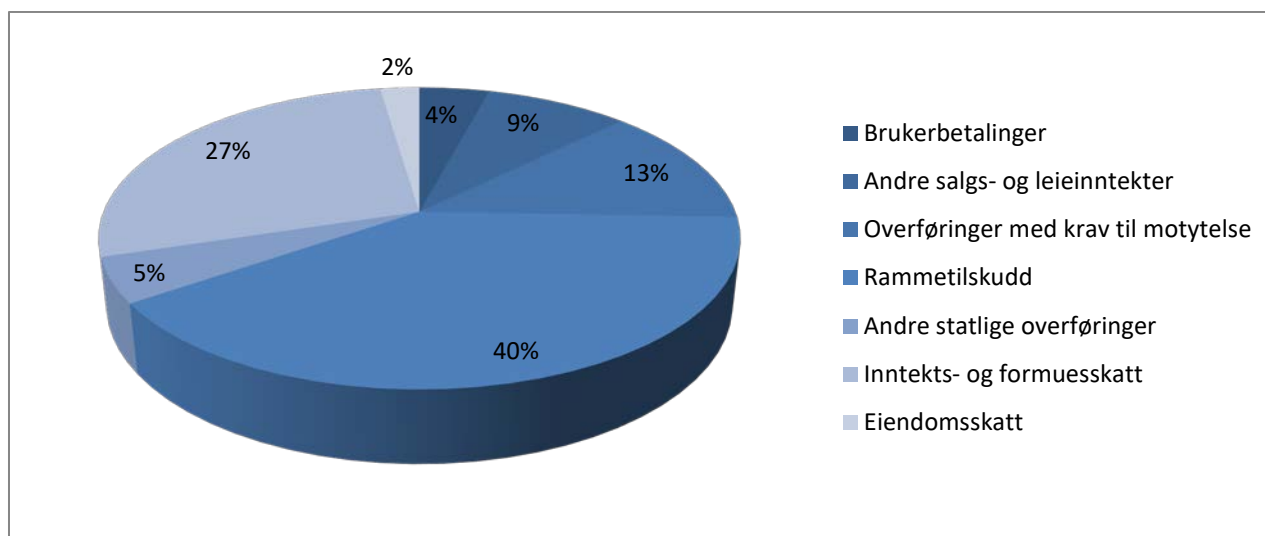
Tabellen over viser hovedpunktene i kommunens driftsregnskap. Skatt og rammetilskudd, som utgjør om lag 70 prosent av kommunens inntekter, har økt med 11 318 000 kroner eller 3,4 prosent fra 2016 til 2017. Det er viktig å være klar over at merskatteveksten i 2017 bare gir ekstra inntekt for året 2017, og i liten grad påvirker nivået på forventede skatteinntekter i 2018 og fremover.

For landet som helhet har det vært en vekst i skatteinntektene på 4,5 prosent i kommunene i 2017, sammenlignet med 2016. Den nasjonale skatteveksten på årsbasis i 2017 ble i statsbudsjettet for 2017 anslått til 1,5 prosent for kommunene. Senere ble satsen justert ned til 1 prosent, for deretter å bli satt opp til 3,3 prosent høsten 2017 (Statsbudsjett 2018).

Andre driftsinntekter består av brukerbetalinger for ulike kommunale tjenester, øremerkede tilskudd, sykepengerefusjon osv. Disse inntektene er økt med 25 544 000 kroner eller 18 % fra 2016 til 2017. Veksten kan blant annet forklares ved eiendomsskatt, økt statstilskudd til ressurskrevende brukere, refusjoner knyttet til flyktningearbeidet og gjesteelever fra andre kommuner.

Det fremgår av tabellen at det er en betydelig økning fra opprinnelig til revidert budsjett. Dette skyldes i hovedsak en økning i sykepenge- og fødselspengerefusjoner, samt ulike refusjoner og tilskudd fra staten.

Figur 6: Oversikt over kommunens driftsinntekter

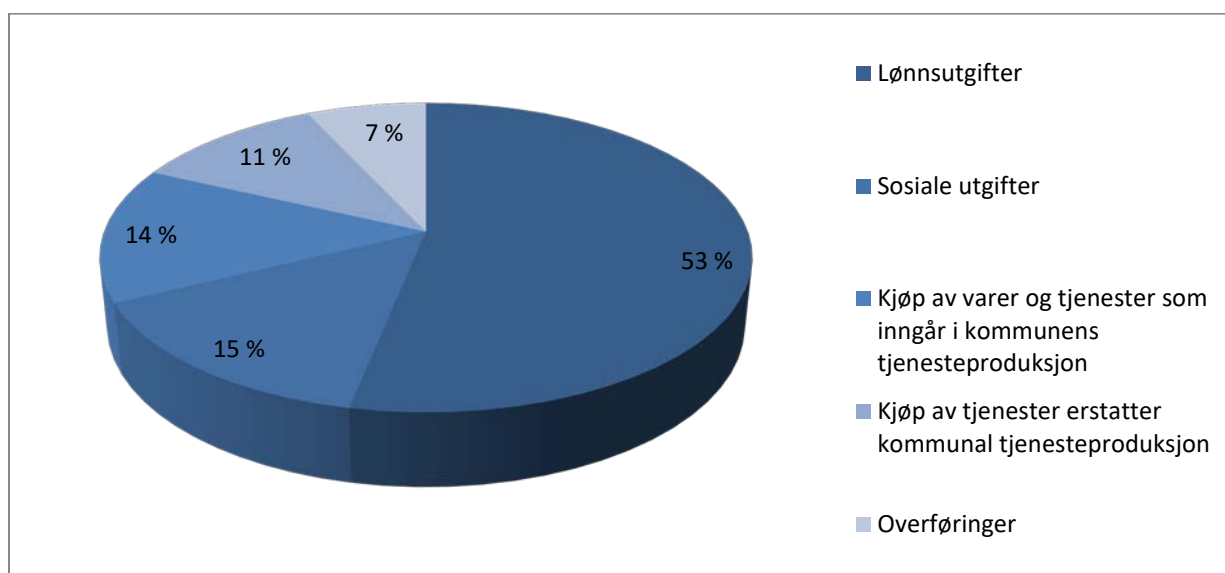
Figuren over viser ulike inntektstypene som kommunen har. Størstedelen av kommunens inntekter kommer som nevnt fra skatt og rammetilskudd fra staten. Overføringer med krav til motytelse, for eksempel sykelønnsrefusjon, momskompensasjon og andre refusjoner fra staten, utgjør ca. 13 % av inntektene.

Driftsutgifter

Kommunens lønnsutgifter (inklusive sosiale utgifter) er økt med 18,8 mill. kroner eller 6,9 % fra 2016 til 2017.

Av de samlede driftsutgiftene inklusive avskrivninger utgjorde lønn og sosiale utgifter 68 % i 2017, mot 67 % i 2016. Dette viser hvilken arbeidsintensiv organisasjon kommunen er.

Figur 7: Oversikt over kommunens driftsutgifter

Figuren over viser de ulike utgiftstypene kommunen har. Kjøp av varer og tjenester utgjør 25 % av utgiftene. Overføringer består blant annet av overføringer og tilskudd til private, organisasjoner mv. og utgjør 7 % av kommunens utgifter.

Finanstransaksjoner

Eksterne finansinntekter omfatter renteinntekter og utbytte/utbetalinger fra selskaper. Renteinntektene og utbytte er på 8 942 000 det vil si om lag 750 000 kroner lavere enn i 2016. Bak dette tallet ligger lavere utbytte fra Agder Energi med ca. 561 000 kroner samt lavere renteinntekter fra bankinnskudd på ca. 100 000 kroner.

Eksterne finansutgifter omfatter renteutgifter på 7 216 000 kroner og avdrag på 15 670 000 kroner i 2017. Renteutgiftene er redusert med 580 000 kroner, og avdragene er økt med 2 565 000 kroner fra 2016.

Netto driftsresultat

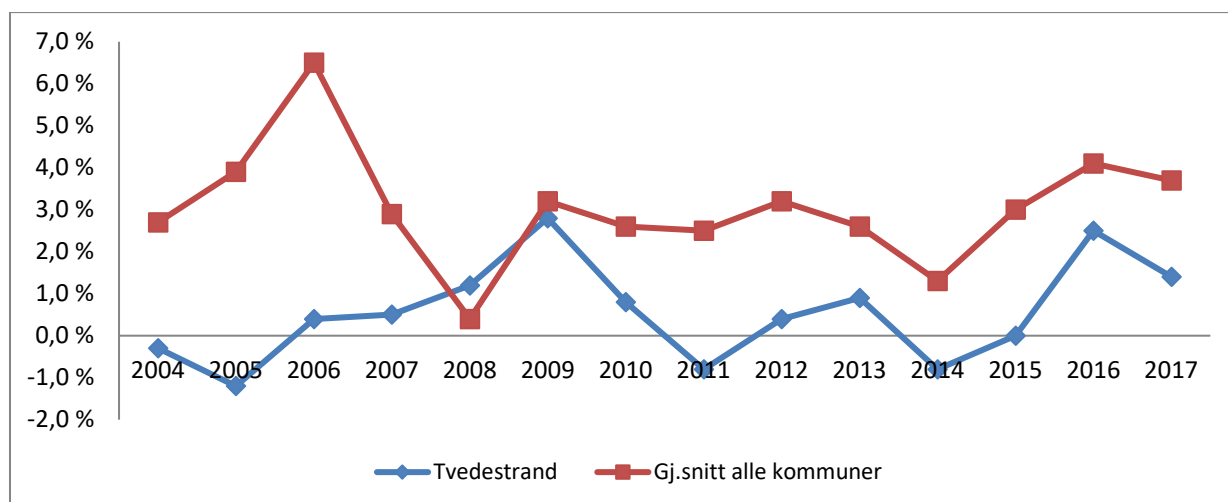
Netto driftsresultat viser enkelt sagt om det aktuelle års driftsinntekter er store nok til å dekke årets utgifter. For Tvedestrand kommune var løpende utgifter en god del lavere enn løpende inntekter i 2017. Netto driftsresultat er positivt, på 7 257 000 kroner, eller 1,4 % av brutto driftsinntekter. Det gjelder også selv om en korrigerer for overføringer til interkommunale selskap der kommunen er medeier (konserntall). Gjennomsnittet for alle landets kommuner, konserntall, er 3,7 %.

I figuren nedenfor vises størrelsen både for Tvedestrand og landsgjennomsnittet fra 2004 til 2017. En sunn kommuneøkonomi tilsier et netto driftsresultat på 1,75 %. Tvedestrand er med 1,4 % noe under dette måltallet i 2017. Normtallet ble i 2014 endret fra 3,0 %, fordi en ikke lenger fører merverdiavgiftskompensasjon fra investeringer i driftsregnskapet.

Begrepet netto driftsresultat omfatter blant annet øremerkede midler som enten avsettes til fond eller bruk av slike fond. Dette er i realiteten tekniske forhold rundt tidsforskyvinger for hvilket år en bruker øremerkede midler, og har ingen ting med kommunens økonomiske handlingsrom å gjøre. Videre omfatter størrelsen avsetninger til og bruk av fond på selvkostområdene. I tillegg ble det til og med i 2013 medtatt overføring av merverdiavgiftskompensasjon fra investeringer fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet. Dette var også pliktige transaksjoner, jmf. regnskapsforskriftene. Dersom en korrigerer for denne typen transaksjoner, ser en hvordan utviklingen i kommunens fritt disponible midler er.

Kommunens fritt disponible driftsmidler er økt med 1 916 000 kroner fra 2016 etter bundne avsetninger og inndekking av tidligere underskudd er regnet med.

Figur 8: Utvikling i netto driftsresultat

Fond og avsetninger

Linjen "Bruk av avsetninger" i tabell 7 omfatter både bruk av disposisjonsfond og bundne driftsfond. Bruk av disposisjonsfond var på 7 775 000 og bruk av bundne fond var på 4 508 000 kroner. Samlet

beløp på 12 283 000 kroner er 9 177 000 høyere enn i 2016. Dette skyldes økt bruk av disposisjonsfond (7 775 000) og økt bruk av bundne fond (1 402 000 kroner).

I beløpet for bruk av bundne fond inngår blant annet 129 000 kroner innen byggesak, 795 000 kroner innen vann, 862 000 innen avløp og 57 000 kroner angående feiing. Alle gjelder selvkostområder.

Avsetning til disposisjonsfond utgjør 9 691 000 kroner.

Av avsetninger til øvrige fond på 4 214 000 kroner gjelder 1 537 000 kroner bundne avsetninger på grunn av ubrukte øremerkede midler ved utgangen av året og 2 677 000 kroner avsetning til tidligere års regnskapsmessige merforbruk.

8.1.2 Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet for 2017 ble avsluttet i balanse.

Kommunen har to ubundne investeringsfond. Ved utgangen av 2017 er saldoen på generelt fond 132 000 kroner, mens en har 405 000 kroner på ubundet investeringsfond; aksjer og andeler. Totalt beløp er 184 000 kroner høyere ved utgangen av 2017 enn ved utgangen av 2016.

Tabell 8: Investeringsregnskapet, hovedtall skjema 2A

Investeringsregnskapet (skjema 2A) (beløp i 1000 kroner)	Regnskap 2017	Rev. bud. 2017	Budsjett 2017	Avvik fra rev. bud 2017	Regnskap 2016
Investering i anleggsmidler	50 197	91 921	35 300	41 724	59 018
Utlån og forskutteringer	25 313	25 564	15 000	251	9 721
Kjøp av aksjer og andeler	1 689	1 689	1 450	0	1 362
Avdrag på lån	6 745	6 975	3 400	230	6 769
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0
Avsetninger	256	244	0	-12	214
Årets finansieringsbehov	84 200	126 393	55 150	42 193	77 084
Finansiert slik:					
Bruk av lånemidler	-62 224	-86 187	-49 406	-23 963	-62 467
<i>herav: egne investeringslån</i>	<i>-36 911</i>	<i>-60 623</i>	<i>-34 406</i>	<i>-23 712</i>	<i>-52 746</i>
<i>formidlingslån</i>	<i>-25 313</i>	<i>-25 564</i>	<i>-15 000</i>	<i>-251</i>	<i>-9 721</i>
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-453	-434	0	19	-762
Tilskudd til investeringer	-8 226	-24 192	0	-15 966	-3 789
Kompensasjon for merverdiavgift	-6 894	-9 245	-3 044	-2 351	-3 034
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-6 393	-6 325	-2 700	68	-6 133
Andre inntekter	0	0	0	0	0
Sum ekstern finansiering	-84 190	-126 383	-55 150	-42 193	-76 185
Overført fra driftsregnskapet	0	0	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	-10	-10	0	0	-899
<i>herav: generelle ubundne investeringsfond</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>-732</i>
<i>enheterens disposisjonsfond</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>bundne driftsfond</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>bundne investeringsfond</i>	<i>-10</i>	<i>-10</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>-167</i>
Sum finansiering	-84 200	-126 393	-55 150	-42 193	-77 084
Udekket (+)/udisponert (-) =0	0	0	0	0	0

Det er en del endringer fra opprinnelig budsjett til revidert budsjett. Dette skyldes at en i revidert budsjett 2017 har innarbeidet ubrukte bevilgninger fra 2016 på ikke avsluttede prosjekter. Videre har kommunestyret gjennom 2017 endret bevilgningene på flere prosjekter.

Årets finansieringsbehov

Investeringer i anleggsmidler var 50 197 000 kroner i 2017, det vil si 8 820 000 lavere enn året før. Investeringsprosjektet med størst bruttoutgifter i 2017 var Mjåvann idrettshall (17 710 000 kroner). Videre hadde også utbyggingsavtale for Lauvåsen boligfelt (6 084 000 kroner) og ny barneskole (4 821 000 kroner) og rehabilitering avløp (2 871 000 kroner) store bruttoutgifter.

Beløpene i linjen utlån og forskutteringer gjelder i hovedsak formidlingslån til innbyggere i kommunen. Etterspørselen etter slike lån er stor og det gjøres en god jobb med formidlingen av lånene. Ved utgangen av 2017 var det 251 000 kroner av det som kommunen har lånt som fortsatt stod på kommunens bankkonto. De ubrukte midlene er avsatt på egen balansekonto for ubrukte lånemidler.

Kjøp av aksjer og andeler omfatter kjøp av aksjer og andeler samt egenkapitalinnskudd i KLP. Pensjonsfondene i KLP øker hvert år noe som medfører behov for økt egenkapital fra eierne, dvs. kommunene. Tilskuddet til oppbygging av egenkapital er nødvendig for å opprettholde god soliditet, med mulighet for å oppnå gode resultater og mest mulig stabil pensjonspremie i svingende finansmarkeder.

Avdrag på lån gjelder formidlingslån, og er kommunens nedbetaling på lån i Husbanken. Beløpene omfatter både ordinære avdrag og ekstraordinære avdrag som følger av at kommunens kunder har innbetalt ekstraordinært på sine lån. Sistnevnte skal etter Husbankens bestemmelser benyttes til ekstraordinær nedbetaling av lån.

Avsetninger gjelder 184 000 kroner i avsetning til ubundet investeringsfond; aksjer og andeler, angående salg av boligtomter. Resterende 72 000 kroner av "Avsetninger" gjelder bundet investeringsfond angående formidlingslån (60 000 kroner). Dette er ekstraordinære avdrag fra kommunens lånekunder, som kom så sent på året at det ikke var tid til ekstraordinær nedbetaling før nyttår. Midlene må benyttes til ekstraordinær nedbetaling i 2017. I tillegg kommer avsetning til bundet fond for brannsikring på Lyngør (12 000 kroner).

Finansiering

Størstedelen av kommunens investeringer finansieres ved lån. I 2017 ble i alt 62 224 000 kroner av utgiftene finansiert på denne måten. Hvert år tar en opp vedtatt beløp i lån, mens en altså bare benytter det som er nødvendig. Ubrukte lånemidler ved utgangen av 2017 var 23 963 000 kroner, det vil si en reduksjon på 12 818 000 kroner fra året før. Det ubrukte beløpet gjelder investeringsprosjekter der det har vært tidsforskyvninger i arbeidene og innsparinger i avsluttede prosjekter. Dette gjelder spesielt for barnehage på Bronsbu, Mjåvann idrettsanlegg, utbyggingsavtaler for ulike boligfelt samt høydebasseng og damutbedring.

Inntekter fra salg av anleggsmidler er 453 000 kroner. Av dette beløpet gjelder 197 000 kroner salg av boligtomter, 200 000 kroner salg av redskapsbærer og 50 000 salg av båt og 6 000 salg av bil.

Av tilskudd investeringer på 8 226 000 kroner gjelder 6 468 000 kroner kommunal infrastruktur i boligfelt. Framdrift i utbyggingsavtaler styres av andre enn kommunen og er dermed vanskelig å budsjettere. Resten av beløpet gjelder tilskudd/ overføringer fra stat og fylkeskommune.

Avviket på kompensasjon for merverdiavgift følger av at det er innsparinger i posten investering i anleggsmidler. Kompensasjonen benyttes til generell finansiering av investeringer.

Mottatte avdrag på utlån og refusjoner på 6 393 000 kroner omfatter både ordinære og ekstraordinære avdrag på formidlingslån.

Bruk av avsetninger på 10 000 kroner gjelder bundne avsetninger til formidlingslån.

8.2 Driftsregnskapet, inklusive avvik

I regnskapsforskriften er det angitt to skjemaer som er obligatoriske, det er skjema 1A og 1B. Skjema 1A viser skatt, rammetilskudd, statlige tilskudd, renter og avdrag, samt finansieringstransaksjoner. Skjema 1B viser hvordan nettoinntektene fra skjema 1A er fordelt på enhetene i kommunen. Skjemaene vises i dette kapitlet, men er også vist i selve regnskapsdokumentet.

8.2.1 Frie disponible inntekter, finans og avsetninger

Gjennom vedtak i flere kommunestyresaker i 2017 ble det gjort endringer knyttet til bevilgningene på ansvar 290 Frie disponible inntekter, finans og avsetninger. Budsjettet ble, i størst mulig grad, tilpasset til den informasjon en hadde på de aktuelle tidspunktene. I tillegg uttrykte rådmannen i rapporten pr. 2. tertial usikkerhet til mange utgifter og inntekter som føres på ansvar 290, samt til enhetenes økonomiske resultat. De ulike utgiftene og inntektene som omfattes av ansvarsområdet er kommentert under tabellen.

Tabell 9: Driftsregnskapet, skjema 1A

Driftsregnskapet (skjema 1A) (beløp i hele 1000 kroner)	Regnskap 2017	Rev. bud. 2017	Budsjett 2017	Avvik fra rev. bud. 2017	Regnskap 2016
Skatt på inntekt og formue	-140 112	-138 395	-138 395	1 717	-139 825
Ordinært rammetilskudd	-204 569	-201 905	-201 305	2 664	-193 038
herav: fast del	-173 759	-173 905	-173 905	-146	-169 472
skjønnsmidler	-770	-700	-700	70	-400
inntekstutjevning	-29 440	-26 700	-26 700	2 740	-23 066
prosjektskjønnsmidler	-600	-600	0	0	-100
Skatt på eiendom	-11 983	-12 000	-11 600	-17	0
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	-21 015	-19 768	-20 268	1 247	-15 879
herav: inv.komp. Reform 97	-203	-340	-340	-137	-353
rentekomp. skolebygg	-127	-150	-150	-23	-210
rentekomp. skolebygg fra 2009	-73	-100	-100	-27	-87
inv.komp. eldreomsorg	-1 206	-1 258	-1 258	-52	-1 292
rentekomp kirkebygg	-36	-50	-50	-14	-53
integregringstilskudd flyktninger	-18 661	-17 190	-17 190	1 471	-12 702
andre statlige tilskudd	-709	-680	-1 180	29	-1 183
Sum frie disponible inntekter	-377 680	-372 068	-371 568	5 612	-348 742
Renteinntekter og utbytte	-8 942	-8 457	-8 327	485	-9 695
herav: renteinntekter bankinnskudd	-1 092	-880	-750	212	-1 204
andre renteinntekter	-128	-100	-100	28	-181
utbytte fra Agder Energi	-6 386	-6 350	-6 350	36	-6 947
renteinntekter formidlingslån	-1 315	-1 113	-1 113	202	-1 363
garantiprovisjon	-21	-14	-14	7	0
Gevinst finansielle instrumenter	0	0	0	0	0
Renteutg., provisjoner og andre finansutg.	7 202	7 692	7 942	490	7 789
herav: renteutgifter egne investeringslån	5 714	6 279	6 529	565	6 437
renteutgifter formidlingslån	1 488	1 413	1 413	-75	1 350
andre renteutgifter	1	0	0	-1	1
Tap finansielle instrumenter	0	0	0	0	0
Avdrag på lån (egne investeringslån)	15 670	15 650	13 550	-20	13 105
Netto finansinntekter/-utgifter	13 930	14 885	13 165	955	11 199
Til dekn. av tidl. års r-messige merforbruk	2 677	2 678	4 851	1	2 175
Til ubundne avsetninger	9 691	9 692	4 000	1	7 783
herav: generelle fond	9 691	9 692	4 000	1	2 108
enhetenes disposisjonsfond	0	0	0	0	5 675
Til bundne avsetninger	1 537	1 518	0	-19	4 593
Bruk av tidl. års r-messige mindreforbruk	0	0	0	0	0

Driftsregnskapet (skjema 1A) (beløp i hele 1000 kroner)	Regnskap 2017	Rev. bud. 2017	Budsjett 2017	Avvik fra rev. bud. 2017	Regnskap 2016
Bruk av ubundne avsetninger	-7 775	-7 774	0	1	0
herav: <i>generelle fond</i>	-2 100	-2 100	0	0	0
<i>enhetenes disp.fond., enhetene</i>	-5 675	-5 674	0	1	0
<i>enh. disp.fond., "lån" v/saldering</i>	0	0	0	0	0
Bruk av bundne avsetninger	-4 508	-5 542	-2 374	-1 034	-3 106
Netto avsetninger	1 622	572	6 477	-1 050	11 445
Overført til investeringsbudsjettet	0	0	0	0	0
Til fordeling drift	-362 128	-356 611	-351 926	5 517	-326 098
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	356 493	356 611	351 926	118	326 098
Merforbruk (+)/mindreforbruk (-)	-5 635	0	0	5 635	0

Skatt og rammetilskudd

Skatt og rammetilskudd ble budsjettert i tråd med regjeringens forslag til statsbudsjett for 2017. Det var lagt til grunn en nominell skattevekst på 1,5 % fra 2016 til 2017 for kommunene. Revidert budsjett for kommunen ble korrigert i henhold til nytt anslag i revidert nasjonalbudsjett for 2017, med en nominell skattevekst på om lag 1 %.

Regnskapet for alle landets kommuner viser en skattevekst fra 2016 til 2017 på 4,5 %. Skatteveksten i Tvedestrand var på 0,2 %. Via en nasjonal omfordelingsmodell kompenseres kommuner med lavere skattevekst enn landsgjennomsnittet for en del av differansen. Samlet vekst for skatt og inntekstutjevning for Tvedestrand var på 4,1 % fra 2016 til 2017.

Regnskapet viser samlede inntekter fra skatt og rammetilskudd på 344 681 000 kroner. Dette er 4 381 000 kroner mer enn budsjettert, og skyldes at nasjonal skattevekst var høyere enn forutsatt. Samlet vekst for skatt og rammetilskudd for Tvedestrand var på 3,6 % fra 2016 til 2017.

Kommunen ble tildelt 600 000 kroner i ekstra prosjektskjønnsmidler i 2017, dette er inkludert i beløpet i avsnittet ovenfor.

Eiendomsskatt

Inntektene fra eiendomsskatt ble på 11 983 000 kroner, dvs. tilnærmet likt budsjett på 12 mill. kroner.

Andre generelle statstilskudd

Andre generelle statstilskudd omfatter rente- og investeringskompensasjon til skolesektoren, kirkeformål og eldreomsorgen, samt integreringstilskudd i forbindelse med mottak av flyktninger. Samlet mottok kommunen 1 645 000 kroner i rente- og investeringskompensasjon, det vil si om lag 253 000 kroner lavere enn budsjettert.

I budsjettet var det lagt til grunn at kommunen skulle ta i mot 30 nye flyktninger, samt eventuelle familieegjenforeninger. I 2017 bosatte kommunen 26 flyktninger og 4 personer på familieegjenforening. Samlede inntekter fra integreringstilskudd for flyktninger var 18 661 000 kroner, mot budsjettert 17 190 000 kroner, det vil si merinntekter på ca. 1 471 000 kroner.

Renteinntekter og utbytte

Renteinntektene på 2 556 000 kroner er 449 000 kroner høyere enn budsjettert. Dette skyldes i hovedsak renteinntekter på kommunens bankbeholdning (212 000 kroner) samt renteinntekter fra formidlingslån (202 000 kroner). Årsakene til økte renteinntekter på kommunens bankbeholdning er økning i bankbeholdningen og økt rentesats. Rentesatsen kommunen har fått er NIBOR-rente + 70 rentepunkter. Fra 1.5.2017 ble betingelsene endret til NIBOR-rente + 60 rentepunkter.

Forklaring på økte renteinntekter på formidlingslån er innfrielse av lån der det har vært store forsinkelsesrenter. Forsinkelsesrenten er p.t 8,5 %. I tillegg er det flere låntakere som benytter seg av ordningen.

Utbytte fra Agder Energi ble på 6 386 000 kroner i 2017, og alt er i tråd med regnskapsforskriftene ført i driftsregnskapet. Beløpet er om lag som forutsatt i opprinnelig budsjett.

Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter

Renteutgifter på lån ble på 7 202 000 kroner, noe som er 490 000 kroner under budsjettet. Det er innsparinger på investeringslån med 565 000 kroner, mens det er merutgifter på formidlingslån på 75 000 kroner.

Avdrag på lån

Det ble betalt 15 670 000 kroner i avdrag på investeringslån i 2017. Dette er som revidert budsjett, og innenfor regnskapsforskriftenes bestemmelser om minimumsavdrag.

Avsetninger og bruk av avsetninger

Avsetninger til og bruk av bundne fond gjelder i hovedsak øremerkede midler en har mottatt fra andre, samt selvkostområder. Mottatte øremerkede midler som ikke er benyttet innen årets utgang må avsettes til bundne fond for tilbakebetaling eller bruk senere år.

Det er avsatt 1 537 000 kroner til bundne fond, noe som er i tråd med revidert budsjett.

Det er brukt 1 034 000 kroner mindre av bundne fond enn budsjettet. Mindre bruk av fond innen selvkostområde avløp (mindre bruk av bundne fond på 931 000 kroner) og vann (mindre bruk av bundne fond på 243 000 kroner) er hovedårsaken til dette. Innen selvkostområde feiling ble det brukt 14 000 kroner mer enn budsjettet. Det ble det brukt 129 000 kroner mer av selvkostfond byggesak enn det som var budsjettet.

Hovedårsaken til avvikene innen vann og avløp er innsparinger i enheten Teknisk drift og lavere kalkulasjonsrente enn budsjettet. Kalkulatorisk rente (5-årig swap-rente + 50 punkter) ble på 1,98 %, mot budsjettet 2 %.

Det er dekket inn 2 677 000 kroner av tidligere års merforbruk fra 2015. Da er all tidligere merforbruk dekket inn og Tvedestrand kommune forblir ute av ROBEK.

I sak 124/2017-16 om økonomiplan 2018-2021 og budsjett 2018 ble det vedtatt følgende:

«16. I forbindelse med omstillingsprosessen bes rådmannen etablere et nytt økonomisk styringssystem i 2018. Dagens økonomiske styringssystem avvikles f.o.m. regnskapsåret 2017.»

Bakgrunnen er at styringssystemet som ble vedtatt i 2007, har blitt «satt på vent» i flere år fordi en ikke har sterk nok økonomi til å oppfylle forutsetningene som var lagt til i styringssystemet. Bakgrunnen er kommunens økonomiske situasjon som har medført at enhetene ikke har kunnet benytte tidligere ubrukte midler. Gjeldende styringsregler for enhetene bør dermed evalueres etter rådmannens vurdering.

For å holde rede på den akkumulerte økonomiske situasjonen pr. enhet memoriaføres innsparinger og merforbruk i kommunens regnskap. Dette ble foretatt i regnskap for 2017. I perioden fram til nytt økonomisk styringssystem er på plass vil enheter som har regnskapsmessig mindreforbruk (overskudd) ikke får avsatt dette automatisk til enhetenes disposisjonsfond.

Overført til investeringsregnskapet

Kommunen kan velge å bruke driftsmidler til finansiering av utgifter i investeringsregnskapet. Det er ikke gjort i Tvedestrand i 2017.

Til fordeling drift/sum fordelt til drift

Beløpet på linjen "Til fordeling drift" angir hvor mye som er tilgjengelig for enhetene, ansvar 275 Kirke og trossamfunn, samt øvrige fellesområder. Det er kun 356 493 000 kroner som er «sum fordelt til drift», slik at differansen blir årets mindreforbruk.

Beløpet på linjen «Merforbruk (+)/mindreforbruk (-)» viser årets mindreforbruk eller «overskudd» på 5 635 000 kroner.

8.2.2 Ansvarsområdene 210-283

Tabellen som følger viser netto driftsutgifter for de ulike ansvarsområdene. I nest siste kolonne i tabellen vises budsjettavviket i prosent av netto driftsutgifter i revidert budsjett. Den enkelte enhets netto driftsutgifter er alle utgifter fratrukket alle inntekter i enheten.

Tabell 10: Netto driftsutgifter fordelt på ansvarsområdene

Til fordeling drift (skjema 1B) (beløp i hele 1000 kroner)	Regnskap 2017	Rev. bud. 2017	Budsjett 2017	Avvik fra rev. bud. 2017	Avvik i % fra rev. bud. 2017	Regnskap 2016
Til fordeling drift (fra skjema 1A)	356 493	356 611	351 926	118	0,03 %	326 098
Fordelt slik:						
210 Rådmann og politiske st.organer	20 846	21 438	21 432	592	2,8 %	19 045
215 Administrativ støtteenhet	14 507	15 041	13 535	534	3,6 %	11 481
229 Tvedestrandskolen	74 349	73 828	73 378	-521	-0,7 %	71 497
230 Barnehageenheten	38 889	40 282	40 459	1 393	3,5 %	38 157
240 Plan, miljø og eiendom	21 846	22 073	21 906	227	1,0 %	20 410
245 Teknisk drift	6 879	8 406	7 958	1 527	18,2 %	3 069
250 Omsorg og rehabilitering	86 482	83 454	83 571	-3 028	-3,6 %	83 702
255 Oppfølgingsenheten	34 140	34 739	35 126	599	1,7 %	30 182
260 Familiehuset - RBU	25 707	25 584	25 861	-123	-0,5 %	23 926
265 NAV	27 501	26 435	26 502	-1 066	-4,0 %	22 996
275 Kirke og trossamfunn Till.bev., lønnsoppgj.,	4 460	4 721	4 721	261	5,5 %	4 321
280 premieavvik	765	490	-2 523	-275	-56,1 %	-3 009
282 Tiltakspakka	122	120	0	-2	-1,9 %	-120
283 Byløft	0	0	0	0		440

Enhetene, ansvar 210-265

I budsjettkontrollen pr. 1. tertial 2017 ble det antydnet et samlet merforbruk i enhetene i 2017 på 3 350 000 kroner. Det ble gitt en tilleggsbevilgning til Omsorg og rehabilitering på 1 500 000 kroner, slik at samlet anslag på merforbruk ble redusert til 1 850 000 kroner.

I budsjettkontrollen pr. 2. tertial 2017 var enhetenes samlede anslag på merforbruk i 2017 økt til 4 000 000 kroner. Det var Omsorg og rehabilitering (-2 800 000 kroner), NAV (-1 300 000 kroner), Plan,miljø og eiendom (-700 000 kroner) og Oppfølgingsenheten (-600 000 kroner) som anslo merforbruk. Barnehageenheten (650 000 kroner), Teknisk drift (650 000 kroner), Administrativ støtteenhet (100 000 kroner) forventet innsparinger.

Resultatet for 2017 for enhetene samlet ble et mindreforbruk på 118 000 kroner. Det er sju enheter som har innsparinger på samlet 5 133 000 kroner. Seks enheter har merforbruk på 5 015 000 kroner.

Det har vært fokus på stram styring og nøktern drift og enhetene har fulgt opp anmodningen om forsiktighet. I tillegg til dette er forklaringen også forhold utenfor enhetenes styring. Dette kan være ekstra tilskuddsmidler (f.eks tilskudd til ressurskrevende brukere), vakanser, vikarer i lavere avlønning etc.

Nedenfor følger en kort omtale av hver enhet, der hovedpunktene fra økonomiometalene er tatt med. Det vises til enhetenes årsrapporter senere i dokumentet for ytterligere omtale.

Rådmann og politiske styringsorganer hadde et mindreforbruk på 592 000 kroner. Hovedårsaken er samlet IKT-DDØ fikk et samlet mindreforbruk på omlag 489 000 kroner. I tillegg kommer andre innsparinger på ulike områder.

Innsparingen på 534 000 kroner i Administrativ støtteenhet skyldes i stor grad mindre forbruk på lønn, da det bl.a. settes ikke inn vikarer ved sykefravær og ferier. Utgifter til valg ble høyere enn budsjettet, dette skyldes lønnsutgifter til gjennomføring. Øvrige innsparinger er på leasing og vedlikehold kontormaskiner, kontorrekvisita og porto, samt refusjonsinntekt fra 2016 på biblioteket som ble inntektsført i 2017.

Tvedestrandskolen har hatt et merforbruk på 521 000 kroner. Dette forklares i stor grad av økte skyssutgifter, ca. 400 000 kroner. I tillegg kommer kjøp av tjenester i forbindelse med tiltak rettet mot elever i Tvedestrandskolen, dette resulterte i en overskridelse på ca. 100 000 kroner.

Barnehageenheten har hatt en innsparing på 1 393 000 kroner. Hovedforklaringen er reduksjon i barn i private og kommunale barnehager. Det gir et totalt mindreforbruk i tilskudd til private barnehager på om lag 600.000 kr. Totalt mindreforbruk på kommunale barnehager er på om lag 741 000 kroner. Spesialpedagogiske tiltak og assistenthjelp til førskolebarn har mindreutgift på om lag 52 000 kroner.

Plan, miljø og eiendom kom ut med et mindreforbruk på 227 000 kroner. Dette skyldes i hovedsak ubrukte midler til reguleringsplanarbeid med ca. 270 000 kroner, og at inntektene på byggesak og oppmåling ble betydelig bedre enn hva det lå an til etter 2 tertial. Merforbruk på strøm ble på 380 000 kroner, noe som skyldes økte strømpriser. I tillegg kommer innsparinger i øvrig drift.

Teknisk drift hadde en innsparing på 1 527 000 kroner. Dette skyldes flere forhold. De postene med størst innsparing er oppgravingen av sivbedet som ble mye rimeligere da det var mindre mengde slam enn først antatt. Brøytebudsjettet viste mindreforbruk, og skjærgårdstjenesten ga et overskudd. Dette sammen med en nøktern drift med vakante stillinger, og ansatte som gjorde sitt beste for å holde rammene ga et positivt resultat. Enhetene har et positivt avvik på 925 000 kroner eller 5,1 % når en utelukker budsjett for tjenester på selvkostområdet (vann, avløp, feiing).

Omsorg og rehabilitering viser et merforbruk i forhold til revidert budsjett på 3 028 000 kroner. I andre tertial var det antydning et merforbruk på 2 800 000 kroner. Merforbruket skyldes i hovedsak økte lønnsutgifter med om lag 2,2 mill. kroner. Kjøp av varer og tjenester har et merforbruk på om lag 1,4 mill. kroner, herav ca. 0,8 mill. kroner i merforbruk på kjøp av vikartjeneste. På den annen side er det merinntekter på ca. 600 000 kroner, som blant annet skyldes merinntekter på brukerbetaling på sykehjem.

Oppfølgingsenheten fikk et mindreforbruk på 599 000 kroner for regnskap 2017. Dette skyldes i store trekk merforbruk på lønn på 956 000 kroner og kjøp av varer og tjenester på 1 006 000 kroner. Det har vært merinntekter på 2 434 000 kroner, herav 1 962 000 kroner for ressurskrevende brukere. I tillegg har det vært mindreforbruk/merinntekt på ca. 127 000 kroner. Omfanget av tjenester til ressurskrevende brukere gjorde det vanskelig å stipulere ressursbruk for året under ett. I tillegg kommer beregninger av inntekter til tilskudd for ressurskrevende brukere som ikke var klart før rett sent i prosessen med årsregnskapet.

Ser en bort fra tvistesaken med BUF-etat om fordeling av utgifter i en tidligere barnevernssak, ble det ved 1. tertial rapportert at Familiehuset samlet sett kunne forutse et mindreforbruk i 2017 på 450 000 kroner og ved 2. tertial ble det rapportert at enheten samlet sett kunne forutse å gå i balanse i 2017. Regnskapet for hele året viste et merforbruk på 123 000 kroner. Resultatet ble ikke som anslått pr. 1 og 2. tertial. Hovedårsakene til dette er blant annet svikt i inntjening for kommunale leger og brukerbetaling på 0,55 mill. kroner, mindreforbruk på lønn på 0,62 mill. kroner samt merforbruk på interkommunalt barnevern med 0,47 mill. kroner.

NAV Tvedestrand hadde i 2017 et merforbruk på 1 066 000 kroner. Anslaget i rapport etter andre tertial 2017 var et merforbruk på 1 300 000 kroner. Grunnen til mindre overforbruk enn anslått her er større innsparing på lønn og drift enn forutsatt.

Videre skyldes merforbruket i hovedsak feilbudsjettering til voksenopplæring, dette er kjøp av opplæring innen introduksjonsprogrammet for flyktninger. I tillegg er det et overforbruk på brukerrettede ytelser, største delen av dette er supplerende sosialhjelp.

På den annen side har det vært innsparinger på at det ikke brukes vikarer ved fravær, samt at enheten har hatt innsparinger på daglig drift. Det er også en større innsparing på introduksjonsstønden, her kan utgifter forskyve seg i årene fremover da det delvis er grunnet bosetting sent på året. At en ikke har bosatt 30 flyktninger som forutsatt er også en faktor.

Ansvar 275 Kirke og trossamfunn

Bevilgningen omfatter tilskudd til Tvedestrand kirkelige fellesråd og tilskudd til registrerte tros- og livssynssamfunn. Utgiftene til sistnevnte er 261 000 kroner lavere enn budsjettet. Tilskuddene beregnes med utgangspunkt i kommunens tilskudd til Den norske kirke, medlemstall i Den norske kirke, samt antall personer bosatt i Tvedestrand som er registrert som medlemmer i tros- og livssynssamfunn.

Ansvar 280 Tilleggsbevilgninger, lønnsoppgjør og premieavvik

Samlet er det et merforbruk på ansvarsområdet på 275 000 kroner. Utgifter ved innføring av eiendomsskatt, og til taksering av eiendommer ble 359 000 kroner høyere enn budsjett. Det største mindreforbruket er på årets premieavvik pensjon med 543 000 kroner. I tillegg ble det netto merforbruk på noen andre poster.

Ansvar 282 Statlig tiltakspakke

Tvedestrand kommune fikk tilsagn om statlig tiltakspakke på totalt 3 511 000 kroner. Midlene har gått til vedlikehold av kommunens eiendom. Mesteparten av midlene er brukt til oppussing og vedlikehold av barnehager (Lyngbakken) og skoler (Holt, Middelskolen, Dypvåg, Songe, Lyngmyr). En god del har også gått til oppussing av ulike deler av Strannasenteret. Det har også vært gjort vedlikehold på veier.

Ansvar 283 Byløft

Byløft ble formelt avsluttet i 2015, men den praktiske gjennomføringen av enkelte tiltak ble sluttført i 2016. De resterende 55 000 kroner ble satt av til bruk i 2017. Disse ble benyttet til bygningsmessige utgifter til rådhuset på kulturbudsjettet. Det vises til egne saker til kommunestyret for en rapportering av gjennomførte Byløft-tiltak.

8.3 Investeringsregnskapet, inklusive avvik

I kommunens regnskap for 2017 (note 13) er det en detaljert oversikt over alle investeringsprosjektene. I årsmeldingen omtales kun noen av dem.

Avsluttede prosjekter

Det var 15 prosjekter som ble avsluttet i 2017, noen av disse med avvik mellom budsjett og regnskap. Gjennom tertialrapportene prøver en å tilpasse kostnadsrammen og det aktuelle års bevilgning til behovet. Likevel vil det bli avvik når regnskapet gjøres opp.

Det største byggeprosjektet i egenregi som ble avsluttet i 2017 var ombygging av lokalene i Søsterdalen 16B for utleie til fysioterapeuter. Samlede utgifter i prosjektet var på 2 169 000 kroner, 69 000 kroner mer enn budsjettet. Kommunen hadde også en utbyggingsavtale i forbindelse med boligområdet Tangenheia trinn I, angående vei, vann, avløp mv. Dette ble ferdigstilt i 2017. Samlede utgifter var 9 196 000 kroner, og alt ble finansiert med anleggsbidrag fra utbygger.

Kommunen har de siste årene investert i anlegg for sentral driftskontroll (SD-anlegg) på Strannasenteret, samt Lyngmyr, Holt, Dypvåg og Songe skoler. I alt er det investert 3 690 000 kroner. Investeringene gir avkastning i form av lavere strømforbruk.

Prosjekter som ble avsluttet i 2017 hadde samlet et merforbruk i forhold til budsjett på om lag 226 000 kroner.

Ikke avsluttede prosjekter

Kommunestyret vedtok i september 2017 forprosjektet for bygging av idrettsanlegg mv. på Mjåvann, innenfor en kostnadsramme på 230 mill. kroner. Det er inngått en totalentreprisekontrakt med Veidekke Entreprenør AS. Prosjektet er et fellesprosjekt med Aust-Agder fylkeskommune, som bygger ny videregående skole innen en kostnadsramme på 600 mill. kroner. Grunnarbeidene ble påbegynt mot slutten av 2017, og hele anlegget skal være ferdigstilt så det kan brukes fra skolestart høsten 2020. I 2017 var bruttoutgifter i dette prosjektet på 17 696 000 kroner.

I 2017 ble det utført mye utrednings- og planleggingsarbeid knyttet til ny barneskole på Lyngmyr. Skisseprosjektet for den nye skolen blir lagt fram for kommunestyret i 1. halvår 2018. Utgifter i dette prosjektet var på 4 821 000 kroner i 2017.

Kommunen har en utbyggingsavtale for vei, vann, avløp mv. til nytt boligfelt på Lauvåsen. Her har kommunen hatt en utbyggingsavtale med et privat firma, og dette firmaet har prosjektledelsen. Utgiftene finansieres ved anleggsbidrag fra det private selskapet. Kommunen er eier av infrastrukturen. I alt 6 084 000 kroner er utgiftsført i prosjektet i 2017.

I tillegg til de nevnte prosjektene er det utgifter over 1 mill. kroner til flatsprengning av næringsområde på Grendstøl, rehabiliteringsplan avløp og IKT-investeringer. Det vises ellers til den nevnte noten i regnskapet for en opplisting over prosjekter med investeringsutgifter i 2017.

På flere prosjekter er det tidsforskyvninger. Det er hovedårsaken til at kommunen ved utgangen av 2017 hadde 23 711 000 kroner i ubrukte lånemidler knyttet til investeringer. Avvik mellom budsjett og regnskap i 2017 må justeres inn i bevilgningene i budsjettet for 2018. Kommunestyret behandlet egen sak om dette i mars 2018.

8.4 Finansforvaltning

Gjennom 2017 er det rapportert på kommunens finansforvaltning i budsjettkontrollene. Det vises til kommunestyresakene 62/2017 og 91/2017. I denne årsmeldingen vises nøkkeltall ved utgangen av 2016 og hvert tertial i 2017.

Kommunens finansreglement ble vedtatt av kommunestyret i sak 93/2014 og gjelder for året 2017.

Innskudd/plasseringer

Tabell 11: Innskudd og plasseringer

	31.12.2016		30.04.2017		31.08.2017		31.12.2017	
	Mill. NOK	%	Mill. NOK	%	Mill. NOK	%	Mill. NOK	%
Innskudd hos hovedbankforbindelse Sparebanken Sør	63,2	100,0	80,9	100,0	55,4	100,0	60,2	100
Innskudd i andre banker	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum	63,2	100,0	80,9	100,0	55,4	100,0	60,2	100
Gj.sn. sum ved utgangen av hver måned, pr.	65,6	---	67,7	---	68,8	---	67,0	---
Avkastning siden 31.12.2016 (% regnet av gj.sn. over)	---	1,84	---	1,13	---	1,07	---	1,63
Til sammenligning: 3 mnd. NIBOR	---	1,07	---	1,01	---	0,93	---	0,89
Bekreftelse på enkelteksponering <3 % av forvaltningskapital	OK		OK		OK		OK	
Spesifisering av evt. tidsinnskudd og/eller rentebindinger: - ingen								

Innskuddsbeløpene i tabellen over angir den samlede bankbeholdning kommunen har. Deler av dette er bundet opp i skattetrekkskonto og en egen konto knyttet til utbetaling av formidlingslån. Innestående varierer gjennom året.

Som det fremkommer av tabellen over har beholdningen hatt et nokså jevnt nivå gjennom året. Det vil forekomme naturlige svingninger i tråd med utbetalinger og innbetalinger. Årets låneopptak for investeringslån ble tatt opp i desember 2017.

Rentebetingelsene på kommunens konsernkonto tar utgangspunkt i NIBOR-renten, men en har et påslag på et gitt antall rentepunkter. Påslaget var 70 rentepunkter i hele 2016 og fram til 01.05.2017. Deretter var påslaget 60 rentepunkter. Pr. 31.12.2017 var innskuddsrenten 1,43 % (1,87 % pr. 31.12.2016). Utenom konsernkontoen har kommunen en særvilkårskonto som samme dato hadde rentebetingelser på 1,15 % (1,17 % pr. 31.12.2016). Det er ingen bindinger knyttet til særvilkårskontoen. Siden rentebetingelsene på konsernkontoen i størstedelen av 2017 har vært bedre enn på særvilkårskontoen, har kommunens midler vært plassert på konsernkontoen.

Gjennom året varierer likviditeten relativt mye, da utbetalinger og innbetalinger kommer ujevnt. Det er dermed behov for en driftskonto som tidvis har relativt store inntående beløp. Krav til avkastning på kommunens innskudd må derfor være begrenset. Dersom en hadde hatt kapasitet til å følge likviditeten gjennom året nøyere, hadde det nok vært mulig å gjennomføre kortsiktige plasseringer som kunne ha gitt noe mer avkastning. En slik finansforvaltning er ressurskrevende. Det generelle rentenivået var lavere i 2017 enn i 2016, og kommunens avkastning har sunket fra 2016 til 2017.

Rådmannen ser ikke at det har skjedd vesentlige endringer i markedet som påvirker kommunens risikoeksponering. Forvaltningen av driftslikvidene er også innenfor rammene i finansreglementet.

Tvedestrand kommune har for tiden ikke langsiktige finansielle aktiva. Som langsiktige finansielle aktiva regnes ubundne fondsmidler som ikke planlegges brukt de nærmeste fire årene.

Gjeldsporteføljen

Tabell 12: Gjeldsporteføljen

	31.12.2016		30.04.2017		31.08.2017		31.12.2017	
	Mill. NOK	%	Mill. NOK	%	Mill. NOK	%	Mill. NOK	%
Lån med p.t.-rente	160,5	41,0	186,3	46,3	184,9	46,4	174,3	41,6
Lån med NIBOR-basert rente	0		0		0		0	
Lån med fastrente	231,1	59,0	216,3	53,7	213,9	53,6	244,3	58,4
Finansiell leasing	0	0						
Samlet langsiktig gjeld	391,6	100	402,6	100	398,8	100	418,6	100
Vektet p.t.-rente, Kommunalbanken	---	1,70	---	1,65	---	1,59	---	1,59
Vektet p.t.-rente, KLP/Kommunekreditt	---	*)	---	*)	---	*)	---	*)
Vektet rente, Husbanken	---	1,62	---	1,54	---	1,58	---	1,58
Største løpende enkeltlån	55,6		75,4		89,5		88,2	
Antall løpende enkeltlån	18		16		12		13	

*) Pr. 31.08.17 har kommunen ikke lån med p.t.-rente i KLP/Kommunekreditt. Satsen er derfor ikke kjent.

Tabell 13: Spesifikasjon av lån med fastrente

Spesifikasjon av lån med fastrente pr 31.12.2017					
Lånenr.	Långiver	Mill. NOK	Rente (%)	Bindingstid i år	Utløp av binding
20120615	Kommunalbanken	16,8	1,81	4	01.12.2021
20120616	Kommunalbanken	35,9	1,51	3	17.12.2018
20130154	Kommunalbanken	29,1	2,12	5	06.04.2020
20140173	Kommunalbanken	22,0	2,23	5	28.03.2022
20160197	Kommunalbanken	53,7	1,53	3	23.04.2019
24841191	KLP Kommunekreditt	20,7	2,25	3	11.12.2017 (deretter flytende)
24841192	KLP Kommunekreditt	21,2	1,77	5	28.04.2020
24841160	KLP Kommunekreditt	10,4	2,05	3	30.12.2019
24841193	KLP Kommunekreditt	34,4	1,97	5	01.11.2022
Sum		244,3			

*) Pr 31.12. har kommunen ikke lån med p.t.-rente i KLP/Kommunekreditt. Sats pr p.t.-renten er derfor ikke kjent.

I opprinnelig budsjett for 2017 var låneopptak til finansiering av investeringer fastsatt til 34 406 000 kroner, og dette lånet ble tatt opp i KLP Banken i desember 2017. I k-sak 26/ 2017, overføring av ubrukte investeringsmidler ble det vedtatt overført 18 469 000 kroner fra 2016 til 2017 og budsjettet

ble endret deretter. I tillegg kommer økt investeringsramme for andre endringer gjennom året på 7 748 000 kroner.

I budsjettet for 2017 var det forutsatt tatt opp 15 000 000 kroner i formidlingslån i Husbanken. På grunn ubrukte lånemidler fra 2016 ble bevilgningen økt med 10 564 000 kroner.

Av tabellen angående gjeldsporteføljen ser en at det ved utgangen av siste tertial har vært 13 aktive lån. To av disse er formidlingslån i Husbanken, mens resterende er lån i Kommunalbanken og KLP Kommunekreditt. Det har vært en reduksjon med netto fem lån fra 2016. Det har vært fokus på å redusere antall løpende lån for å forenkle og lette den løpende oppfølgingen. Av hensyn til risikospredning ved bruk av fastrentebetingelser må det likevel være et visst antall lån.

Utviklingen i kommunens lånegjeld i 2017 kan illustreres slik (beløp i mill. kroner):

Tabell 14: Utvikling i lånegjeld

Beløp i mill. kroner	31.12.2015	31.12.2016	Nye lån i 2017	Nedbetalt i 2017	31.12.2017	Økning i 2017
Investeringslån	263,3	306,8	34,4	15,7	325,5	18,7
Formidlingslån	71,6	84,8	15	6,7	93,1	8,3
Sum	334,9	391,6	49,406	22,4	418,6	27,0

Som en ser av tabellen øker gjelden fra 2016 til 2017. Ved utgangen av 2017 var brutto lånegjeld pr. innbygger 69 053 kroner. Dette er en økning på 4 443 kroner fra 2016. Beløpene er inklusive ubrukte lånemidler.

Ved inngangen av 2017 var p.t.-renten 1,70 % i Kommunalbanken. Ved utgangen av året var rentenivået 1,59 % i Kommunalbanken mens det som sagt ikke er kjent p.t.-rente for KLP Kommunekreditt. Lånerenten i Husbanken har variert fra 1,519 % til 1,579 % gjennom året. Pr. 31.12.2017 er fordelingen av låneporteføljen på de tre bankene slik:

- Husbanken 22 %,
- Kommunalbanken 57 %,
- KLP Kommunekreditt 21 %.

Av tabellen over fremgår det at det er relativt god spredning på forfallstidspunktene for lånene med fastrente. Gjeldende finansreglement angir maksimal rentebindingstid til fem år.

Med unntak av to lån, har lånene med rentebinding en rentesats som er høyere enn p.t.-renten i Kommunalbanken. Avgjørelsene om fastrente tas med den hensikt å sikre kommunens utgiftsside fremover. De siste årene har det vært store endringer i rentemarkedet, dette må tas med i vurderingene av om binding av renten var fornuftig eller ei. Finansreglementet som gjelder ut 2017 angir at minimum 30 % og maksimum 70 % av lånene skal ha fastrente. Av kommunens samlede lånebeløp er det 58 % som har fastrentebetingelser ved utgangen av 2017. Dette er med andre ord innenfor reglementets bestemmelser.

Alle formidlingslånene har flytende rente, dette er i tråd med finansreglementet. Dersom en ser på investeringslånene isolert, er det rentebinding på 75 % av lånesummen.

Alle eksisterende lån løper til de gradvis er nedbetalt av kommunen. Videre er de tre låneinstitusjonene kommunen benytter solide selskaper. Det bør derfor ikke være noen risiko knyttet til fremtidig finansieringsbehov.

Ved utgangen av 2017 var tre av lånene bulletlån. Det innebærer at hele lånesummen kan innfris ved endelig forfall, men det er også mulig å betale ned på lånesummen underveis. Renter betales hvert år. Årsaken til at en de siste årene har inngått avtaler om bulletlån, er blant annet at det da blir lettere å tilpasse nedbetalingen til kommunens vedtatte budsjett for betaling av avdrag.

Rådmannen anser at det ikke har skjedd noen endring i kommunens risikoeksponering på området siste tertial. Ut over de omtalte avvikene på rentebindingstid er det ikke registrert avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finansreglementet. Kommunens finansreglement skal vedtas av kommunestyret minst en gang i hver periode. Finansreglementet er gjennomgått og revidert i siste del av 2017.

Likviditet

Kommunen har hatt god nok likviditet til å dekke de løpende utbetalingene de senere årene. Opptaket av investeringslånet i 2017 ble tatt på slutten av året.

Ved utgangen av 2017 hadde kommunen 24 mill. kroner i ubrukte lånemidler, 17,1 mill. kroner i bundne fond (drift og investering) og 10,3 mill. kroner i disposisjonsfond (drift og investering). Til sammen utgjør dette 51,4 mill. kroner. Tilsvarende beløp ved utgangen av 2016 var 65 mill. kroner. Det har vært reduksjon i ubrukte lånemidler og bundne fond og men økning disposisjonsfond. Denne type midler bidrar til å styrke likviditeten til kommunen.

Ved utgangen av 2017 har Tvedestrand et positivt netto premieavvik på 28 mill. kroner, dette er netto 2,7 mill. kroner lavere enn ved utgangen av 2016. Premieavviket svekker likviditeten, siden en har betalt mer til pensjonskassene enn det som er utgiftsført i regnskapet. Premieavviket utgiftsføres med 1/15 hvert år for avvik oppstått til og med i 2010. Avvik fra 2011 til 2013 skal utgiftsføres med 1/10 hvert år, mens det fra 2014 skal benyttes 1/7. Premieavviket utgjør et betydelig likviditetsproblem i både Tvedestrand og kommunesektoren for øvrig.

Kommunestyret vedtok i desember 2014 å søke banken om trekkrettigheter (kassakreditt) på inntil 30 mill. kroner. Søknaden ble innvilget i 2015. Kassakreditten har vært benyttet et par dager i 2017. Trukket beløp har vært relativt lite og det betales rente kun når trekkrettighetene har vært benyttet.

8.5 Finansielle nøkkeltall

Medio mars 2018 publiserte Statistisk sentralbyrå (SSB) foreløpige KOSTRA-tall for 2017. I tabellen under har en gjengitt noen finansielle nøkkeltall både for Tvedestrand, kommunegruppe 10 som Tvedestrand er en del av, Aust-Agder og alle kommunene i landet. I tillegg har en gjengitt endelige tall for Tvedestrand for de siste årene, slik at en kan se utviklingen.

Tabell 15: Finansielle nøkkeltall, konserntall

KOSTRA nøkkeltall	Endelige tall for Tvedestrand				Foreløpige tall for 2017			
	2013	2014	2015	2016	Tvedestrand-	Gj.sn. kom- gruppe 10	Gj.sn. A-Agder	Gj.sn. alle Kommuner unntatt Oslo
Netto driftsres. i % av brutto driftsinntekter	0,9	-0,8	0	2,5	1,4	2,6	2,8	3,7
Arbeidskapital ekskl. premieavvik i % av brutto driftsinntekter	-0,4	-2,4	0,1	5,7	4,7	25,7	17,4	22,2
Frie inntekter i kroner pr. innbygger	48 785	51 004	52 383	54 993	56 536	53 526	52 374	53 601
Netto lånegjeld i kroner pr. innbygger (konsern)	35 578	37 994	39 179	45 389	48 561	61 538	77 694	70 221

Netto driftsresultatet er omtalt tidligere i årsmeldingen.

Arbeidskapital er differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld, og er et uttrykk for kommunens likviditet. Med likviditet menes evnen til å betale forpliktelsene etter hvert som de forfaller. I tidligere år har arbeidskapitalen vært svak. En ser av oversikten at arbeidskapitalen er redusert noe fra 2016 til 2017.

Med frie inntekter menes inntekter kommunen kan disponere uten andre bindinger enn gjeldende lover og forskrifter. Skatt på inntekt og formue og rammetilskudd fra staten utgjør mesteparten av disse inntektene. Fra 2016 til 2017 øker inntektene pr. innbygger med 3 % for Tvedestrand. Dette er på samme nivå som sammenlignbar kommunegruppe og landet for øvrig (uten Oslo), men noe over gjennomsnitt av kommunene i Aust-Agder.

Med netto lånegjeld menes langsiktig lånegjeld fratrasket totale utlån og ubrukte lånemidler. Kommunens investeringsnivå har tidligere vært lavt, men har økt noe etter 2012, noe som skyldes økt investeringsnivå og at kommunen de siste årene kun har betalt minimumsavdrag på investeringslånene. Kommunen har lavere lånegjeld pr. innbygger enn de grupperinger en sammenligner seg med.

KOSTRA-tall angående selve tjenesteproduksjonen vil en komme tilbake til i forbindelse med handlingsplanen for 2019-2022.

DEL 2 – ENHETENES ÅRSRAPPORTER

1.1 Ansvar 210 Rådmann og politiske styringsorgan

TJENESTEOMRÅDER

Politisk virksomhet, revisjon og kontrollorganer, rådmann og stab, diverse fellesutgifter, salgs- og skjenkebevillinger, interkommunal kommuneoverlege med Risør som vertskommune, beredskap, informasjonssikkerhet, interkommunal IKT-DDØ, kultur, frivilligsentral og næring.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg.	Netto driftsutgifter				
Regnskap	Vedtatt budsjett	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
24 263	21 432	21 438	20 846	592	2,8

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i revidert budsjett.

Samlet er det et mindreforbruk på 592.000 kroner for dette ansvarsområdet i 2017. De største avvikene er på følgende tjenesteområder:

- Rådmann og sentrale styringsorgan fikk et samlet mindreforbruk på omlag 91.000 kroner.
- Kultur og frivilligsentral fikk et samlet mindreforbruk på omlag 88.000 kroner
- Næring fikk et samlet merforbruk på omlag 76.000 kroner
- IKT-DDØ fikk et samlet mindreforbruk på omlag 489.000 kroner.

I budsjettkontrollen for 2. tertial ble det anslått at ansvarsområdet samlet ville gå i balanse. Det ble et større mindreforbruk på IKT-DDØ enn forventet i budsjettkontrollen. IKT-DDØ er en interkommunal ordning med Vegårshei kommune som vertskommune. Det har vært noe mere vakanser enn forventet i 2017 innenfor IKT-DDØ.

Antall årsverk har vært 8,6 i 2017 som budsjettert. Det har i tillegg vært brukt noe ekstrahjelp innenfor kommuneplanarbeid og innføring av eiendomsskatt i samsvar med budsjetterte rammer.

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING

Aktivitetsnivå – måltall og resultat

Tjenesteområde	Volum/aktivitet, mål	Volum/aktivitet, resultat
Politiske styringsorgan, rådmann, koordinerende funksjon og felles utgifter fordelt slik: • Politiske organ inkl. kontrollutvalg, elderråd, råd funksjonshemmede, innvandrerad • Rådmann	Netto utgiftsramme på kr. 9,496 mill. i 2017 (kr. 9,622 mill. i 2016) Ordfører 1,0 årsverk, varaordfører 0,2 årsverk og øvrige politiske ledere 0,2 årsverk. Gjennomføre 9 politiske møter under i året. Organisere valg annethvert år. Neste valg er Stortingsvalget i 2017. Rådmann, ass. Rådmann, en rådgiver og politisk sekretariat totalt 3,5 årsverk. Det er i 2017 budsjettert med å holde vakant 0,5 årsverk. Overordnet strategisk ledelse, ressurs- og økonomistyring og personal-	Nettoutgift på 9,334 mill. kroner. Revidert netto utgiftsramme var på 9,425 mill. kroner. Antall kommunestyremøter i 2017 ble 9 som planlagt. Kommunestyret behandlet 134 saker i 2017, mot 163 saker i 2016. Gjennomført overordnet ledelse og drift av kommunen som planlagt. Noe redusert bemanning våren 2017 som følge av

Tjenesteområde	Volum/aktivitet, mål	Volum/aktivitet, resultat
- Koordinerende funksjon og folkehelsekoordinator (overført til enheten Familiehuset – RBU) - Kommuneoverlege - Fellesutgifter	ledelse, samt planlegging, beredskap, kommunikasjon og drift av kommunen. Salg- og skjenebevilningssaker. Rådgiver 0,6 årsverk. Systemansvarlig IP (individuell plan). Arbeider på systemnivå inn mot alle enheter. Funksjonen er foreslått overført til enheten Familiehuset – RBU fra 01.01.2017 med 0,3 årsverk. Resten 0,3 årsverk er foreslått holdt vakant i 2017. Folkehelsekoordinator-funksjonen ble overført til enheten Familiehuset - RBU fra 01.01.2016. Interkommunal kommuneoverlege stilling med Risør på totalt 0,6 årsverk. Utgifter til kriseteamet og vaksinasjoner m.m. Hovedtillitsvalgte (4 arbeidstakerorganisasjoner; utvalg for hovedtillitsvalgte) 1,5 årsverk og hovedverneombud 0,2 årsverk. Medlemskontingenter KS, Østre Agder, Kyst- og fjordkommunenettverk KS, Eiendomsskatteforum KS, Rådmannsforum KS, NHS m.fl. Interkommunal innkjøpsordning; OFA, samhandlingskoordinator Østre Agder, koordinator for ehelse og velferdsteknologi Østre Agder, advokatutgifter og andre fellesutgifter m.m.	sykdom. Gjennomført beredskapsøvelse i 2017 som planlagt. Funksjonen overført til Familiehuset. Normal aktivitet for kommuneoverlegen. Kriseteamet i kommunen har hatt flere saker i 2017 enn normalt. Aktivitet som planlagt.
IKT	Netto utgiftsramme på kr. 7,878 mill. i 2017 (kr. 6,922 mill. i 2016). Interkommunal IKT-enhet på Vegårshei som dekker drift av IKT i de 5 kommunene i øst-regionen med i underkant av 3 000 brukere (inkl. elever). Totalt 16 årsverk i den interkommunale IKT-enheten (DDØ). Driftsutgifter for alle kommunale fagsystemer innenfor IKT og Microsoft lisenser.	Nettoutgift på 7,389 mill. kroner. Revidert netto utgiftsramme var på 7,878 mill. kroner. Aktivitet som planlagt, men med noe redusert bemanning i IKT-DDØ i 2017. Utreddet sammen-slåing av IKD-DDØ og IKT Agder i 2017. Vedtak om sammenslåing av selskapene ble vedtatt i slutten av 2017.
Næring	Netto utgiftsramme på kr. 1,424 mill. i 2017 (kr. 1,024 mill. i 2016). Næringssjef 1,0 årsverk. Tilskudd til regionalt næringsfond øst-regionen på kr. 200.000, utgifter etablerersenteret kr. 85.000,- , turistinformasjon samlet med kr. 139.000,- og tilskudd til driften av blomstrende Tvedestrand med kr. 30.000,-	Nettoutgift på 1,490 mill. kroner. Revidert netto utgiftsramme var på 1,414 mill. kroner. Aktiviteten er gjennomført i tråd med næringspolitisk handlingsplan, i tett samarbeid med næringsforening, industriforening og andre samarbeidspartnere.
Kultur og frivilligsentral	Netto utgiftsramme på kr. 2,634 mill. i 2017 (kr. 2,227 mill. i 2016). Kulturrådgiver 0,5 årsverk, samt 0,2 årsverk knyttet til planlegging av idrettsanlegg for ny videregående skole ved Mjåvann (dekt over	Nettoutgift på 2,633 mill. kroner. Revidert netto utgiftsramme var på 2,721 mill. kroner. Aktiviteten på kulturområdet

Tjenesteområde	Volum/aktivitet, mål	Volum/aktivitet, resultat
	investeringsbudsjettet i 2017 og 2018). Frivilligsentral 1,0 årsverk og nettoutgift på kr. 709.000,-. Tjenna badepark netto utgift på kr. 107.000,-, som forutsetter eksterne tilskudd til driften på kr. 40.000,-. Tilskudd til Næs jernverksmuseum kr. 574.000,-, tilskudd til Bokbyen kr. 64.000,- og tilskudd til de 3 andre "fyrtårnene" kr. 99.000,- (kr. 33.000,- til hver). Tilskudd idrett kr. 175.000,-, lag og organisasjoner kr. 50.000,-, barn/unge kr. 20.000,- Aust-Agder Kulturhistoriske senter kr. 155.000,-, kulturelle skolesekk, kulturelle spaserstokken kr. 122.000,-, kulturpris kr. 5.000,-. Tilskudd kanonjolla kr. 12.000,-, vinteridrett Nes verk støtte på kr. 53.000,- og 17-mai komiteen kr. 48.000,-. Generelt tilskudd kulturformål er økt fra kr. 50.000,- til kr. 75.000,- i 2017.	i tråd med vedtatt handlingsplan for kultur. Frivilligsentralen har det vært høy aktivitet ved utlånsentralen ut over kommunens grenser. Stor antall besøkende i badeparken, omlag 50 000 mennesker i løpet av sommeren 2017.

Det er ingen vesentlige forskjeller mellom måltall og resultater i 2017.

Fra ledelsen side har det viktigst i 2017 vært å få kommunen ut av Robek-listen. Det har en lyktes med. Videre har det vært å sørge for planlegging av de nye store investeringsprosjekter, samtidig som en har et overordnet fokus på ledelse og drift av kommunen. I tillegg har det vært et sterkt fokus på innføring av eiendomsskatt i 2017.

Informasjonssikkerhet

Gjennomført status, samt risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS), i samarbeid med de andre kommunene i østregionen (IKT-DDØ). Alle ansatte under dette ansvarsområdet har underskrevet datainstruksen.

Avvik

Ingen vesentlige avvik i tjenesteproduksjonen.

Tilsyn

Rådmannsnivået har deltatt på flere tilsyn i de ulike kommunale enhetene i 2017. Det har vært arbeidet spesielt i 2017 med lukking av avvik på beredskapsarbeidet i kommunen.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Regnskap
Ambisjonsnivå	Brukertilfredshet kommunestyre 4,0 (1-5 hvor 5 er best) Svarprosent 100 %	Medarbeidertilfredshet på 4,2 (1-5 hvor 5 er best). Gjennomføres 2.hvert år, neste gang i 2018. Sykefravær 3,0 % hvorav 1,0 % er korttid	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme
Resultat	Ikke gjennomført	Sykefravær på 7,1 % hvorav 0,4 % er korttid	Avvik på +2,8 % fra netto budsjettramme

Det samlede sykefraværet har vært høyere enn normalt for dette ansvarsområdet, som følge av langtidssykemelding.

FOKUSOMRÅDER

Rådmannsnivå

- Samlende og utviklende ledelse for gjennomføring av strategien i vedtatt Handlingsplan (utviklingsalternativet).
- Ressurs- og prosjektstyring på overordnet nivå med sterkt fokus på å få kommunen ut av Robek-lista i tråd med vedtatt plan.

IKT-DDØ

- Utvikle en felles digitaliseringsstrategi for DDØ og kommunen.
- Utrede eventuell sammenslåing av IKT-DDØ og IKT-Agder i tråd med vedtatt plan.

Næring

- Iverksette tiltakene i strategisk næringsplan regionalt og lokalt.
- Utvikle strategi for utvikling og salg av næringsarealer i kommunen.

Kultur

- Iverksette tiltakene i vedtatt kommunedelplan for Kultur.
- Rullering av handlingsplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv med særlig vekt på deltagelse i planlegging og utvikling av idrettsanlegg ved ny videregående skole ved Mjåvann.

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

- Samlende og utviklende ledelse av kommunen
- Gjennomføre «Utviklingsalternativet» i tråd med vedtatt strategi
- Arbeide med digitalisering og gevinstrealisering
- Arbeide med frivillighet
- Videreutvikle samordnet beredskapsplanverk- og organisering, samt øvelser i kommunen

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)

Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler

I liten grad gjennomført strukturert, men fortløpende som en del av den interne møtestrukturen/-planen.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Ingen registrerte avvik i 2017.

Avholdte øvelser

Det har vært gjennomført en større beredskapsøvelse i 2017 i regi av fylkesmannen, samt flere mindre beredskapsøvelser (CIM-øvelser/skrivebordsøvelser for kriseledelsen). Gjennomført vanlig brannøvelse på kommunehuset.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Vernerunden viser ingen vesentlig avvik, ut over behov for bedre ventilasjonsanlegg for 2 og 3 etasje på kommunehuset.

Kompetansehevingstiltak

Det er gjennomført flere fagligsamlinger innenfor arbeidsområdet til ansatte i dette ansvarsområdet. Rådmannens ledergruppe (rådmannsnivå og enhetsledere) har gjennomført 1 dags årlig planleggings- og strategikonferanse i begynnelsen av 2017.

Øyvind Johannesen

Ass. rådmann

1.2 Ansvar 215 administrativ støtteenhet

TJENESTEOMRÅDER

Administrativ støtteenhet (økonomiteam, personalteam, service-/dokumentsenter og interkommunalt skatteoppkreverkontor, biblioteket) server enhetene i kommunen, samt yter tjenester til innbyggere og andre interessenter. Det inngår også fellesutgifter for enhetene, inkl. bedriftshelsetjeneste, i administrativ støtteenhet.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg.	Netto driftsutgifter				
Regnskap	Vedtatt budsjett	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
18 560	13 535	15 041	14 507	534	3,6

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i revidert budsjett.

Mindreforbruket i enheten skyldes i stor grad mindre forbruk på lønn, det settes bl.a. ikke inn vikarer ved sykefravær og ferier. Utgifter til valg ble høyere enn budsjettet, dette skyldes lønnsutgifter til gjennomføring. Øvrige innsparinger er på leasing og vedlikehold kontormaskiner, kontorrekvisita og porto, samt refusjonsinntekt fra 2016 på biblioteket som ble inntektsført i 2017.

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING

Aktivitetsnivå – måltall og resultat

Tjenesteområde	Volum/aktivitet, mål	Volum/aktivitet, resultat 2017
Team Økonomi	4,6 årsverk fordelt på 5 ansatte. Hovedaktivitet: Regnskap, innfordring, økonomiplan, budsjett, eiendomsskattekontor, controller/prosjektøkonom, tertialrapport og årsmelding	Målsettingen oppnådd i 2017. Innføring av eiendomsskatt har medført ekstra bruk av ressurser i ca. 2 mnd, for å kunne ivareta teamets oppgaver
Team personal	3 årsverk fordelt på 3 ansatte. Hovedaktivitet: Lønn, fravær, refusjoner, bistå i ansettelsesprosesser, pensjon, oppdatere reglement.	Målsettingen er oppnådd i 2017. I 2017 var det 1.203 personer som fikk lønn/godtgjøring gjennom vårt lønnssystem.
Team service- og dokumentsenter	4,1 årsverk fordelt på 5 ansatte. Hovedaktivitet: Arkiv, post, kommunens hjemmeside, valg, ansattportal, bistå politisk sekretariat, ekspedisjon og sentralbord.	Målsettingen er oppnådd i 2017. I 2017 er det opprettet 2980 saker og det ble journalført 22401 dokumenter, en økning på 4151 dokumenter fra 2016.
Team skatt	4,8 årsverk fordelt på 5 ansatte. (Felles interkommunalt skatteoppkreverkontor for 5 kommuner i Øst-regionen. Hovedaktivitet: For alle 5 kommunene i øst-regionene; innfordring, arbeidsgiverkontroll (5% av kommunens arbeidsgivere skal kontrolleres), skatteoppgjør, regnskap.	Målene er i stor grad oppnådd. Det vises for øvrig til årsrapport fra kemneren for nærmere beskrivelse.
Biblioteket	1,7 årsverk fordelt på 4 ansatte. Hovedaktivitet: utlån bøker og andre media, formidlingsaktivitet, arena for arrangement, utstillinger og offentlig debatt. Mål for aktivitet er 10 arrangement for barn og 10 arrangement for voksne i løpet av året, samt 10 utstillinger pr år.	325 arrangementer, treff og aktiviteter. 2185 frammøtte Se nærmere omtale nedenfor.

Tjenesteområde	Volum/aktivitet, mål	Volum/aktivitet, resultat 2017
HR-arbeid	IA-arbeid, HMS-håndbok, personalreglement og retningslinjer, veiledning og støtte til ledere og ansatte i personalsaker.	Vi er representert i heltidsnettverk på Agder med HR-rådgiver, enhetsleder o.e og o.r, hovedtillitsvalgte for fagforbundet og NSF og 2 fra livsløpskomiteen. Heltidsprosjektet i kommunen har særskilt fokus på økte stillingen innenfor omsorgssektoren. Se omtale og utvikling under pkt. 6.6. Samarbeid med aktuelle instanser som bedriftshelsetjeneste, NAV, hovedtillitsvalgte og hovedverneombud har fungert godt også i 2017, og er viktig for bl.a. fokusområdet sykefravær og kommunen som IA-bedrift. HMS-håndboka ble revidert i 2017, og diverse retningslinjer er revidert.

Hva vil vi spesielt fremheve?

- Det har vært stort arbeidspress i enheten, spesielt i 2. tertial. Innføring av eiendomsskatt har vært arbeidskrevende og medført stor ressursbruk for eiendomsskattekontoret, økonomikontoret og service- og dokumentsenteret. I tillegg har service- og dokumentsenteret gjennomført stortingsvalg i samme periode. Evaluering av stortingsvalget viser at vi fikk til en god gjennomføring av valget, men det er veldig ressurskrevende både i forhold til forhåndsstemming og selve valgperioden, og medfører at andre oppgaver må nedprioriteres. Enheten har måttet omprioritere internt for å kunne utføre arbeidet på en god og forsvarlig måte, og samtidig oppnå budsjettbalanse.
- Alle lærlingeplassene er fylt opp i 2017, og disse har fått tilbud om lærlingekontrakt innenfor omsorgssektoren og oppvekstsektoren. Det var ikke aktuelle lærlinger innenfor andre fagområder.
- Biblioteket er blitt en større arena for menneskemøter, noe vi særlig ser i virksomheten rundt bibliotekklubben og språkkafeen. Arrangements- og aktivitetsvirksomheten har steget 1300 prosent fra 2016 til 2017. Frammøtet til arrangementer og aktiviteter har økt med nær 300 %. Utlånsautomaten ble tatt i bruk januar 2017, etter en stor jobb med å merke hver enkelt bok, filmer, lydbøker etc. Denne har medført at vi har fått litt mer tid til å gi veiledning og råd til våre besøkende.

Nærmere beskrivelse av aktivitet og statistikk for biblioteket

11 utstillinger

Songe skoles julekrybbe, Arne Garborg – utstilling ved fødselsdagen hans, kvinnedagen, "Sånn vil vi ha uteområdet ved den nye skolen", "Rachel anbefaler», Dorullene forteller, "Min røde tråd», reformasjon og revolusjon, dypdykk i bokhøsten, beretninger om en storhetstid - sjøfart og skipsbygging i tvedestrandsdistriktet, bokjuletre, samt andre større og mindre ad hoc-utstillinger knyttet til temaer, merkedager, forfatterskap mm.

Arrangement

Voksne – 47 arrangementer, treff og aktiviteter, til sammen 880 frammøtte; Språkkafé. Ordføreren på biblioteket. "Hva driver du med, egentlig". Presten og ateisten – Livssynsdialog. Duett eller duell? Beretninger om en storhetstid. Sjøfart og skipsbygging. Dypdykk i bokhøsten. Hallvard C. Hanssen kåserer og signerer. Arrangør. Folk møter folk. Enkel og hjertevarm inkludering.

Barn og unge – til sammen 282 arrangementer, treff og aktiviteter, til sammen 1320 frammøtte Garborgs fødselsdag. Opptog og feiring, Harry Potter-arrangement m Torstein B Høverstad/ rumpeldunk. Karsten og Petra. Tegning og fortelling. Innvielse av bokjuletre. Blånissen og den magiske nøkkelen. 2 x Dukketeater. FIFA-turnering. Eventyrstunder med Boel. Kodeklubben. Møte hver 2. torsdag fra april – juni + september – desember 2017. Bibliotekklubben. Fantasyklubben Books&Beyond. En manuell telling i to uker (en uke vår og en uke høst) viser for

øvrige at Tvedestrand folkebibliotek i snitt blir besøkt av 107 personer / dag. 45 Prosent av de frammøtte er under 18 år. Disse tallene er publikumstall til arrangementer mm inklusive.

Bibliotekklubben: Ble opprettet etter tildeling av skjønnsmidler fra Fylkesmannen. Det er ansatt en miljøarbeider i 50 % prosjektstilling fra september 2017 til juni 2018. Faste klubbtider har vært tirsdag og torsdag etter skoletid, men også onsdager og mandager etter skoletid har målgruppen barn i 10-12-årsalderen fått god oppfølging. Primær-aktiviteter er leksehjelp, ernæring (et måltid hver tirsdag) og «bibliotekverksted», med formingsaktiviteter, film, lesning o a. Prosjektet har avdekt store utfordringer og behov sosialt og levekårsmessig. Ren, enkel voksenkontakt og relasjonsbygging har vist seg essensielt. Prosjektet har dermed hatt en dreining til å prioritere nærvær, etter formelen «gjør det enkelt».

Nærmere om innføring av eiendomsskatt

Arbeidet med innføring av eiendomsskatten startet i 2016. Arbeidet fortsatte utover i 2017 og det ble totalt besikket og taksert over 2200 eiendommer. Det ble i tillegg overført over 2900 formuesgrunnlag fra Skatteetaten som danner grunnlag for eiendomsskattetakst. Våren 2017 ble kommunale takster vedtatt og skattelisten ble lagt ut 12. juni. Det ble utover høsten behandlet ca. 400 klager i sakkyndig nemd. Ca. 350 av disse klagen ble andregangsbehandlet i klagenemnda for eiendomsskattesaker etter at klagenemnda hadde befart eiendommene.

I tillegg ble det besvart flere hundre henvendelser, telefoner, brev og e-poster, med spørsmål om eiendomsskatt, taksering, matrikkelføring og fakturering. Arbeidet er gjennomført av 11 besiktigere, en matrikkelfører, sakkyndig nemnd (3 medlemmer), klagenemnda for eiendomsskattesaker (3 medlemmer) og eiendomsskattekontoret (1 ansatt).

Det ble jevnlig kjørt oppdateringer av Skatteetatens formuesverdier. Mot slutten av 2017 startet arbeidet med omtaksering av nye og endrede eiendommer som skal ha ny takst for 2018.

I 2017 ble det gjennomført 41 heldagsmøter med sakkyndig nemnd (gjennomgang og vedtak av takster) og om lag 40 heldagsmøter med klagenemnda for eiendomsskattesaker som gjaldt befaringsklagebehandling og vedtaksskriving. Eiendomsskattekontoret er sekretær for begge nemndene.

Informasjonssikkerhet

Alle ansatte har underskrevet datainstruksen.

Avvik

Det er registrert avvik i arkivsystemet ePhorte, disse er rettet opp middelbart når de ble kjent. Det er også gitt tilbud om opplæring til saksbehandlere for å unngå avvik.

Tilsyn

Ingen tilsyn i 2017.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet Biblioteket • antall utlån • antall arrangement Skatt • Fastsatte parametre gitt fra skattedirektoratet til skatt sør (kontroll og innfordring)	Medarbeidertilfredshet og arbeidsmiljø • Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse internt Biblioteket • Utlån - statistikk fra fagsystem • Antall arrangement Skatt • Parametrene tas ut fra fagsystemet Sofie	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Regnskap
Ambisjonsnivå	Gjennomført og evaluert brukerundersøkelser i egen enhet. Måltall: svarprosent 75% og score på 4.0 (skala 1-6) Biblioteket • Utlån biblioteket: Mål: opprettholde resultat fra 2014 som var 28420. (2015 og 2016 hadde vi redusert åpningstid) • 10 arrangement for barn og 10 arrangement for voksne i løpet av året, samt 10 utstillinger pr år. Skatt • Oppfylle skattedirektoratets krav på kontroll og innfordring.	Medarbeidertilfredshet; måltall 4,0 (skala 1-5). Svarprosent: 80% Måltall sykefravær, 3%, hvorav korttidsfravær, 1,5%	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme
Resultat	Brukerundersøkelse gjennomføres 2. hvert år, neste gang i 2018. Biblioteket Utlånstall for 2017 er 23.141, en økning på 15% fra 2016. Det er en generell trend i bibliotek-verdenen på nedgang på utlånsaktivitet. Vedr. arrangement og utstillinger vises til omtale ovenfor.	Medarbeiderundersøkelse gjennomføres 2. hvert år, neste gang i 2018. Sykefravær totalt 3,1%, hvorav korttidsfravær utgjør 2.2%	Avvik + 3,6% fra netto budsjettramme

Enheten har et høyere korttidsfravær i 2017 enn fastsatt måltall, totalfraværet er tilnærmet måltallet. Det er ingen indikasjon på at fraværet er arbeidsrelatert.

FOKUSOMRÅDER

Vi ser behovet for å fortsette med fokusområdene i 2016 også i 2017.

1. Internkontroll
Enheten jobber kontinuerlig med dette. Team økonomi har kommet langt i utarbeidelse av gode internkontrollrutiner, og har utarbeidet et helhetlig system for internkontroll.
2. Sykefravær i kommunen

Målet er at ansatte kommer raskere tilbake ved et sykefravær, og fokus på viktigheten av jobbnærvær i enhetene. Møteplassen har møter en gang per måned, der drøftes saker i enhetene og det gis veiledning. Det har vært gjennomført 3 kurs i regi av NAV arbeidslivssenter for ledere, tillitsvalgte og verneombud. Tema har vært;

- Psykiske reaksjoner på omstilling og stress, 20 deltagere,
- Kurs i helsefremmende arbeidsplasser, 16 deltagere
- Kurs i erfaring/utfordringer/løsninger med utgangspunkt i IA-handlingsplan og kommunens oppfølgingsrutiner for sykmeldte, 26 deltagere.

3. Service

Enheten jobber kontinuerlig med å bedre service både internt i organisasjonen og også til innbyggerne. Digitaliseringsstrategi som det jobbes med, og som stadig får større fokus, har som mål å utvikle tjenester som gir bedre service til brukere både i og utenfor organisasjonen.

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

Internkontroll og reduksjon av sykefravær vil fortsatt være fokusområder. Digitaliseringsstrategi vil også ha stort fokus fremover.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)

Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler

Alle ansatte har fått tilbud om medarbeidersamtale, og det er gjennomført.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Det er ikke registrert HMS-avvik, skader/ulykker/vold/trusler i enheten i 2017

Avholdte øvelser

Det er avholdt en brannøvelse i administrasjonsbygget i 2017.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Det er gjennomført vernerunde i administrasjonsbygget. Verneombud, enhetsleder adm.støtteenhet, vaktmester, renholdsansvarlig og ansvarlig for vaktmester/brannansvarlig deltok på vernerunden. Avvik og forhold som fremkom i vernerunde er i stor grad fulgt opp. Forhold som går på bygningen ligger til eier av bygget å utbedre.

Kompetansehevingstiltak

Det er gjennomført kompetanseheving etter oppsatt kompetanseplaner innenfor de aktuelle fagområdene i enheten for å holde seg faglig oppdatert. Enheten har gjennomført fagdag der hovedtema har vært AKA, psykososialt arbeidsmiljø, digitaliseringsstrategi og planstrategi. Et annet tema var også endringer – hvordan vil jeg involveres og hvordan forbereder vi oss på endringer.

Det har vært arrangert HMS-opplæring for ledere, opplæring i forvaltningsloven – 30 ansatte og offentliglova – 30 ansatte.

En ansatt har høsten 2017 påbegynt videreutdanning i digital sikkerhetskultur. En ansatt har gjennomført programmet «HR som strategisk forretningspartner – kommuniserende ledelse, og er sertifisert som prestasjonscoach.

Tone Vestøl Bråten
Enhetsleder

1.3 Ansvar 229 Tvedestrandskolen

TJENESTEOMRÅDER

Barneskoler i Tvedestrand, Vestre Sandøya, Holt, Dypvåg og Songe, ungdomsskole på Lyngmyr, SFO ved alle barneskolene, interkommunal kulturskole, ledelse og administrasjon av enheten, skoleskyss, voksenopplæring og Leirskolen AS.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg.	Netto driftsutgifter				
Regnskap	Vedtatt budsjett	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
97 291	73 378	73 828	74 349	-521	-0,7

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i revidert budsjett.

Økonomi

Tvedestrandskolen kom ut med et totalt merforbruk på 521 000 kroner. Grunnen til dette kan oppsummeres slik:

- Skyssen totalt for Tvedestrandskolen ble dyrere enn budsjettet fordi kommunen heller ikke i 2017 ble kompensert for feilfakturerings de siste tre årene. (AKT).
Fakturagrunnlaget er fremdeles feil.
Merforbruk på ca 400.000 kroner.

Sak med AKT går mot slutten og kommunen har vunnet frem med sitt innspill. Dette vil gi refusjon for feilfakturerings over tre år og vil også gi endring i satsene for 2019.

- Kjøp av tjenester i forbindelse med tiltak rettet mot elever i Tvedestrandskolen resulterte i en overskridelse på ca 100 000 kroner.

Årsverk

- Årsverkene er redusert selv om antall elever er tilnærmet likt.
- Spesialpedagog ble ikke erstattet fra 1.8.2017 (229)
- Kulturskolen har på grunn av sviktende elevtall kuttet med 0,4 årsverk

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING

Aktivitetsnivå – måltall og resultat 2017

Tvedestrand-skolen	Antall elever	Årsverk skole	SFO årsverk	Lærer-tetthet	Skyss	SFO	Enkelt-vedtak	Merknad
Lyngmyr	200/ 207	27,7/ 28,1		15,3/ 15,3 ¹⁾	80/ 114			Parkveien regnet inn
Tvedestrand	255/ 246	26,9/ 36,1 ²⁾	2,6/ 4,8 ²⁾	11,9 /12 ³⁾	56/ 47	69/ 54		Parkveien regnet inn
Holt	82/ 81	10,9/ 10,7	0,7/ 0,8	11,6/ 10,4 ⁴⁾	77/ 76	24/ 21		
Songe	68/ 78	9,4/ 9,9	0,7/ 0,9	10,2/ 11,9	34/ 28	16/ 18		
Dypvåg	98/ 96	11,4/ 11,9	1,2/ 1,2	11,6/ 11,6	88 /84	22/ 23		
Parkveien	-15/ 15	9,9/ 0	2,0/ 0					Elevtall regnet inn i Lyngmyr og Tvedestrand

Tvedestrand-skolen	Antall elever	Årsverk skole	SFO årsverk	Lærer-tetthet	Skyss	SFO	Enkelt-vedtak	Merknad
Voksenopp-læringen	1/1							Kjøper tjenester av Risør vox
Vestre Sandøya	17/ 12	2,3/ 2,1	0,6/ 0,5	7,6/ 6,9		15/ 11		
Admin Ansvar 229		2,3/ 1,8						
Kulturskole	318/ 297	9,7/ 9,3						En lærer sagt opp deler av stilling, og posten ikke fylt opp.
Leirskolen AS		2/2						Skolen er selvfinansierende
Tvedestrand-skolen totalt	720/ 721	112,6/ 111,9	7,7/ 8,2		335/ 349	146/ 127	70/ 89	

¹⁾18,8 i ordinær undervisning

²⁾Inkl. Parkveien

³⁾18,9 i ordinær undervisning

⁴⁾11,4 i ordinær undervisning

Kommentarer på forskjeller mellom måltall / resultat

- Elevtallet i SFO har gått ned på tross av innføring av søskenmoderasjon og lette i foreldrebetaling. Det er en trend vi har sett over tid og det settes fokus på innhold i SFO.
- Kulturskolen i egen omtale
- Spesialundervisningen har økt til tross for tiltak for å redusere. Dette jobbes det med på alle plan.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Elever/foresatte	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Trivsel, skolerresultater, hjem/skole samarbeid	Sykefravær Medarbeidertilfredshet	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Elevundersøkelsen og nasjonale prøver – avsluttende prøver	Sykefraværstatistikk Medarbeiderundersøkelse	Regnskap
Resultat	Mål: På nasjonale prøver er målet å ligge over landsgjennomsnittet i fagene matematikk, norsk og engelsk. Mål for grunnskolepoeng er 40.	Mål: Godt arbeidsmiljø og god helse. Sykefravær på 6,0 %	Avvik +/- 0,5
Resultat	Nasjonale prøver: godt over gjennomsnitt Grunnskolepoeng: 41,6	Medarbeiderundersøkelse Sykefravær på 7,1% Dette er høyere enn vår målsetting og tiltak er iverksatt på flere av skolene. Arbeidslivssenteret er involvert og rektorene drøfter tiltak sammen med skoleeier	Viser til kommentarer over

FOKUSOMRÅDER

- **Spesialundervisning og TPO**

Spesialundervisningen øker år etter år. Organisering og arbeid på systemnivå må intensiveres. Rett kompetanse og mindre bruk av ufaglærte er i fokus. Tiltakskjeden; saksbehandling og dialog med hjemmet er satsningsområde.

Enkelte skoler organiserer spesialundervisningen slik at ressursene kan brukes på flere. Det søkes å bruke færrest mulig timer beskrevet som spesialpedagogiske timer fordi man ser nytten av å bruke timer til å dele sammenholdte klasser.

- **Tverrfaglig samarbeid**

Andre aktører er med på ressursteam på skolen. Ingen andre faste samarbeidsfora. Skolene kaller inn til tverrfaglig samarbeid.

Helsesøstertjenesten brukes inn i klasser der det oppleves at det er utfordringer i det sosiale miljøet mellom elever.

Dropin timer med psykologene ved Familiehuset er benyttet.

- **Ledelse**

Skolene har jobbet med ledelse og kommunikasjon på alle nivå, som en del av utviklingsarbeidet i 2017.

Læringsledelse er et felles fokusområde for Tvedestrandsskolen.

- **Grunnskolepoeng og resultater på de nasjonale prøvene**

Eksempel på systematisk jobbing fra Songe skole og Kulturskolen Øst i Agder:

- Songe: Nasjonale prøver, 5. klasse - 2016/17: Skårer over landsgjennomsnittet på lesing og regning. Ingen fritatt, alle gjennomførte. Prøvene blir analysert både i form og enkeltresultat.
1. til og med 4. trinn jobber med elementene i Nasjonale prøver for 5. klasse og 5. til og med 7. trinn jobber med Nasjonale prøver for 8. klasse.
- Kulturskolen: Fokuset er hele tiden at elevene får god undervisning og at de trives. Fokus på at lærerne skal samarbeide, først og fremst innen musikk, men også tverrfaglig musikk, dans og visuell kunst, noe som kom til uttrykk under #spillnorsk-arrangementet høsten 2017.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)

Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler

Rektorer og enhetsleder har avholdt medarbeidersamtaler og seniorsamtaler i henhold til regelverk og etter ansattes eget ønske.

Avholdte øvelser

Det er avholdt brannøvelser i henhold til instruks. Av disse er en forhåndsannmeldt og en uannmeldt.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Vernerundene er avholdt i henhold til instruks. Merknader er meldt inn til rette instanser og tiltak iverksettes etter prioritering, tidsplan og ressurser.

Kompetansehevingstiltak

Enheten Tvedestrandsskolen har i 2017 hatt 13 lærere på videreutdanning i regi av

Utdanningsdirektoratet.

To medarbeidere fra merkantilt personale fortsatte sin videreutdanning med nye moduler i personal,

juss, økonomi og lønn.

Informasjonssikkerhet

Alle skolene har underskrevet datainstruks.

Arbeid med ROS analyser og planer for sikkerhet og beredskap er igangsatt i samarbeid med kommunens sikkerhet og beredskaps rådgiver.

Avvik

Lyngmyr: 4 meldinger siste år med høy prioritet. 3 av disse er lukket.

Tvedestrand skole: Skolen hadde avvik på vedtak om spesialundervisning høsten 2017. Avviket ble lukket.

Holt: Flere bygningsmessige avvik er lukket i løpet av året. Skolen har hatt to skolemiljømeldinger i løpet av 2017 som begge er lukket.

Songe: Meldte avvik ved Songe skole har gått på bygg, skoleplass og vedlikehold. Behandling av saker knyttet til § 9a og elevens psykososiale miljø, har frem til 01.08.17, blitt behandlet som enkeltvedtak og arbeidet med/arkivert i e-phorte. Det er ikke meldt om alvorlig vold og trusler ved skolen.

Dypvåg: Det er ikke registrert noen avvik ved skolen.

Tilsyn

Lyngmyr: Har hatt branntilsyn våren 2017.

Holt: Skolen hadde brannsyn og merknadene til inspektørene ble løst og nye rutiner ble laget til for å ivareta gode skriftlige rutiner.

Songe: Skolen har ikke hatt tilsyn i 2017

Dypvåg: Skolen har ikke hatt tilsyn fra andre.

Kulturskolen: Kulturskolen har ikke hatt tilsyn

Elisabet Christiansen

Enhetsleder

1.4 Ansvar 230 Barnehageenheten

TJENESTEOMRÅDER

Drift av de fem kommunale barnehagene Lyngbakken, Skriverstua, Bøklia, Villa Utsikten og Grotten, tilskudd til private barnehager, spesialpedagogiske tiltak for barnehagebarn, samt drift av enhetsleders kontor.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg.	Netto driftsutgifter				
Regnskap	Vedtatt budsjett	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
47 934	40 459	40 282	38 889	1 393	3,5

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i revidert budsjett.

Barnehageenheten har hatt en innsparing på 1 393 000 kroner. Hovedforklaringen er reduksjon i barn i private og kommunale barnehager. Nedenfor følger kommentarer på de ulike elementene.

Tilskudd til private barnehager

Ordinært tilskudd

I 2. tertialrapport ble det varslet et mindreforbruk som et resultat i nedgang i barnetallet f.o.m. august 2017. Resultatet for 2017 viser derfor et mindreforbruk tilsvarende 445.000 kr.

Kompensasjon for moderasjonsordninger

Private barnehager blir kompensert for søskenmoderasjon, reduksjon i oppholdsbetaling pga. lav inntekt og gratis kjernetid. Moderasjonsordningene viser et mindreforbruk på om lag 113.000 kr. Dette kan sees i sammenheng med nedgangen i antall barn i private barnehager.

Gjestebarn

Det betales tilskudd til barn som går i private barnehager i annen kommune. Resultatet viser en positiv differanse på om lag 41.000 kr da vi har hatt fler barn fra Røysland som tilhører Songe skolekrets inneværende barnehageår enn først antatt.

Dette gir et totalt mindreforbruk i tilskudd til private barnehager på om lag 600.000 kr

Kommunale barnehager

Oppholdsbetaling

Ordinær oppholdsbetaling viser en mindreinntekt på om lag 181.000 kr. Moderasjonsordningene viser en merutgift på om lag 112.000 kr. Den sviktende inntekten skyldes nedgangen i antall barn fra august 2017.

Dette gir en negativ differanse på om lag 293.000 kr

Ordinær drift

Det er nedgang i antall barn i de kommunale barnehagene fra august 2017. Dette har resultert i et mindreutgift på om lag 1 034.000 kr.

Dette gir et totalt mindreforbruk på kommunale barnehager på om lag 741.000 kr.

Spesialpedagogiske tiltak og assistenthjelp til førskolebarn

Resultatet viser et merforbruk på assistenter på om lag 42.000 kr. Det har vært et samlet refusjonsbeløp fra NAV som har vært høyere enn samlet vikarutgift for spesialpedagogisk hjelp. Dette skyldes bruk av vikarer med lavere lønn. Samlet mindreforbruk/merinntekt er på om lag 95.000 kr.

Totalt en mindreutgift på om lag 52.000 kr.

Årsverk

I vedtatt budsjett for 2017 har barnehageenheten 52,9 årsverk.

Det er en økning i antall årsverk på 0,8 pga. økt volum barn som har behov for spesialpedagogisk hjelp. I tillegg er det pga. familiegjenforening begynt flyktningbarn i barnehagen som skal ha norskopplæring.

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING

Aktivitetsnivå – måltall og resultat

Vi har i alt 394 godkjente barnehageplasser i kommunen. Fordelingen mellom de ulike driftsformene er som følger:

Godkjente plasser	2016	2017	Resultat 2017
Kommunale barnehager	260	260	260
Private barnehager	134	134	134
I alt	394	394	394

Pr. 15.12.17 var det 265 barn i alderen 1 – 6 år som hadde barnehageplass i Tvedestrand kommune. Disse er fordelt på 5 kommunale og 6 private barnehager.

Barn i alderen 3-6 år bruker en barnehageplass og barn i alderen 0-2 år bruker to barnehageplasser.

	Pr. 15. august 2016		Resultat 2017	
	Barn over 3	Barn under 3	Barn over 3	Barn under 3
Kommunale barnehager	125	67	115	66
Private barnehager	63	27	55	34
I alt	188	94	165	100

Det er 68 % av barna som går i kommunale barnehager og 32 % som går i private barnehager.

Ved hovedopptak i 2017 fikk alle med lovfestet rett tilbud om barnehageplass. Utover dette fikk alle tilflyttere og barn født etter 30.11.16 tilbud om barnehageplass. Alle som har søkt om barnehageplass har fått plass fortløpende ved supplerende opptak gjennom året. Det har vært en nedgang i antall barn i barnehagene i både kommunale og private barnehager på totalt 17 barn. Dette tilsvarer en avdeling..

Informasjonssikkerhet og beredskap

Det er utarbeidet en overordnet ROS analyse for de kommunale barnehagene. Det er utarbeidet handlingsplaner i den enkelte barnehage for de kritiske områdene som er avdekket i analysen.

Alle ansatte har signert datainstruks.

Avvik

Grotten barnehage har måtte stenge barnehagen totalt 4 dager høsten 2017 pga. flom i Storelva. Barna ble re lokalisert til Bøklia og Lyngbakken barnehager.

Tilsyn

Barnehagemyndigheten i Tvedestrand kommune har gjennomført skriftlig tilsyn med alle kommunale og private barnehager i 2017. Tema for tilsynet var:

- Foreldresamarbeid – Barnehageloven § 1 og 4
- Foreldrebetaling – Barnehageloven § 15
- Opplysningsplikt til sosialtjenesten – Barnehageloven § 21
- Opplysningsplikt til barnevernstjenesten – Barnehageloven § 22
- Helsekontroll av barn og personale – Barnehageloven § 23

Det ble ikke avdekket avvik i barnehagene.

Etter innsendt kontrollskjema for miljørettet helsevern, fikk de kommunale barnehagene avvik på dokumentasjon på godkjente målinger av innemiljøet. Lyd, lys og støy vil nå bli målt i barnehagene.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse Skala fra 1-6	Medarbeiderundersøkelse Skala fra 1-5 Sykefraværstatistikk	Regnskap
Ambisjonsnivå	Resultat: 4,5 Deltakelse: 65 %	Medarbeider Resultat: 4 Sykefraværstatistikk: Resultat totalt: 9 % Korttidsfravær: 2 % Langtidsfravær: 7 %	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme
Resultat	Resultat: 4,5 Deltakelse: 75 %	Medarbeider: 4,5 Deltakelse: 78 % Sykefraværstatistikk: 8,6 %, hvorav korttid 2,3%	Avvik +3,5 % fra netto budsjettramme

Brukerundersøkelse

Undersøkelsene ble gjennomført høsten 2017.

Undersøkelsen er nettbasert, og tjenesten leveres at Utdanningsdirektoratet.

Svarprosenten totalt for enheten var 75 %

Undersøkelsen benytter en skala fra 1 til 5, der 5 er høyest skår.

Samlet resultat for Barnehageenheten:

Spørsmål/ tema	Tvedestrand kommune (2017)
Ute- og innemiljø	4,2
Relasjon mellom barn og voksen	4,6
Barnets trivsel	4,8
Informasjon	4,3
Barnets utvikling	4,7
Medvirkning	4,3
Henting og levering	4,5
Tilvenning og skolestart	4,7
Tilfredshet	4,6

Resultatene har stabilisert seg på et jevnt høyt nivå.

Vi har utfordringer i enheten med tre til dels uegnede barnehagebygg i sentrum og Holt. Dette belyses nærmere i barnehageplanen.

Medarbeiderundersøkelse

Undersøkelsen ble gjennomført i de 5 kommunale barnehagene i 2016.

Undersøkelsen er nettbasert, og tjenesten leveres av <http://www.10faktor.kommuneforlaget.no>

Svarprosenten totalt for enheten var 78 %.

Undersøkelsen benytter en skala fra 1 til 5, der 5 er høyest skår.

Samlet resultat for Barnehageenheten:

Faktor	Navn	Barnehage	Landssnitt for alle enheter som er registrert som: Barnehage	Beskrivelse
Faktor 1	Oppgavemotivasjon	4,6	4,4	Motivasjonen for oppgavene i seg selv, det vil si om oppgavene oppleves som en drivkraft og som spennende og stimulerende. (Også kalt indre jobbmotivasjon)
Faktor 2	Mestringstro	4,3	4,3	Mestringstroen gjenspeiler hver enkelt medarbeiders tiltro til egen kompetanse og mulighet til å mestre utfordringer i jobbsammenheng.
Faktor 3	Selvstendighet	4,4	4,3	Medarbeidernes opplevelse av å ha mulighet til å jobbe selvstendig og gjøre egne vurderinger i jobben sin, basert på egen kompetanse, og innen en definert jobbrolle.
Faktor 4	Bruk av kompetanse	4,5	4,3	Medarbeidernes opplevelse av å få brukt egen jobbrelevante kompetanse på en god måte i sin nåværende jobb.
Faktor 5	Mestringsorientert ledelse	4,5	4,1	Ledelse som vektlegger at den enkelte medarbeider skal få utvikle seg og bli best mulig ut fra sine egne forutsetninger, slik at medarbeideren opplever mestring og yter sitt beste.
Faktor 6	Rolleklarhet	4,5	4,4	Høy rolleklarhet innebærer at forventningene til den jobben medarbeideren skal gjøre er tydelig definert og kommunisert.
Faktor 7	Relevant kompetanseutvikling	3,9	3,9	Relevant kompetanseutvikling er avgjørende for at medarbeiderne til enhver tid er best mulig rustet til å utføre sine oppgaver med høy kvalitet, og er avgjørende for kvaliteten på de tjenester som leveres, uansett hvilken type tjeneste vi snakker om.
Faktor 8	Fleksibilitetsvilje	4,6	4,4	Medarbeiderens villighet til å være fleksibel på jobb og tilpasse sin måte å jobbe på til nye behov og krav.
Faktor 9	Mestringsklima	4,5	4,3	I et mestringsklima motiveres medarbeiderne av å lære, utvikle seg og gjøre hverandre gode, fremfor å rivalisere om å bli best.
Faktor 10	Nytteorientert motivasjon	4,8	4,7	Motivasjon for å gjøre noe nyttig og verdifullt for andre, også kalt prososial motivasjon, er en viktig drivkraft for mange og har en rekke godt dokumenterte, positive effekter.

Sykefravær

Det totale fraværet er på vei nedover i 2017. I 2016 var det totale fraværet på 9,4 %. Totalt ender vi på 8,6 % i 2017. Korttidsfraværet ender på 2,3 % og langtidsfraværet ender på 6,3 %.

De ansatte i enheten har en stor arbeidsbelastning og er svært sårbare for fravær. Den totale arbeidsmengden oppleves som stor. Det er en nedgang i fraværet med 0,8 % fra 2016. Lederne i barnehageenheten arbeider systematisk med oppfølging og nærværarbeid i samarbeid med bedriftshelsetjenesten, lege og NAV.

FOKUSOMRÅDER

Tverrfaglig samarbeid

Barnehageenheten har tett samarbeid med Familiehuset RBU og Oppfølgingsenheten. Samarbeidet foregår gjennom prosjektene «Kvello» og «Barn i rusfamilier» der hensikten er å identifisere barn som lever i sårbare livssituasjoner.

Tidlig innsats

Barnehagene arbeider med stor fokus på forebyggende arbeid. De har et nært samarbeid med spesialpedagogene og PPT som bistår med å kartlegge og sette i verk målrettede tiltak både for enkeltbarn og grupper.

Ledelse

Det arbeides aktivt i styrergruppa med tema ledelse. Fokuset har vært på personalledelse, ressursstyring og internkontroll

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

- Tverrfaglig samarbeid med Tvedestrandsskolen
- Barnehageutbygging – planarbeid og prosess

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)

Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler

Det er gitt tilbud om medarbeidersamtaler/seniorsamtaler til ansatte i enheten. Samtalene er ikke gjennomført i alle barnehagene.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Det er ikke registrert vold eller trusler. Det er registrert noen skader på barn under lek. Disse er registrert i HMS-avvikssystemet Qm+.

Avholdte øvelser

Det er avholdt brannøvelser i alle barnehagene. Personalet har gjennomført førstehjelpskurs. Det er i tillegg avholdt livredningskurs for ansatte som benytter svømmebassenget på Lyngmyr. Dokumentasjon på øvelsene ligger i den enkelte barnehage og i Ephorte.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Det er avholdt vernerunder i alle fem barnehagene. Det er avvik på tekniske forhold vedrørende bygg, renhold og utelekeplassene. Det er imidlertid et stort arbeidspress på den enkelte avdeling og stor sårbarhet for fravær hos de ansatte. Avvikene er registrert i Qm+.

Kompetansehevingstiltak

Personalet i de kommunale barnehagene har gjennomført kurs for alle ansatte med tema Dialogisk lesing, språk og digitale verktøy.

Linda Fedje

Enhetsleder

1.5 Ansvar 240 Plan, miljø og eiendom

TJENESTEOMRÅDER

Drift av alle kommunens bygninger (inkl. skoler, barnehager og helseinstitusjoner). Boligkontoret, boligtilskudd og bostøtte, byggesaksbehandling, oppmålingstjeneste, planarbeid, reguleringsarbeid, havnevesenet, miljøvernarbeid, landbruksforvaltning og viltforvaltning. Prosjektavdeling for større tverrfaglige prosjekter.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg.	Netto driftsutgifter				
Regnskap	Vedtatt budsjett	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
37 669	21 906	22 073	21 846	227	1,0

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i revidert budsjett.

Ved 2 tertial anslo vi et underskudd på kr. 300.000, men i stedet kommer vi ut med et overskudd på kr. 227.000. Dette skyldes i hovedsak at vi har ubrukte midler til reguleringsplanarbeid med ca. kr. 270.000, og at inntektene på byggesak og oppmåling ble betydelig bedre enn hva det lå an til etter 2 tertial. Det reelle resultat er derved at regnskapet er tilnærmet i balanse i forhold til budsjett.

Ved 2 tertial varslet vi et merforbruk på strøm med kr. 400.000 på grunn av økte strømpriser. Det faktiske resultatet ble kr. 380.000 i merforbruk, noe som betyr at vi har hatt tilsvarende innsparinger i øvrig drift. Uten investeringer i nye SD-anlegg ville merforbruket blitt betydelig høyere.

Antall årsverkshjemler ved enheten er 33,4 i 2017, samme som i 2016

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING

Aktivitetsnivå – måltall og resultat

Tjenesteområde	Volum/aktivitet mål 2017	Volum/aktivitet resultat 2017
Byggesaksbehandling og tilsyn.	Opprettholder samme inntektsforventning som i 2016, kr. 2,4 mill., men vi frykter dette er for optimistisk.	573 delegerte vedtak og ca. 34 saker til politisk behandling Mindreinntekt kr.139.000 <u>Mindreutgift « 10.000</u> Underskudd: Kr 149.000
Arealplanforvaltning	Antar samme volum for private planer i 2017. <u>Annen planlegging:</u> Oppfølging av kommunens planstrategi.	Betydelig mindre private planforslag i 2017 enn i 2016, men det ligger an til flere i 2018. Høy aktivitet for kommunens egne planer. Mindreinntekt kr. 208.000 <u>Mindreutgift « 248.000</u> <u>Overskudd: Kr 40.000</u> Ubrukte planmidler utgjør kr. 270.000,- derved et reelt underskudd med kr. 230.000
Kart og oppmåling	Digitale kart og planer, oppmåling. Omsetning ca kr. 1,1 mill/år.	Høy aktivitet også i 2017. Det ble journalført 104 saker i 2017. Merinntekt kr.124.000 Mindreutgift « 126.000 <u>Overskudd: Kr 250.000</u> Mindreutgiftene skyldes mye at det ikke

Tjenesteområde	Volum/aktivitet mål 2017	Volum/aktivitet resultat 2017
		ble utbetalt noe til kartlegging i 2017. Da ville dette beløpet vært i null.
Boligfinansiering	Lån 15 millioner	27 saker behandlet, 22 har fått innvilget startlån med til sammen kr 21,5 mill tre husstander har fått innvilget tilskudd til etablering, to tilskudd til tilpasning.
Bygningsdrift/vedlikehold	Tiltakspakken videreføres i 2017	Alle tiltak avsluttet i 2017. Detaljert rapport følger som eget vedlegg
Nybygg/investering og driftstiltak	Følge opp igangsatte og planlagte prosjekter i henhold til vedtatt fremdriftsplan.	Vedtatte investering og driftstiltak er ressurskrevende og utfordrer kapasiteten på ordinær drift. Vi ligger i rute på de fleste prosjekter, og det rapporteres jevnlig til rådmann og politisk nivå. Spaden er satt i jorda og arbeid i full gang for: • Mjåvann idrettsanlegg • Tomt ny barneskole • Møllebekken • Næringspark Grendstøl Ombygging helsebygg Søsterdalen ferdigstilt.
Brygger og havneanlegg	Vedlikehold og drift 130 utleieplasser, gjestehavn og 12 kommunale brygger.	Nytt opplegg med havneverter, og samarbeid med turistkontoret har fungert godt. Inntekter fra gjestehavnen utgjør kr. 629.000 som er 13 % mer enn i 2016
Renhold	Vaskeareal 2017 20.100 m2	Enheten får lite klager på renhold. Det jobbes kontinuerlig med å øke stillingsstørrelsen innenfor renholdsstaben. Regnskapet er avsluttet med overskudd.
Landbruksforvaltning	Konsesjon, jordlovsaker og tilskuddsordninger	2 nydyrkingssøknader er avgjort i 2017 – 65 daa omsøkt og godkjent til nydyrking. 8 delingssamtikker er gitt etter jordloven § 12 – kr 16 000 gebyrinntekt 18 konsesjonssaker, inkludert boplikt – kr 27 000 gebyrinntekt Produksjons- og avløsertilskudd – Netto utbetalt for 2017-søknader – kr. 6,27 mill. på 32 foretak. Regionalt miljøprogram (RMP): Utbetalt kr 124 000,- (14 søknader) Spesielle miljøtiltak (SMIL): Innvilget kr. 205.500,- (11 søknader) Dreneringstiltak: Innvilget kr 214 000,- (4 søknader) For husdyrhold se vedlagt rapport.
Boplikt	Oppfølging av egenerklæringer og saker der boplikten ikke overholdes	Det er sendt ut 4 forhåndsvarsler til boligeiere der boplikten ikke var oppfylt. Alle har senere fått brakt sitt konsesjonsforhold i orden. Se forøvrig vedlagt rapport.

Tjenesteområde	Volum/aktivitet mål 2017	Volum/aktivitet resultat 2017
Viltforvaltning	Fallviltarbeid og viltforvaltning	Fallviltgruppa har fungert meget godt. 2017 er preget av relativt mye rådyrpåkjørsler. 2017 var siste året av 3-årig bestandsplan for elg og hjort. Det felles flere hjort enn elg. For felling m.m. se vedlegg.

Nøkkeltall produksjon

Tjeneste	Norm/krav	Faktisk Saksb.tid 2016	Mål 2017	Resultat 2017
Byggesak enkle	21 dager	7 dager	10 dager	22 dager
Byggesak andre	84 dager	17 dager	21 dager	31 dager
Klagesaker	84 dager	66 dager	60 dager	66 dager
Reguleringsplaner	Ingen	300 dager	280 dager	310 dager

Fremdeles godt under lovbestemte normer, men noe økt saksbehandlingstid som skyldes at saksbehandlere har brukt mye tid på eiendomsskatt, og at det har vært opplæring av ny vikar.

Informasjonssikkerhet

Alle ansatte i enheten har underskrevet datainstruksen, og vi deltar i kommunens arbeid med informasjonssikkerhet. Ikke blant de mest utsatte/sårbare enhetene i kommunen.

Tilsyn

Kommunen hadde matrikkellovtilsyn 8. – 9. november 2017. Det var to representanter fra Kartverket som foretok intervjuer og gjennomgikk tre utvalgte delingssaker. Her ble det gjennomgått kommunens rutiner og håndtering av matrikkelloven. Dette gjaldt både oppmålingsavdelingen og byggesaksavdelingen.

Det ble rapportert om 3 avvik og 4 merknader. Kommunen har sendt rapport tilbake om hva som er blitt gjort av tiltak og endring av rutiner for å utbedre avvikene og merknadene.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Regnskap
Ambisjonsnivå	90 % av maks	Medarbeider: 4,5 Sykefravær: 5 %, herav korttidsfravær 2%	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme
Resultat	Ikke gjennomført	Langtidsfravær :2,6% Korttidsfravær: 1,3%	Overskudd 0,5%

FOKUSOMRÅDER

- Gjennomføre plan og prosjektoppgavene med den kvalitet og fremdrift som er beskrevet, og innenfor økonomiske rammebetingelser.
- Samhandling på tvers og gode medvirkningsprosesser.

- Opprettholde et godt arbeidsmiljø i en presset arbeidssituasjon.
- Øke stillingsbrøkene innenfor renhold.

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

Gjennomføre bruker og medarbeiderundersøkelser i samsvar med vedtatt intensjon.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)

Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler

Ingen i 2017. Flere ble gjennomført på nyåret 2018 og blir rapportert for dette året.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Flommen høsten 2017 medførte ekstra innsats fra ledelse og ansatte. Ingen betydelige skader innenfor ansvarsområdet til plan, miljø og eiendom. Barneheten kommunen leier på Nesverk måtte evakueres. Noe vanninntrengning i bygg, blant annet i kommunehuset som medførte at tekniske anlegg/dataanlegg måtte sikres. God samordnet evalueringsprosess etter flommen.

Oppfølging av brannrutiner for omsorgsboligene Lyngmyrstubben/Lyngmyrveien. Planlagt driftsopplegg og rutiner for samarbeid mellom kommunen og stiftelsen er ikke gjennomført. Må prioriteres.

Avholdte øvelser

Enhetens fagarbeidere deltar og bidrar med organisering av brannøvelser ved kommunale bygg i samarbeid med stedlig brannvernleder.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Vernerunder ved andre enheter medfører forslag om tilpasning og utbedring på bygninger og uteanlegg.

Kompetansehevingstiltak

Prosjektledere har deltatt på flere kurs/seminar med tema prosjektledelse. Det er dessuten gjennomført flere besøk ved andre skoler og barnehager for å lære av erfaringer.

Svein O. Dale

Enhetsleder

1.6 Ansvar 245 Teknisk drift

TJENESTEOMRÅDER

Kommunalt verksted, kommunale veier, parkering, skjærgårdspark, brann-/feiervesen, parker, grøntareal og lekeplasser, miljøgruppa, Lyngmyr idrettsanlegg, kommunale badeplasser, tilskudd båtselskap, vann og avløp, kommunale avgifter, planarbeid.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg.	Netto driftsutgifter				
Regnskap	Vedtatt budsjett	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
39 203	7 958	8 406	6 879	1 527	18,2

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i revidert budsjett.

Enheten består av 15,8 årsverk. 1,4 årsverk sto vakant fram til høsten, da ble det satt inn vikar innenfor park/grøntanlegg, og en vikar ble ansatt på vann/avløp fra 1.november.

Enhetene har et positivt avvik på 925 000 kroner eller 5,1 % når en utelukker budsjett for tjenester på selvkostområdet (vann, avløp, feiing).

Rapporten for 2. tertial for Teknisk drift ga et anslag på kr. 655.000 i mulig innsparing for enheten. Resultatet ble et mindreforbruk på 1,527 mill. kroner. Dette skyldes flere forhold. De postene med størst innsparing er oppgravingen av sivbedet som ble mye rimeligere da det var mindre mengde slam enn først antatt. Brøytebudsjettet viste mindreforbruk, og skjærgårdstjenesten ga et overskudd. Dette sammen med en nøktern drift med vakante stillinger, og ansatte som gjorde sitt beste for å holde rammene ga et positivt resultat.

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING

Aktivitetsnivå – måltall og resultat

Tjenesteområde	Volum/aktivitet mål 2017	Volum/aktivitet resultat 2017
Kommunalt verksted	Vedlikehold av 25 biler, to lastebiler, en traktor og maskinredskaper, samt en sekshjuling, gressklippere, tilhengere, etc.	Vedlikehold av bil og maskinpark fulgt opp i tråd med kapasitet. Ny Redskapsbærer ble anskaffet i 2017, og den gamle er byttet inn. En gammel Hjullaster begynner å kreve mye vedlikehold.
Kommunale veier	Brøyting/vedlikehold av 55 km vei, hvorav 30 km er asfaltert. Pluss 25 km grusveier i distriktene.	Brøyting ga mindreforbruk grunnet mild vinter. Mye nedbør forårsaker skader på veinettet. Det ble kun utført minimalt med vedlikehold i tråd med budsjett. Mindreforbruk: kr. 437.000,-
Kommunale parkeringsplasser	Brøyting, vedlikehold av ca. 750 P-plasser og parkeringskontroll av 435 plasser.	Vedlikehold av P-plasser på minimalt nivå. Stor inntektssvikt grunnet 1 times gratisparkering i 2017. Inntektstapet ble større enn meldt i 2.tertial. Mindreinntekt: kr. 475.000,-
Vei-/gatelys	Vedlikehold av omkring 1 420 gatelys. En ekstern stilling delt med 8 kommuner, pluss egeninnsats.	Kommunen fikk ny entreprenør for vedlikehold av veilysnettet. Avtale med entreprenør fulgt opp med 4 servicerunder per år. Resultat i tråd med budsjett.
Tilskudd båtselskap	Oppfølging av avtale.	Avtalen er fulgt opp. Bedre indeks ga innsparing på denne tjenesten. Mindreforbruk kr. 48.000,-

Tjenesteområde	Volum/aktivitet mål 2017	Volum/aktivitet resultat 2017
Brannvesen	Oppfølging av avtale med brannvesen.	Avtalen med Brannvesenet følges opp. Merforbruk kr. 30.000,-
Feiervesen	Oppfølging av avtale med feiervesen.	Tjenesten utføres av Østre Agder Brannvesen. Resultat i tråd med budsjett.
Lyngmyr idrettsanlegg	Vedlikeholdsavtale med Golfklubben. Vanning og merking av baner utføres av Fotballgruppa. Kommunen dekker kostnadene.	Avtalen er fulgt opp av alle parter. Resultatet er i tråd med budsjett.
Park/grøntareal pluss lekeplasser	Klipping/vedlikehold av grøntareal i hele kommunen, pluss Najaden på Lyngør.	Grøntområdene er vedlikeholdt av ansatte og folk på tiltaksplasser. Resultatet litt under 2.tertial. Mindreforbruk kr. 32.000
Kommunale badeplasser	Vedlikehold og søppelhåndtering, samt badevannsprøver.	Badeplassene er ryddet jevnlig for søppel, og vannprøver tas hver uke i sommerperioden. Resultatene har vært gode.
Miljøgruppa	Drive arbeidstreningstilbud.	Miljøgruppa har hatt høy aktivitet med 922 dagsverk fordelt på 27 personer. Fra Nav kom det 24, og 6 av disse er kommet i arbeid/skole, 9 fortsetter, 6 har målrettet tiltak og 3 har sluttet. Hovedoppgavene er fremdeles vedhogst, byrenovasjon og parkarbeid. De har og deltatt i mange ulike hogst/ryddeoppdrag i forbindles med prosjektene.
Skjærgårdspark.	Renovasjon av Skjærgårdsparken med egen båt, samt utføre oppdrag for Statens naturoppsyn (SNO), politiet og Forskning.	Oppfølgingen av Skjærgårdsparken har fungert bra. Båten har fungert fint, og det er foretatt reparasjoner av flere toaletter i Skjærgården. Det kom ekstra overføring fra Staten for innkjøp av redningsutstyr og tilskuddet fra Fylkeskommunen økte. Dette tilsvarte kr. 143.000. Terna var leid ut til en filminnspilling, noe som ga en inntekt på 278.000. Samlet underforbruk kr. 508.000,-
Vann	Ca. 125 km med kommunale vannledninger. Ett vannbehandlingsanlegg, 10 pumpestasjoner, tre høydebasseng. 2400 abonnenter.	Drift av vannverket og ledningsnettet er fulgt opp. Kjemikalieforbruket på vannverket var høyere enn antatt. Lagret for deler til vann ble oppdatert. Mange små reparasjoner på ledningsnettet for vann ga et lite merforbruk. Merforbruk kr. 77.000,-
Avløp	Ca. 155 km med kommunale avløpsledninger. To renseanlegg og 77 avløpspumpestasjoner. 2 950 abonnenter.	Drift av renseanlegget og ledningsnettet er fulgt opp. Oppgraving av sivbedet ble rimeligere enn antatt på grunn av mindre slammengde. Dette gar en innsparing på denne rammen på kr. 1.060.000,-. Drift av avløpsnettet ga et merforbruk på kr. 732.000,-. Dette grunnet tiltak i forbindelse med de ulike prosjektene som pågår i kommunen. Samlet sett ble det likevel et mindreforbruk på kr. 500.000,-
Kommunale avgifter	Ajourhold og oppfølging av tilkoblinger og kommunale gebyrer.	Innføring av eiendomsskatt medførte omfattende ekstraarbeid for enheten, og resulterte i lav kapasitet til oppfølging av tilkoblinger for vann og avløp.
Planarbeid og saksbehandling	Følge opp planarbeid og saksbehandling innenfor alle fagområdene. Krevende.	Deltakelse i prosjektarbeid er krevende da det går mye tid til møter og oppfølging av prosjektene for å finne riktige løsninger. Dette gir mindre tid til planarbeid og saksbehandling på enheten.
Tvedestrand Badepark	Planlegging, utsetting, og oppfølging av badeparken i sesongen, samt opptak og lagring av utstyr. Ca. 50 dagsverk pluss maskinbruk.	Utsetting og opptak av badeparken fungerte fint, med mannskaper som har fått noe erfaring i dette arbeidet. Jobben krever en del maskinbruk og utgjør ca. 50

Tjenesteområde	Volum/aktivitet mål 2017	Volum/aktivitet resultat 2017
		dagsverk.
Rehabiliteringsplaner vann og avløp	Oppfølging av rehabiliteringsplan for vann og avløp. Innsats ca. 0,5 årsverk administrasjon, samt 1 årsverk fagarbeider.	Oppfølgingen av rehabiliteringsplanen for vann og avløp har blitt redusert som en følge av alle de store pågående prosjekter i kommunen. Det ble ikke utført så mye på vannprosjektene som planlagt. For avløp så ble rammen brukt opp, mens for vann Et mindreforbuk på kr. 300.000,-
Trafikksikkerhetsplan	Trafikksikkerhetsplanen utarbeides vinteren 2017/18	Planen utarbeides av ansatt ved Plan, Miljø, Eiendomsdrift og vil bli vedtatt i 2018. Mindreforbruk 2017 på kr. 99.000
Prosjekter	Prosjektoppfølgning og medvirkning i kommunes store prosjekter. E18, ny VGS, ny barneskole og barnehage m.m. Innsats ca. 2,0 årsverk administrasjon pluss fagarbeider 0,5 årsverk.	Prosjektene følges opp i samarbeid mellom de tekniske enheter. Prosjektarbeidet omfatter både ansatte på huset, og fagarbeiderne i felt. Dette arbeidet fungerer fint, og de ansatte har gjort en kjempejobb for å klare dette innenfor rammen av prosjektene. Arbeidet krever mye tid til møter og oppfølging og gir mindre kapasitet til normal drift.
Beredskap	FLOM høsten 2017.	Den ekstraordinære flomsituasjonen i høst satte kommunens beredskap på prøve. Det viste seg at beredskapen fungerte godt, og at de ansatte jobbet godt på tvers av enhetene for å holde skadeomfanget så lavt som mulig. Det var godt samarbeid med politi og brannvesen, samt sivilforsvaret. Totalt sett ble skadene etter flommen ganske begrenset. For Teknisk drift var skadene i størrelse kr. 100.000,-

Enheten fikk testet beredskapen i kommunen sammen med andre enheter i forbindelse med flomsituasjonen i høst. Det viste seg at dette ble taklet på beste måte av kriseteamet i samarbeid med fagfolkene og eksterne aktører. Gjennom felles innsats klarte man å unngå omfattende skader i byen.

Gjennom felles samarbeid mellom de tekniske enheter har vi klart å følge opp prosjektarbeidet i tråd med rammene for de ulike prosjekter. Tømmingen av sivbedet fungerte fint uten noen spesielle problemer, trass i noe lang transport av slammet. Sykefraværet på enheten var lavt i 2017.

Informasjonssikkerhet

Teknisk drift deltar i kommunens arbeid med ROS analyser og beredskap for de ulike fagfelt, og alle ansatte har skrevet under på datainstruksen.

Avvik

Det har vært noen avvik i forbindelse med leveranse av vann og transport av avløp. Dette løses fortløpende av driftspersonell ved van og avløp. Ellers ingen spesielle avvik.

Tilsyn

Ingen tilsyn i 2017.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Regnskap
Ambisjonsnivå	Svarprosent 90 % Omdømme 4,5	Mål: Godt arbeidsmiljø. Mål: 3,5 poeng av 5 mulige. Mål: Totalfravær maks: 6,5 % Korttidsfravær: 1,5 %	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme
Resultat:	Ikke gjennomført.	Totalt fravær: 2,6 %: Langtidsfravær 1,2 % Korttidsfravær: 1,4 %	Overskudd 18,2 % totalt.

Sykefraværet for 2017 var lavt i forhold til 2016 og godt under målsetningen. Enheten kom ut med et høyt overskudd totalt.

FOKUSOMRÅDER

- Prosjektstyring og oppfølging i tråd med gjeldende vedtak.
- Videreføre samhandlingen på tvers av enheter.
- Videreføre arbeidet med lekkasjesøk og utbedring på vann- og avløpsnett.
- Utføre daglig drift innenfor gjeldende rammer.

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

Enheten skal forsterke arbeidet med oppfølging av tilkoblinger til vann og avløp.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)**Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler**

Enheten har gjennomført medarbeidersamtaler med alle ansatte. Det er ikke gjennomført egne seniorsamtaler, da dette er tatt opp i medarbeidersamtalen.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Det er ikke registrert noen HMS-avvik ved enheten.

Avholdte øvelser

Det er gjennomført en øvelse på vannforsyningen, og enheten har deltatt i kommunens beredskapsøvelse.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Det ble avholdt vernerunde 5.april 2017. Noen av tiltakene etter vernerunden gjenstår.

Kompetansehevingstiltak

Enheten har deltatt i kurs for prosjektstyring, og ellers oppdatert nødvendige kurs innenfor de ulike fagfelt.

Anton Thomassen

Enhetsleder

1.7 Ansvar 250 Omsorg og rehabilitering

TJENESTEOMRÅDER

Sykehjem / institusjon med langtidsopphold, avlastningsopphold og korttidsopphold (vurdering, oppfølging, rehabilitering), hjemmehjelp, hjemmesykepleie, Dypvåg bofelleskap (t.o.m 31.05.2017), personlige assistenter og støttekontakter for voksne og eldre, tildelingstjeneste, helsefremmende tjenester, ressurstjeneste, rehabiliteringstjenester, samt driftstilskudd til private fysioterapeuter.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg.	Netto driftsutgifter				
Regnskap	Vedtatt budsjett	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
105 908	83 571	83 454	86 482	-3 028	-3,6

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i revidert budsjett.

Regnskap 2017 viser et merforbruk i forhold til revidert budsjett på kr 3.028 000. I andre tertial var det antydnet et merforbruk på kr. 2.800.000,-.

Merforbruket skyldes i hovedsak lønnsutgifter, og fordeler seg slik;

Totalt merforbruk netto lønnsutgifter: **kr - 2 182 000**

De største lønnsavvik er	
Fastlønn inkl. tilleggslønn	-1 107 000
Lønn vikar ved sykdom korr. for ref sykelønn	- 835 000
Lønn ferievikar / tilleggslønn vikarer	- 109 000
Annen vikarlønn	- 336 000
Lønn ekstrahjelp tilleggsl. Ekstrahjelp +overtid	- 904 000
Omsorgslønn og lønn støttekontakter	- 220 000
Faste vikarstillinger (Ressurstjenesten) mindreforbruk	983 000
KLP lavere utgifter	454 000
Merforbruk diverse poster	- 108 000

Totalt merforbruk andre utgifter: **kr - 1 451 000**

Her er største avvik utgifter til vikarbyrå	- 840 000
Medisinsk forbruksmateriell	- 133 000
Mat (økt inntekt på kr. 28.000 pga. økt matsalg)	- 103 000
Innkjøp TV-sentral sykehjem	- 73 000
Vask av tøy (beboere og ansattes uniformer)	- 158 000
Merforbruk diverse poster	- 144 000

Inntekter:

Det er et positivt avvik i inntekter **kr - 605 000**

Dette skyldes bl.a. vederlagsberegning pga høyere belegg (om lag kr. 805 000,-), samt ca kr. 200.000 lavere inntekt på ressurskrevende brukere.

Årsverk

Ny enhetsleder ble tilsatt februar 2017, og sluttet desember 2017. Dette har medført noen utfordringer og ringvirkninger for ledelsen og resten av organisasjonen.

I budsjett 2017 hadde enheten 116,3 årsverk. I forbindelse med omorganisering i hjemmetjenesten reduserte enheten 0,9 årsverk for fagleder for hjemmehjelpstjenesten fra 01.09.17.

I sykehjem var grunnbemanningen 0,63 årsverk for lav, se 2. tertialrapport 2017. Disse har enheten fått tilbake i tiltak budsjett 2018. Ved utgangen av 2017 var det flere fast ansatte og vakante stillinger enn enhetens ramme. Dette forklares nedenfor.

Hjemmesykepleien ble nedbemannet som følge av omdisponering av ressurser i 2016, med seks årsverk. Dette med bakgrunn i den gang forventet synkende behov. Denne forventede nedgangen har ikke vært realitet i 2017, det har vært en større økning som har medført behov til innleie av ekstra personell i 2017.

Det oppsto en kraftig økning i vedtakstimer sommer 2017, som førte til behov for ytterligere økt bemanning. Det har vært svært vanskelig å få tak i vikarer til det økte behovet, og for å kunne gi forsvarlige tjenester har en sett seg nødt til å benytte bemanningsbyrå fra 01.06.2017. Mangel på vikarer førte også til overtid og forskyvning av personell for å klare å fylle bemanningsbehovet, spesielt i helger.

Hjemmetjenesten fikk i august 2017 innvilget å ansette inntil 3 nye sykepleierårsverk. Betingelsen var at ved synkende bemanningsbehov skal en ikke ansette i nye ledige stillinger. Det ble ikke tilført budsjettmidler til disse stillingene i denne overgangen.

Sykehjemmet fikk i enkelte perioder 2017 økt behov for ekstra bemanning på grunn av økt pleietyngde og arbeidspress gjennom hele døgnet.

Det skal bemerkes at de ansatte har vist stor grad av fleksibilitet og strekt seg langt for å hjelpe til å imøtekomme bemanningsutfordringene. Det har vært svært belastende med stort arbeidspress, og bruk av ukjente vikarer for våre ansatte.

Ressurstjenesten

Endringen som ble gjennomført i 2016 vedr opprettelse av ressurstjenesten, der målsettingen var å gi god styring av vikarressursene i sykehjemmet og hjemmetjenesten, har ikke gitt den effekten i 2017 som var målet. 7 årsverk fastevikarer i Ressurstjenesten har ikke blitt utnyttet som planlagt. Dette skyldes flere forhold. Det har vært vakanse stillinger i ressurstjenesten, som det ikke ble ansatt i. Periodevis vakanser i sykehjemmet innebar at ressurstjenesten stort sett dekte ledige vakter i grunnturnus.

Hjemmetjenesten har hatt behov for økte vikarressurser og hadde en pågående helgeproblematikk. Det er for få faste ansatte i ressurstjenesten til å dekke bemanningsbehovet i helgene.

Hjemmetjenesten benyttet ressurstjenesten tilsvarende 1,59 årsverk i 2017. Ca 0,5 årsverk fra ressurstjenesten er benyttet i tildelingstjenesten, og det resterende i sykehjemmet.

Avdelingene har ikke kunnet nyttiggjort seg ressurstjenesten som forutsatt, noe som er noe av årsaken til økte vikarutgifter. Dette er en av hovedårsakene til at ressurstjenesten i 1. tertial 2018 avvikes, og personalressursene tilbakeføres til sykehjemmet og hjemmetjenesten.

Nedleggelse av Dypvåg bofellesskap

Nedleggelse av Dypvåg bofellesskap skulle etter planen være gjennomført innen 1. september 2017. Arbeidet lot seg gjennomføre tidligere, da ansatte og brukere ikke ønsket å være «på vent».

Nedleggelsen ble gjennomført i mai 2017. Åtte beboere fikk plass ved Strannasenteret. Fem personer kom på sykehjem og tre omsorgsbolig. De fleste ansatte ble omplassert i vakante stillinger eller erstattet vikarbehov.

2 nye omsorgsboliger

I budsjettvedtaket for 2017 ble det også vedtatt bygging av 2 nye omsorgsboliger i tidligere fysioterapilokaler og møterom ved de eksisterende omsorgsboligene på fløyen. Disse ble tatt i bruk august / september 2017.

Endring av struktur i hjemmetjenesten

Arbeidet med omstrukturering av sonene i hjemmetjenesten startet i februar. Av flere årsaker ble arbeidet forsinket. Resultatet ble at hjemmetjenesten skulle organiseres i 2 soner, i stedet for 3 soner, der hjemmehjelpene skulle integreres i begge sonene. Sonene skal ledes av fagledere, en i hver sone, og en fikk da en reduksjon i antall fagledere med 1. Det ble opprettet en fagansvarlig sykepleier som fikk ansvaret for mobil omsorg og arbeidslistene til tjenesten, for å kunne organisere disse på en optimal måte. Fagansvarlig har også ansvar for opplæring innenfor mobil omsorg og bistår ansvarlig for fagsystemet Profil.

Kontorene måtte bygges om før en kunne starte opp i 2 soner. Da dette arbeidet først kunne påbegynnes på nyåret 2018, ble det bestemt at nye soner skulle iverksettes fra 22 januar 2018. Iverksettelsen er gjennomført etter denne planen.

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING

Aktivitetsnivå – måltall og resultat

Sykehjemmet, Omsorgsboliger

Tjeneste	Plasser	Gj.sn belegg 2016	Gj.sn. belegg, måltall 2017	Gj.sn. belegg 2017	Gj.sn.belegg med pasientbetaling 2016	Gj.sn. belegg med pasientbetaling måltall 2017	Gj.sn. belegg med pasientbetaling resultat 2017
Sykehjem	46 +4 (pop-up/korttids-avd.)	94,3%	92 %	99,4%	91,8%	86 %	97 %
Omsorgsboliger	45		98 %		Ikke aktuelt	Ikke aktuelt	99 %

Pop-up-avdeling/korttidsavdeling 4 ble åpnet 18.12.17 med fire sykehjemsplasser. Denne ble opprettet for å unngå «korridorpasienter», da behovet for sykehjemsplasser var større enn vedtatte plasser. Dette utgjorde 52 liggedøgn i 2017.

I tillegg til 97 % gjennomsnittlig belegg med pasientbetaling var det også 398 døgn avlastning, dette utgjør 2,4 %. Totalt belegg blir da 99,4 %.

Hjemmetjenesten

Tjeneste	Budsjetterte uke-timeverk 2016	Budsjetterte uketimeverk 2017	Budsjetterte vedtakstimer 2016	Resultat vedtakstimer 2016	Budsjetterte vedtakstimer 2017	Resultat 2017
Hjemmesykepleie	1497	1372	898	779	823 60 % pasientrettet tid	863
Hjemmehjelp	261	186	209	175	149 80 % pasientrettet tid	159

Vedtakstimer er den tid som brukes til direkte pasientkontakt. For hjemmesykepleien er det i budsjett regnet 60 % direkte pasienttid, mens det for hjemmehjelp er regnet 80 % direkte praktisk bistand i hjemmet. Tid brukt til transport, dokumentasjoner, møter, telefoner, alarmer og annet kommer i tillegg.

- Gjennomsnittlig tjenestetimer hele 2017: 863,33 tjenestetimer
 - Lavest uke 17 med 742,5 tjenestetimer
 - Høyest i uke35 med 902,54 tjenestetimer
 - Uke 52. 873,58
- Økningen vært fra sommeren og vedvart ut året og inn i 2018.

Hjemmehjelp:

- Gjennomsnittlig tjenestetimer hele 2017: 160,76 tjenestetimer
- Lavest uke 44 med 157,15 tjenestetimer
- Høyest uke 5 med 164,3 tjenestetimer
- Uke 52; 158,4 tjenestetimer

Den demografiske utviklingen og økningen som har vært i vedtakstimer, fører til at innsparingskravet i økonomiplan 2017-2020 knyttet til endring i struktur i hjemmetjenesten som svært vanskelig å gjennomføre.

Avdeling for tildeling, utvikling og innovasjon (TUI)

Også i 2017 har enheten jobbet systematisk med omlegging av tjenestetilbudet fra passive omsorgstjenester til en mer bærekraftig utvikling. Utgangspunkt er hva som er viktig for den enkelte for å kunne mestre egen livssituasjon i ulike faser av livet, vedlikeholde hverdagsaktivitetene lengst mulig og bo hjemme med god livskvalitet.

TUI arbeider tett sammen med hjemmetjeneste og sykehjem når det gjelder å utvikle tjenestetilbudet, tildele riktige tjenester til rett tid og i direkte tjenesteyting og i gjennomføring av aktiviteter. I pleie – og omsorgstjenestene står hjelperollen sterkt. Innføring av mestringstankegangen med bred tverrfaglig involvering, er derfor en stor holdnings – og kulturendring.

I samhandling og koordinering oppstår det ofte kvalitetskostnader pga «ikke kvalitet». Slike kostander omfatter bl.a. utydelig ansvar – og oppgavedeling, parallell – og dobbeltarbeid, uhensiktsmessig rekkefølge i tiltakskjeder, for lite fokus på vekslinger osv.

Utenom direkte tjenesteyting, blir det derfor en hovedoppgave for TUI i samarbeid med de andre avdelingene å utvikle retningslinjer for nye fagområder(f.eks. velferdsteknologi), ajourhold når det skjer lovendringer, endring i intern organisering eller etablerte rutiner mm. Tjenestene skal til enhver tid koordineres slik at enhetens totale ressurser og kompetansebeholdning utnyttes effektivt. Verdiene som legges til grunn for tjenesteyting må avspeiles systemer, strukturer og praksis.

TUI' s ansvar – og hovedoppgaver er tildeling av tjenester, forebyggende/rehabiliterende tjenester/velferdsteknologi, faglig og organisasjonsmessig systemutvikling og måling.

Oppgaver	Antall brukere Måltall 2017	Resultat 2017
Hverdagsrehabilitering	80	93
Treningsgrupper – lavterskel	35	64
Treningsgrupper for personer med kroniske lungelidelser	6-8	11
Aktive brukere m utlånte hj.midler fra hj. m sentralen	717 aktive brukere 108 brukere fikk utleveringer 15 nye brukere 319 utleverte hjelpemidler 229 hjelpemidler innlevert	726 aktive brukere 114 brukere fikk utleveringer 35 nye brukere 489 utleverte hjelpemidler 195 hjelpemidler innlevert
Helsefremmende hj. besøk	40	25
Friskliv	60	56
Individuell fysioterapi barn og voksne	100*+80	11+79
Syn - hørsel formidling og tilpasning	75	83
Treningsgrupper for kommunalt ansatte	75	104

Oppgaver	Antall brukere Måltall 2017	Resultat 2017
Helseundersøkelser/vurderinger utført av avansert geriatrisk sykepleier (PhD stipendiat)	20	35
Kreftkoordinator	-	9 registrerte brukere – bredere kontakt med ca 20
Velferdsteknologi - Planlegging av omlegging til digitale trygghetsalarmer og nytt sykesignalanlegg - Utpøring, tilpasning av diverse teknologi; rutiner og opplæring av personell	-	- GPS: 2 - Bevegelsessensor-seng: 3 - Dørsensor: 2 - Stemmeaktivert alarm: 1 - Sug/blåssensor: 1
Oppgaver	Antall brukere Måltall 2017	Resultat 2017
Tverrfaglig tildelingstjeneste	402 vedtak	448 vedtak
		13 avslag
		3 klagesaker behandlet av fylkesmannen, 1 bruker har fått medhold, 4 personer har søkt BPA, 3 søknader er innvilget 1 avslag.

Brukere registrert med individuell fysioterapi, er redusert grunnet utvidelse av gruppetilbud og endringer i oppgavedeling mellom kommunalt ansatte fysioterapeuter og privatpraktiserende. Reduksjonen er en villet omlegging til aktive tjenester med brukers ressurser og forebygging som utgangspunkt. For 2016 ble pasienter registrert med rehabiliteringsopphold på institusjon ikke tatt med i oversikten. Brukere som har fått innvilget korttidsopphold/ rehabilitering har mottatt intensivt fysioterapi under oppholdet. Hverdagsrehabilitering yter også tjenester til brukere som tidligere ville fått individuell fysioterapi

Innovasjonsprosjekter

- «Kvalitet og bærekraft» støtte av fylkesmannen 2015 – 2018
Bærekraftig utvikling: System i ny tildelingstjeneste; ansvar, oppgaver og tverrfaglig samarbeid
- «Hjemme best» støttet av innovasjonsmidler fra fylkesmannen 2016 -2018
Bærekraftig utvikling: Forebygging - oppfølging av hjemmeboende demente uten tjenester.

Tvedestrand fysikalske institutt – selvstendig næringsdrivende fysioterapeuter

Instituttet arbeider i tråd med etablerte kommunale retningslinjer når det gjelder fordeling av ansvar og oppgaver mellom de kommunalt ansatte og selvstendig næringsdrivende fysioterapeuter. Tilbudet på instituttet har derfor hovedsakelig vært individuell diagnostisering og behandling. En fysioterapeut har sluttet og en annen tiltrådt fom august 2017. Dette innebærer at tabellen under ikke gir et 100% korrekt bilde av tilbudet. Det er 3 100 % driftshjemler for generalister tilknyttet instituttet. Planlegging og flytting er gjennomført. Nye lokalitetene gir nå rom for tilbud om gruppebehandling. Dette innebærer en effektivisering av driften og er et godt tilbud til mennesker som kan ha nytte av å delta i et sosialt fellesskap. Tallene i tabell bygger på rapportering mottatt fra instituttet.

Totalt – antall pasienter	Under 18 år	Nye	Avsluttede
303	25	161	61

Instituttet har rapportert 3168 timer til befolkningen hjemmehørende i Tvedestrand kommune.

Det rapporteres også på aldersfordeling, fordeling av type avslutning, kjønnsfordeling og gjestepasienter og timer både fra Tvedestrand kommune og fra gjestepasient kommuner.

Informasjonssikkerhet

Vi har rutiner for at alle ansatte underskriver datainstruks.

Avvik

Avvik registreres fortløpende i fagsystemet. Fagledere og avdelingsledere følger opp avvik med tiltak for å forebygge lignende hendelser.

Tilsyn

Mattilsynet har hatt tilsyn på kjøkkenet hvor de så på merking, temperatur og nedkjøling av mat. Vi fikk ett avvik som er lukket.

Sykehjemmet avdeling 1 hadde tilsyn fra Arbeidstilsynet vedrørende vold og trusler 4.5.17. Avdelingen fikk følgende pålegg; kartlegging, risikovurdering, tiltak og plan, HMS opplæring for arbeidsgiver, opplæring for ansatte og avviksrutine vedrørende HMS arbeid. Svar ble sendt 28.11.2017, og her beskrives og dokumenteres de tiltak som er gjennomført etter Arbeidstilsynets pålegg.

Det ble nedsatt en gruppe som besto av ansatte fra avdeling 1, kvalitetskoordinator, verneombud, tillitsvalgte og leder, en nøysom og godt arbeid ble gjennomført. Det ble gjort en skriftlig risikoanalyse med tema vold og trusler mot ansatte, dokumentasjonen viser at medvirkningen er sikret i prosessen og at analysen bunner ut i en rekke risikoreduserende tiltak.

Det ble gitt pålegg om opplæring av arbeidsgiver i forhold til HMS arbeid, avdelingsleder var på kurs i regi av Yrkeshelse Sør AS den 23.11.2017.

Arbeidstilsynet fikk innsendt oversikt over alle de ansatte som har gjennomført kurs i "TMV", terapeutisk mestring av vold, den 15.11.2017. Videre ble det sendt inn dokumentasjon som viser at opplæringen blir videreført og gjennomført jevnlig av egne instruktører.

Enhet omsorg og rehabilitering har et avvikssystem i forhold til HMS avvik som Arbeidstilsynet ikke anså som godt nok. Andre enheter i kommunen benytter QM+ i forhold til HMS avvik. Ansatte på avdeling 1 ble inkludert i dette avvikssystemet, og har dermed tilgang til å melde avvik i QM+. I tillegg ble det sendt inn en plan som viser hvordan bruken av og hensikten med avvikssystemet skal gjøres kjent for alle ansatte ved avdelingen.

Arbeidstilsynet anså svar og dokumentasjonen som ble sendt inn tilstrekkelig for å lukke alle påleggene.

Basert på innholdet i den omfattende dokumentasjonen og redegjørelsen som er sendt inn, fikk Arbeidstilsynet inntrykk av at det ble gjort en solid jobb i etterkant av påleggene. Arbeidstilsynet anså derfor alle pålegg som oppfylt og saken som lukket.

Den 26.01.2017 ble det gjennomført tilsyn fra Østre Agder brannvesen på Strannasenteret. Vi fikk 2 avvik. Avvikene har ikke blitt lukket i 2017. Den 22.02.2018 ble det sendt inn redegjørelse for tiltak som er utført for å lukke avvikene.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeider-tilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Regnskap
Ambisjons-nivå	Gjennomføre og evaluere brukerundersøkelse Score: 4 på en skala fra 1 – 6	Sykefravær totalt 8,3 % herunder 2,3 % korttidsfravær Medarbeider-tilfredshet 4+	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjett-ramme

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Resultat	Ikke utført i 2017	Sykefravær totalt 9,4 % herav 2,4 % korttidsfravær Medarbeiderundersøkelse ikke utført i 2017.	

Enheten nådde ikke ambisjonsnivået når det gjelder sykefravær. Sykefraværet økte høsten 2017.

Målekart for faglig kvalitet 2017

Fokus-område	Faglig kvalitet
Hva måler vi?	Ernæring Etterlevelse av sjekklister «Gode pasientforløp» Legemiddelgjennomgang TILT (Tidlig identifisering av livstruende tilstander; systematisk observasjon av akutt sykdom (blodtrykk, puls, temperatur og respirasjonsfrekvens)) Hverdagsrehabilitering
Hvordan måler vi?	Journalgjennomgang i fagsystem
Ambisjonsnivå	• Alle brukere skal være screenet for ernæringsmessig status • 80% av beboere i sykehjem er i god ernæringsmessig status • Sjekklister benyttes i 80% av interne og eksterne overganger. Ant. avvik skal ikke overstige 50% (nytt) • Mnd. legemiddel-gjennomgang i sykehjem. (Metode legevisitt) • Årlig gjennomgang på brukere som mottar hj.spl. og benytter mer enn 4 legemidler • Alle nye brukere i s.hj. og hj.tj. Tiltas Hverdagsrehabilitering (HR) 80 brukere skal få tilbud om HR tjeneste • 30% nye brukere – uten tjenester • 20% avsluttes uten hj.spl, men med hj.hjelp (oftest har hatt hj.hj.før) • 20% avsluttes med mindre enn 50% av hj.spl. enn de ellers ville hatt • 5% er etter HR innsats, i stand til å bo i egen leilighet i stedet for sykehjem • 10% får en kortere vurdering før det tildeles nye tjenester eller at søknader avslås • 15% får hjemmesykepl.på samme eller økt nivå

Ambisjonsnivå budsjett 2017	Resultat 2017
Alle brukere (200) skal være screenet for ernæringsmessig status	Hjemmetjenesten: 90 av 130-140 brukere er screenet. 66 % i lav risiko, 23 % i middels risiko og 11 % i høy risiko
80% av beboeren i sykehjem er i god ernæringsmessig status	Sykehjem: 41 av 46 beboere screenet. 83% i lav risiko, 10 % i middels risiko og 7 % i høy risiko
Sjekklister benyttes i 80 % av interne og eksterne overganger, antall avvik skal ikke overstige 50%	Det er benyttet 128 sjekklister., 89 fra hj.tj. og 39 på sykehjemmet. Det anslås at det er gjennomført mellom 150 – 200 overganger. Fagsyst kan ikke levere data for dette.
Mnd. legemiddelgjennomgang i sykehjemmet, metode legevisitt	Gjennomføres etter etablert rutine
Årlig gjennomgang av brukere som motta mer enn 4 legemidler i hjemmetjenesten	Gjennomføres etter etablert rutine
Alle nye brukere i sykehjem og hj.tj. tiltas	Gjennomføres etter etablert prosedyre
TILT: Tidlig identifisering av livstruende tilstander	Samlet for hjemmetjenesten (43) sykehjemmet (50) = 93
80 brukere skal få tilbud om hverdagsrehabilitering (HR tjeneste)	93
	24 av HR brukere avsluttes uten hjemmesykepleie, 3 av disse har fått tjenesten praktisk bistand

Ambisjonsnivå budsjett 2017	Resultat 2017
	23 brukere er avsluttet med mindre enn 50% hj. spl. enn ellers antatt (modell Høverstad)
	12 brukere har samme eller litt mindre hjelp enn før
	20 brukere - vurdering før tildeling av tjenester på oppdrag fra tildelingstjenesten når det er nødvendig med grundigere kartlegging og oppfølging før tildeling av tjenester
	6 brukere har fått fast institusjonsplass
	8 brukere er døde

FOKUSOMRÅDER

1. Budsjettbalanse
2. Mestring, forebygging og tverrfaglighet
3. Brukere får tildelt riktig tjeneste til rett tid – evaluering av tjenestene
4. Kompetanse, forskning og rekruttering

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

Fokusområdene videreføres. I tillegg legges det mer vekt på tiltak på forbedringsområdene.

- Årshjul på flere områder
- Oppfølging av nyansatte og vikarer, lærlinger og studenter
- Årlig kompetanseplan
- Brannøvelser

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)

Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler

Ansatte tilbys medarbeidersamtaler, det tilstrebes et tilbud i tråd med kommunens årshjul, dvs. 2. hvert år.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

HMS-avvik: I flere HMS avvik er det beskrevet behov for økt bemanning og stort arbeidspress i så vel hjemmetjenesten og sykehjem. Avvikene er delvis lukket. Det er fortsatt et økt bemanningsbehov og stort arbeidspress.

Avholdte øvelser

Brannøvelse med teori og praksis alle ansatte i OR.

Terapeutisk mestring av vold – avd. 1 november 2017.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Det ble i 2017 ikke gjennomført vernerunde i hjemmetjenesten og administrasjon.

TUI hadde vernerunde i januar og sykehjemmet / kjøkken i desember 2017.

Kompetansehevingstiltak

Type tiltak som er gjennomført i enheten.

Endring av rutiner i institusjon (Lise Næss)

3 kjøkkenansatte har fullført og godkjent videreutdanning i ernæring.

En sykepleier fullførte videreutdanning «Sykepleie til gamle syke mennesker»

Det har blitt gjennomført ferdighetstrening regelmessig for helsepersonell.

Terapeutisk mestring av vold

Oppholdsbetaling sykehjem

Gode pasientforløp

Hverdagsrehabilitering

Demensdagene

Diverse aktuelle E-læringskurs gjennom Gyldendal.

Hospitering på sykehus, KØH, og rehabiliteringsinstitusjon

Diverse opplæring for ressurspersoner

Tone Vestøl Bråten

Konst. enhetsleder

1.8 Ansvar 255 Oppfølgingsenheten

TJENESTEOMRÅDER

Dagsenter med aktivitets- og arbeidstrening, voksenopplæring for utviklingshemmede, botilbud for utviklingshemmede over 18 år, avlastningstilbud til barn og unge, oppfølging av personer med rus- og avhengighetsproblematikk, psykisk helse og behandling av rusavhengighet. Forebyggende rusarbeid og lavterskeltilbud psykisk helse for ungdom.

Andre tjenester som støttekontakt, omsorgslønn og koordinator av individuell plan.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg.	Netto driftsutgifter				
Regnskap	Vedtatt budsjett	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
46 699	35 126	34 739	34 140	599	1,7

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i revidert budsjett.

I 2. tertial ble det anslått et mulig merforbruk ca. 600 000,- kr. ved årets slutt. Utgiftsnivået totalt på lønn var noe høyere enn forventet etter 2. tertial og det ble forventet at beløpet økte utover høsten. Årsaken var økt behov til enkeltbrukere som gjør at tiltaket kommer inn under ordningen særlig ressurskrevende tjenester. Omfanget av tjenester tilsvarer 4,34 årsverk og har en kostnad på om lag 2,4 millioner med helårsvirkning. Det var uvisst hvordan hyppigheten av innleggelser ville bli utover høsten for de ulike brukerne, og hvor mye vikarinleie vi skulle beregne. Derfor var det vanskelig og beregne kostnadene, om det kom over innslagspunktet for refusjon for særlig ressurskrevende tjenester fordi tiltaket var av om lag halvårsvirkning. Det ble ved 2. tertial vurdert til å komme over innslagspunktet, men uvisst hvor mye. Totalt viser regnskapet et merforbruk på lønn på nesten en million.

Enheten har fått inn mer inntekter enn budsjettet. I aktivitet og arbeidstreningstilbudet utvidet vi tilbudet til personer med demens og søkte om statlige midler til utvidelsen. Tilbudet ble gitt, men fordi enheten lå an til et overforbruk, ble noen av ansettelsene forskjøvet slik at vi sparte penger samtidig som det utvidede tilbudet ble gitt, men da i en stor gruppe. Vi har også i år vært heldige og fått inntekter fra Friluftsrådet til turer.

Kommunen har leid inn et eksternt firma til en gjennomgang av ordningen særlig ressurskrevende tjenester for å se om flere brukere kan falle innunder ordningen og om inntekspotensialet blir utnyttet riktig. Firmaet fant ikke nye brukere som faller innunder ordningen i enheten men har optimalisert inntekspotensialet med bl.a. en noe annen vekting av ansattfordeling og timer enn vi tidligere har brukt. Dette gir utslag i høyere forventet statlig refusjon, men det gjenstår for kommunen å kontrollere tallene fra firmaet da inntektene som er anslått virker noe for høyt.

Årsverkene i enheten har økt fra 52,08 til 59,21. Det ble ansatt en person i 100 % stilling som finansieres på tilskuddsmidler fra helsedirektoratet og en 100 % stilling som flytvakt ved å omdisponere vikarmidler og ved bruk av sykelønnsrefusjon. I desember startet tiltaket tvungen omsorg opp, noe som medførte en økning på 5,13 årsverk.

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING**Aktivitetsnivå – måltall og resultat**

Tjeneste	2016		2017			
	Resultat uketimer	Antall brukere	Budsjett uketimer	Estimat brukere	Resultat uketimer	Resultat antall brukere
Tjenester til utviklingshemmede:						
- Bolig og boveiledning	680	19	787	19	790	21
- Avlastingstjenesten	359	6	230	8	366	7
- Tve Pro	72	6	52	4	56	5
- Voksenopplæring	4	1	0	1	4	1
Psykisk hele, rus og avhengighet						
- Rus og avhengighet	70	57	82	52	57	48
- Psykisk helse	126	121	95	120+	366	148
- LAR		9				13
- Forebyggende rusarbeid/lavterskel psykisk helse	16				16	20-25
Aktivitet og arbeidstrening						
Antall brukere/antall plasser		147/145				167/140
- Dalene Gård		41				39
- Marthaloftet		28				24
- Aktivitetsavdelingen		54				48
- Huskestua		23				29
- Brukere ut i arbeid/skole		4				1
- Koordinerte/arrangerte arrangementer		61				48
Andre tjenester:						
Brukerstyrt personlig assistent	11		1	11	11	1
Omsorgslønn brukere/timer	13		3		31	6
Støttekontakt brukere/timer	46		18	46	120	36
Privat avlasting/besøkshjem					24 døgn	8
IP- koordinator			32			38

Aktivitet og arbeidstrening:

Antall plasser i aktivitet og arbeidstreningstilbudet har økt med 20 plasser. Plassene er forbeholdt hjemmeboende personer med demens. Antallet brukere totalt har ikke økt, flere brukere får et økt og større tilbud. Vi har etablert samarbeid med 12 frivillige som legger inn et betydelig antall timer pr. uke. Uten denne frivillige innsatsen hadde vi ikke kunnet drifte tilbudene i den grad vi klarer i dag.

I 2017 inngikk vi avtale med Nasjonalforeningen for folkehelse og etablerte Aktivitetsvenn i Tvedestrand kommune. Her håper vi å kunne rekruttere ytterligere frivillige inn.

Dalene gård hadde besøk av et dansk TV-team og fikk en fin reportasje i beste sendetid. Dalene gård ble valgt fordi Fylkesmannen i Aust- og vest Agder mente at Tvedestrand kommune hadde den best organiserte gården til Grønn omsorg. Blant deltagerne på gården er det 5 skoleelever og vi selger to plasser til en nabo kommune.

Psykisk helse, rus og avhengighet:

Vedtakstimene i psykisk helse har økt betydelig, det samme har også antallet brukere. Det har vært meldt om stor pågang og ventelister i tertialrapportene. Selv om antallet øker totalt er det også mange som skrives ut av tjenesten. I motsetning til i psykisk helse har antallet brukere i teamet for rus og avhengighet gått ned.

Psykisk helse har gjennomgått store endringer, spesielt i siste halvdel av 2017. Nye brukere med store og utfordrende hjelpebehov har gitt en økt belastning på personalet. Til tross for dette har de løst arbeidsoppgavene sine godt og vært positive til endringene.

Det legges innsats i forebyggende rusarbeid og lavterskel psykisk helse, her er det tydelige behov.

Tjenester til utviklingshemmede:

I 2017 har driften i forhold til brukere, og vedtaksøkning vært mer stabil enn tidligere år. Bemanningen er fortsatt lav, og det aller meste av tiden går med til direkte brukerarbeid. Denne tjenesten har svært store krav til oppfølging av planer, journalføring og evalueringer. Dette har vi ikke klart å følge opp på riktig nivå, vi er på etterskudd for tiden går med til direkte brukerkontakt, personaloppfølging, turnus og vikarinnleie. Det er mange dyktige ansatte i avdelingen, og det jobbes godt med tiltak for brukernes beste innenfor de gitte rammene.

Informasjonssikkerhet

Nyansatte underskriver datainstruksen.

Avvik

År	Medisin Avvik	Brudd på kvalitets- forskrift og prosedyrer	Skadeavvergende tiltak, (bruk av tvang, utviklings-hemmede)	Brudd på avtale	Andre avvik
2017	13	8	3	105	37
2016	16	46	3	76	41
2015	21	48	0	117	8
2014	35	50	2	102	0

Enheten har rutiner for håndtering av avvik, men ser at vi trenger gjentagelser og påminnelser for at avvik skal bli ført. At avvikene innenfor brudd på kvalitetsforskrift og prosedyre har gått ned betydelig, er sannsynligvis mer svikt i rutine enn en stor kvalitetsforbedring.

Tilsyn

Enheten har hatt hele 5 tilsyn i 2017. Fylkesmannen gjennomførte våren 2017 tilsyn med tjenester til utviklingshemmede over 18 år. Det ble gitt tre avvik. Det jobbes med å lukke avvikene. Arbeidstilsynet gjennomførte to tilsyn, i avdeling for psykisk helse, rus og avhengighet. Det ble også her gitt avvik, begge avvikene er lukket.

Fylkesmannen har gjennomført et tilsyn på tvang og makt i avlastingstjenesten og ett i Olav Sverres vei. Her ble det ikke gitt avvik eller merknader.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse	Sykefraværstatistikk	Regnskap
Ambisjonsnivå	Høyere svarprosent og bedre score (3,3) enn i 2015	Sykefravær 9 % Korttid 1,8	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme
Resultat	3,4	11,2 % 2,4 % korttid	+1,7 %

Tabell for sammenligning

	Sykefravær	Sykefravær Habiliteringsenheten Risør	Avvik i forhold til budsjett
2014	8,8	9,8	-3,5 %
2015	9,3	8,1	0
2016	8,8	7,1	+3,2 %

Kommentar til sykefravær:

Dessverre har vi i 2017 hatt høyt sykefravær. Sykefraværsprosenten er høyest i aktivitet og arbeidstreningstilbudet. Det er en liten avdeling, og fraværet hos ansatte gir store utslag.

Enheten har en streng vurdering av vikarinnleie for å spare penger, noe som betyr at ansatte ofte går med redusert bemanning. Dette fører til slitasje på de ansatte. Det er også tidvis vanskelig å få inn nok vikarer. Dette fører til stor bruk av enkelansatte som er flinke til å ta ekstravakter. Belastningen kan her bli stor på enkeltmedarbeidere. Denne praksisen må begrenses i 2018.

Enheten starter i 2018 kartlegging av hver medarbeiders fravær for å sette inn tiltak.

Kommentar til regnskapsresultat:

Enheten har en uforutsigbar drift, behov kan komme raskt, og brukernes behov kan være store. De økonomiske resultatene over tid er varierende, men det er lagt betydelig innsats i å holde kostnadene nede og drifte marginalt.

Kommentar til brukertilfredshet:

I 2017 ble det gjennomført sammenlignbare brukerundersøkelser som i 2015. Resultatet fra de to årene er ganske like. Det er ikke gjennomført medarbeiderundersøkelse i 2017.

FOKUSOMRÅDER

- Planlegging av nye samlokaliserte boliger for personer med utviklingshemming
- Kvalitetsutvikling av tjenestetilbudet

Flere ungdommer og unge voksne trenger bolig om noe få år. Det er viktig å planlegge tilbudet og boligene godt i nær dialog med de fremtidige beboerne og deres pårørende.

Kvalitetsutvikling av tjenestetilbudet er forsømt på grunn av stor vekst i brukere og brukergrupper, mange nye ansatte og faglige utfordringer.

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDERHeltid/deltidsproblematikken

2014: 8 ansatte fikk høyrere stillingsprosent

2015: 9 ansatte fikk høyere stillingsprosent

2016: 16 ansatte fikk tilbud om høyre stillingsprosent. 2 ansatte takket nei.

2017: 5 ansatte fikk tilbud om høyere stilling, i snitt en økning på ca. 30 %. I tillegg fikk flere vikarer fast ansettelse. Det ble gitt ut ytterligere tilbud om økte stillinger ved årsskifte, men da med oppstart fra januar 2018.

Fortsatt har vi problemer i forhold til vakanse i helg og rekruttering.

Sykefravær

Sykefraværet er i enheten er høyt. I 2018 planlegger vi en kartlegging av alle ansattes sykefravær over en treårs periode. Vi planlegger også en enda tettere oppfølging av langtidsfravær etter en mal som vi vil utarbeide sammen med tillitsvalgte.

Det er mulig at belastningen på enkeltpersoner blir for stor, med å gå med redusert bemanning over tid og at enkeltpersoner tilbys for mange ekstravakter i forhold til den enkeltes helse. Vi må vurdere ytterligere ansettelse av «flytvakter» for å ha forutsigbarhet for bruker og ansatte i større grad. Opplevelsen av at fraværet er stort for ansatte forsterkes nok ved at flere ansatte er ute i svangerskapspermisjon og i svangerskapsrelatert fravær før permisjonen. Dette har vært spesielt merkbart i nøkkelstillinger i tjenester til utviklingshemmede.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)**Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler**

Medarbeiderne tilbys medarbeidersamtaler annen hvert år. Deler av ansattgruppa har hatt medarbeidersamtaler i 2017.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Omfang og typer.

År	Trusler, vold og trakassering	Skader, fall og nestenulykker	Politianmeldelser
2017	81	10	4
2016	97	4	1
2015	50	6	0
2014	96	2	1
2013	28	3	1
2012	20	9	1

Skader, fall og nestenulykker har økt og dessverre har vi hatt en alvorlig arbeidsulykke ved Dalene gård. Ulykken er meldt politi og arbeidstilsynet. Bedriftshelsetjenesten ble involvert i etterkant for hjelp til ansatte og til en utvidet vernerunde.

Antallet politianmeldelser ligger lavt, men har steget noe i 2017. Dette kan være skremmende opplevelser for de ansatte. Enkelte har fått tilbud om oppfølging gjennom bedriftshelsetjenesten.

I 2016 økte antall avvik på vold og trusler, spesielt innenfor tjenester til utviklingshemmede. Fra 2017 ble det satt inn økt bemanning. Det har fungert, og avvikene på dette området har hatt noe nedgang.

Avholdte øvelser

Det er gjennomført praktisk brannøvelse og gjennomgang av branntavle i regi av «Hjem» gruppa i Østre Agder- brannvesen og Boligstiftelsen for aktuell bemanning i tjenester til utviklingshemmede og psykisk helse, rus og avhengighet.

Alle ansatte har gjennomført brannopplæring og slukkeøvelse.

Sommervikarene fikk opplæring i TMV (terapeutisk mestring av vold) på introduksjonsdagen. Det er gitt gruppevis undervisning til utvalgte ansattgrupper. Alle ansatte har fått tilbud om opplæring og praktisk øving.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Vernerunder er gjennomført og fulgt opp. Det er gjort enkelte endringer i forhold til renhold og det er utført tester i forhold til inneklime. Det er ikke satt inn noen tiltak, da verdiene var innenfor normalen.

Høyt arbeidspress og mange oppgaver ble også i år tatt opp fra alle avdelingene. Tjenestene har vokst betydelig uten at støttefunksjoner eller fagtid har økt. Det er etterslep på faglige og administrative oppgaver.

Kompetansehevingstiltak

Kompetansehevende tiltak ble valgt av de ansatte som et prioritert område etter ansattundersøkelsen 10 faktor modellen. I 2017 ble det derfor laget en større kompetanseplan enn tidligere år. Det meste forsøkes å gjennomføres som internopplæring på rimeligst mulig måte. Det er søkt tilskudd til gjennomføring av noen av tiltakene under, som anses som de viktigste opplæringstiltakene i 2017.

- Spiss Kompetanse har veiledet i forhold til brukere med utfordrende atferd. Dette har omfattet alle ansette i bofellesskapet i Olav Sverres vei.
- 4 deltagere tar fagutdanning, velferdsteknologiens ABC.
- 1 ansatt tar masterprogram i psykisk helse.
- 2 ansatte har deltatt på Inn på tunet konferanse.
- 2 ansatte har gjennomført kurset førstehjelp ved selvmordsfare.
- Ansatte i psykisk helse, rus og avhengighet deltar i programmet Barn i rusfamilier sammen med kolleger i andre enheter.
- Alle ansatte uten medisinkurs har gjennomført e-læringskurs og flertallet har gjennomført oppfriskningskurs.
- En mandag i måneden fra kl. 13.00-16.00 er satt av til dropp-in opplæring for ansatte som trenger opplæring i eksempelvis kommunens dataprogram, journalføring, legemiddelhåndtering el.

Helene Tveide

Enhetsleder

1.9 Ansvar 260 Familiehuset – ressurscenter for barn og unge

TJENESTEOMRÅDER

Ansaret består av helsestasjon med leger, jordmor og helsetilbud til enslige mindreårige asylsøkere på Englegaard, ungdomsklubb / fritidsklubbtilbud, legetjenester, koordinerende enhet, interkommunalt barnevern der Gjerstad er vertskommune, interkommunal pedagogisk/psykologisk tjeneste (PPT) der Risør er vertskommune, interkommunalt krisesentertilbud der Arendal er vertskommune. Enhetsleder er også folkehelsekoordinator og sekretær for ungdomsrådet.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg.	Netto driftsutgifter				
Regnskap	Vedtatt budsjett	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i % *
31 819	25 861	25 584	25 707	-123	-0,5

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i revidert budsjett.

Økonomi

Det vises til årsmelding for 2016: «Tvedestrand kommune og BUF-etat er uenige om fordelingen av utgifter i barnevernssak. Avhengig av utfall i saken kan kommunen få en merkostnad på inntil 2 mill. kroner for 2015». Fra og med 1. januar 2016 ble det interkommunale samarbeidet for barnevernet, der Gjerstad er vertskommune, administrativt ansvarlig for saken. Avhengig av utfall i saken kan kommunen få en merkostnad i 2016 og i 2017 jf. avtale om interkommunalt barnevernsamarbeid. Ved utgangen av året er det ikke kommet noen avklaring.

Ser en bort fra denne saken, ble det ved 1. tertial rapportert at enheten samlet sett kunne forutse et mindreforbruk i 2017 på kr. 450 000,- og ved 2. tertial ble det rapportert at enheten samlet sett kunne forutse å gå i balanse i 2017

Regnskapet for hele året viser et merforbruk på kr. 123 000,- (-0,5 %). Resultatet ble ikke som anslått pr. 1 og 2. tertial. Årsaken til dette og årsaker til avvik på årsbasis innen de ulike tjenesteområder er som følger:

- Ved årsslutt var det en svikt i inntjening – kommunale leger og brukerbetaling kommunale tjenester på kr. 550 000. Pr. 1. og 2. tertial var det anslått en mindre inntjening på henholdsvis kr. 350 000,- og kr. 300 000,-. Anslaget var beregnet ut i fra kjent inntekt pr. 1 og 2 tertial. Ut i fra kjent inntjening i 2015 og i 2016 ser det ut til at det ikke er en riktig og realistisk inntjening som var forutsatt i budsjettet for 2017. Ved årsslutt var det også utestående beløp og legenes inntjening for gjeldende år kan ha blitt regnskapsført i 2016 og kan bli regnskapsført i 2018. Det må påregnes at det vil være noe variasjon i brukerbetaling fra år til år.
- Enheden hadde til sammen et mindreforbruk i lønnsutgifter på kr. 622 000,- ved årsslutt. I helsestasjonen var det pr. 1. og 2. tertial var det anslått et mindreforbruk på henholdsvis kr. 350 000,- og kr. 500 000 og ved årsslutt var mindreforbruket kr. 541 000,-. I 2017 var det utfordrende å få ansatt helsesøster både i stillingen knyttet til Englegård – Tvedestrand mottak og i prosjektstilling i videregående skole. Helsetilbudet til ungdommene på Englegård ble ivarettatt innenfor ordinær drift og helsestasjonen ivaretok også noe av prosjektstillingen i videregående skole i den ordinære driften.
- Interkommunale barneverntjenesten hadde et merforbruk ved årsslutt som medførte en ekstrakostnad for Tvedestrand kommune på kr. 468 000,-. Pr. 2 tertial ble det rapportert om at interkommunal barneverntjeneste anslo et merforbruk i 2017 med en ekstra kostnad for

Tvedestrand på kr. 200 000,-. Tjenesten påpekte at det var stor usikkerhet knyttet til anslaget og at det kunne bli høyere

- Interkommunal PP – tjeneste hadde et mindreforbruk ved årsslutt som medførte en lavere kostnad for Tvedestrand kommune på kr. 114 000, -.
- Utover dette var det en total innsparing i tjenestene på til sammen kr. 89 000,-.

Årsverk

Pr. 01.01.2017 var antall årsverk i Familiehuset 14,8. Ved årsslutt var antall årsverk 14,0, grunnet avvikling av Englegård (0,7/0,2 årsverk) og ressursøkning i fritidsklubben (0,1 årsverk). I 2017 hadde helsestasjonen også en prosjektstilling (0,4 årsverk) i videregående skole, tilskuddsmidler fra helsedirektoratet.

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING

Aktivitetsnivå – måltall og resultat

Tjeneste	2017	Resultat 2017
Enhetsleder		
Årsverk	1,0	1,0
Helsestasjon og jordmortjeneste:		
Årsverk: helsesøster/jordmor (+ helsestasjon for ungdom) /lege/merkantil	4,0/0,4+0,1/ 0,4/0,6	4,5/0,7(+0,1)/ 0,4/0,6
Antall konsultasjoner jordmor /"ny gravide"	222/36	397/62
Antall fødsler	40	49
Antall konsultasjoner helsestasjon 0 - 18 år	2500	2500
Tjenna legekontor		
Årsverk: Fastleger/legesekretærer	3,05/3,1066	3,05/3,1066
Listepasienter: meldt inn til HELFO / aktive	3340/3446	3340/3394
Kommunale helse og omsorgstjeneste		
Årsverk saksbehandler	0,2	Overført til OE fra 01.01.2017
Antall barn – med støttekontakt/timer pr. uke	11/43	-
Antall barn – med omsorgslønn/timer pr. uke	3/21	-
Antall barn – med avlastning i hjem/helger pr. mnd.	5/10	-
Fritidsklubb/Ungdomsklubb		
Årsverk – 2 ansatte x 0,32 årsverk	0,64	0,74
Aktivitetstilbud for ungdom	Åpent 2 ettermiddager/kvelder i uken. Opptil 30 ungdommer på flere åpningskvelder	Utvidet åpningstid. Åpent 3 ettermiddager/kvelder i uken. Totalt i hele 2017 er 2024 pers. Størst antall besøk på en ettermiddag/kveld var 49 besøkende
Helsetilbud til enslig mindreårige på Englegård - Prosjekt		
Antall ungdommer	40	Mottaket ble avsluttet i juli 2017
Årsverk – helsesøster / lege	0,7/0,2	-

I 2016 jobbet jordmor i 50 % stilling og i 2017 jobbet hun i 80 % stilling.

Antall konsultasjoner i helsestasjon 0 - 18 år er et gjennomsnitt pr. år. 25 % får ytterligere oppfølging og oppfølging er også behovsprøvd utover de konsultasjonene som er lovpålagt.

Listenivået i legetjenesten er hva som er maks antall på listen pr. lege. Antall innbyggere på hver liste kan være noe høyere og lavere enn hva som er maksantallet.

Koordinerende enhet mottok to søknader om koordinator/individuell plan i 2017, begge søknadene fikk tildelt koordinator og en av dem ble avsluttet innen årsslutt. Det har vært flere endringer/bytte av koordinatorene i enkeltsaker.

Fritidsklubbens klubbmedarbeidere organiserer bruk av lokalene til andre enheter/tjenester og utlån til barn for bursdagsfeiring, et hyppig brukt tilbud som barn og foreldre i Tvedestrand har glede av.

Ungdomsrådet fikk i 2017 ny leder og noen nye medlemmer. Ungdomsrådet var engasjert i flere saker og da spesielt Ung data undersøkelsen.

Enhetene og enhetsleder er ansvarlig for å følge opp tre interkommunale samarbeid; barnevern, PPT og krisesenter, vertskommunene skriver årsmelding.

Informasjonssikkerhet

Alle i enheten har underskrevet datainstruksen.

Avvik

Tjenna Legekontor fikk avvik etter tilsyn. Avviket skal lukkes innen 01.04.2018.

Tilsyn

Det har vært gjennomført tilsyn av elektriske anlegg med vekt på internkontroll ved Tjenna Legekontor.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse Skala fra 1 til 4	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Regnskap
Ambisjonsnivå	Score på 2,5 – 4 og "litt enig"	Score på 4,2 Sykefravær totalt: 7,0 Korttid: 2,0	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme
Resultat	3,6 – og "litt enig"	Sykefravær totalt: 1,8 Korttid: 1,8	0,5

Bruker

Medarbeiderundersøkelse fra 2016 ble fulgt opp i 2017.

Det ble gjennomført brukerundersøkelse i helsestasjonen i 2017, som skal følges opp i 2018.

Medarbeider

Sykefravær: Langtidsfravær og korttidsfravær er lavt og lavere enn ambisjonsnivået.

Økonomi

Se punktet økonomi under hovdeoverskriften nøkkeltall – økonomi og årstall.

FOKUSOMRÅDER

- **Videreføre “Familiehusmodellen”, med nye tjenestetilbud i enheten**
Tjenestene enheten jobber kontinuerlig for ha et godt og hensiktsmessig samarbeid.
- **Tverrfaglig samarbeid**
Tjenester i familiehuset har hatt og har særlig samarbeid med aktuelle tjenester som: Oppfølgingsenheten, Tvedestrandskolen, Barnehageenheten, Interkommunal barneverntjeneste og interkommunal PP-tjeneste.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)

Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler

Enhetsleder har gitt tilbud og avholdt medarbeidersamtaler og seniorsamtaler til de ansatte i enheten som har ønsket det, 15 av 16.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Trusler har forekommet overfor ansatte. Debrifing og kollegastøtte har vært tiltak for å bearbeide truselsituasjonene.

Avholdte øvelser

I samarbeid med vaktmester har brannøvelse blitt avholdt i tjenestene i enheten.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Vernerunde er avholdt i henhold til kommunens reglement og tiltak er fulgt opp/følges opp.

Kompetansehevingstiltak

- Ansatte har deltatt på relevante kurs for å kunne ivareta driften i tjenestene på en faglig god måte.
- To helsesøstre gjennomførte COSP sertifisering – «foreldreveiledningsprogram».
- En helsesøster og jordmor begynte på ICDP sertifisering – «foreldreveiledning for flykningsfamilier», som avsluttes i 2018.
- Jordmor begynte på videreutdanning Psykisk helse i graviditet og barseltid i regi av R-BUP, som avsluttes i 2018.
- Enhetsleder tar masterutdanning i kommunal ledelse.

Kristin de Lange Johannessen

Enhetsleder

1.10 Ansvar 265 NAV

TJENESTEOMRÅDER

NAV-kontor, økonomisk sosialhjelp, flyktningkontor og voksenopplæring for flyktninger, kvalifiseringsprogrammet og attføringsbedrifter.

I denne omtalen har vi kun rapportert på den delen av NAV-kontoret som er kommunal. De statlige oppgavene som ligger til NAV-kontoret er ikke kommentert. Det gjør at vi ikke får frem kompleksiteten i kontorets oppgaver. Nav Tvedestrand har et statlig målekort der det månedlig rapporteres på 27 parametere, herav er tre kommunale

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg.	Netto driftsutgifter				
Regnskap	Vedtatt budsjett	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
32 048	26 502	26 435	27 501	-1 066	-4,0

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i revidert budsjett.

NAV Tvedestrand hadde i 2017 et merforbruk på kr. 1.066.000. Anslaget i rapport etter andre tertial 2017 var kr. 1.300.000. Grunnen til mindre overforbruk enn anslått her er større innsparing på lønn og drift enn forutsatt.

Hovedtallene er slik:

	Mindreforbruk	Merforbruk	
Voksenopplæring		920.000	Dette er hovedsakelig administrasjonstilskudd til Arendal Voksenopplæring.
Tolk		130 000	Ved økning i bosetting er ikke økte utgifter til tolk tatt med i budsjettet.
Ansatte	530 000		Det er ikke benyttet vikar ved sykefravær
Drift av kontoret	120 000		Innsparinger på ordinær drift
Introduksjonsstønad	1 790 000		Det ble bosatt noe færre enn forutsatt og bosettinger er kommet senere på året enn forventet.
Brukerrettede ytelser		2 400 000	
	2 440 000	3 450 000	

Overforbruket skyldes i hovedsak feilbudsjettering til voksenopplæring, dette er kjøp av opplæring innen introduksjonsprogrammet for flyktninger. I tillegg er det et overforbruk på brukerrettede ytelser, største delen av dette er supplerende sosialhjelp.

Mindreforbruket grunngis med at det ikke brukes vikarer ved fravær, samt at enheten har hatt innsparinger på daglig drift. Det er også en større innsparing på introduksjonsstønaden, her kan utgifter forskyve seg i årene fremover da det delvis er grunnet bosetting sent på året. At vi ikke har bosatt 30 flyktninger som forutsatt er også en faktor.

Pr. 01.01.17 hadde NAV Tvedestrand 10,4 kommunale stillinger, noe som er i tråd med budsjett for 2017. Det er tilsatt i alle stillinger.

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING**Aktivitetsnivå – måltall og resultat**

	2016	2017	Kommentar:	Resultat 2017
Kvalifiseringsprogrammet	10 deltakere som mål. Det har vært i snitt 5 deltakere.	10 deltakere.	Kvalifiseringsprogrammet innvilges etter søknad. Det kan innvilges personer i yrkesaktiv alder som har vesentlig nedsatt arbeid- og inntektsevne og ingen eller svært begrensede ytelser til livsopphold.	I 2017 har det vært totalt 11 deltakere på kvalifiseringsprogrammet. I snitt har det vært 4 deltakere.
Økonomisk sosialhjelp	Antall som lever av sosialstønad er i snitt 28 personer i årets første ni måneder. Av disse er det i snitt 8 personer under 25 år. De som er under 25 er på vei inn i aktivitet, eller i aktivitet på sosialstønad.	Redusere antall som lever på sosialstønad. Målet er at færre enn 28 personer skal leve av sosialstønad. Spesielt fokus på unge, her er aktivitet et prioritert område. Målet er at færre enn 6 personer under 25 år skal leve av sosialstønad.	Økonomisk sosialhjelp er fellesbegrep på alle stønader under sosialkontoret. Livsopphold gis til de som ikke har annen inntekt, og som i hovedsak lever av sosialstønad. Supplerende gis til de som ikke har nok til eget livsopphold, husleie, strøm og til bidrag til andre utgifter.	Antall personer som levde av sosialhjelp var i januar 29 og i desember 37. I 2017 var det i snitt 33 personer som levde av sosialhjelp. Av de ovennevnte var det i januar 3 personer og i desember 17 personer under 25 år. I snitt levde 10 personer under 25 år av sosialhjelp i 2017. De som er under 25 år følges tett opp, alle har en aktivitetsplan kort tid etter de tok kontakt med NAV.
Kommunal flyktningetjeneste	Målet om å bosette 30 flyktninger i 2016 blir nådd. Det er før nov. 2016 bosatt 29 flyktninger i Tvedestrand. I løpet av november vil det bli bosatt 2 personer til. Det er innen utgangen av november 2016 kommet 6 personer som familieinnvandrere, 2 voksne og fire barn.	Bosette 30 personer, i tillegg kommer eventuelle familiejenforeninger	Det er bosatt fire flyktninger færre enn det som var vedtatt. Det skyldes i hovedsak tildelingen fra IMDI.	I 2017 bosatte vi 26 flyktninger, herav et barn. Det kom 4 personer på familieinnvandring – 1 voksen og tre barn.

Informasjonssikkerhet

Det er utarbeidet felles ROS-analyse for alle NAV-kontor i Aust Agder. Alle ansatte har signert på kommunal datatinstruks og signert taushetserklæring.

Avvik

Det er ikke registrert avvik ved NAV Tvedestrand dette året.

Tilsyn

NAV har ikke hatt tilsyn fra Fylkesmannen i 2017. Arendal Revisjonsdistrikt har gått gjennom alle frivillige økonomistyringer, her var det ingen merknader.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse – skala fra 1 – 6.	Medarbeiderundersøkelse – statlig Sykefraværstatistikk	Tertialrapport Regnskap
Ambisjonsnivå	Score som fylkesgjennomsnittet	Statlig undersøkelse: Score på min. 23 (max score 30) Sykefravær: Under 6 % samlet, herav under 3% korttidsfravær	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme
Resultat	Statlig brukerundersøkelse: Score på 5,6 (skala 1-6). Fylkets Score: 4,9.	Statlig undersøkelse: Score på 24,5 Fylkets score: 25,2 Sykefravær: 10,5 %, Herav korttidsfravær 1,1 %.	Avvik med merforbruk på 4,3 %

I brukerundersøkelsen har vi gradvis økt i score, fra 3,1 i 2014 til 5,6 i 2017.

Medarbeiderundersøkelsen er årlig, og her har vi også økt fra score på 24 i 2016 til 24,5 i 2017.

Sykefraværet har økt fra 4,9 % i 2016 til 10,5 % i 2017. Økningen er kommet i langtidsfraværet. Fraværet er ikke arbeidsrelatert.

FOKUSOMRÅDER

- Færre unge under 25 år som mottar sosialhjelp
- Redusere utbetalinger av økonomisk sosialhjelp

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

Øke fokus på kvalifiseringsprogrammet.

Videreutvikle den tette oppfølgingen av unge

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)**Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler**

Alle ansatte har hatt medarbeidersamtaler.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Det er i 2017 registrert to hendelser knyttet til trusler/sjikanering av ansatte ved NAV.

Avholdte øvelser

Det er i 2017 ikke avholdt interne øvelser på NAV.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Det ble gjennomført vernerunde i mars 2017. I etterkant av denne er det i samarbeid med Yrkeshelse Sør iverksatt tiltak der arbeidsmiljøet er i fokus.

Kompetansehevingstiltak

Ansatte ved NAV har deltatt i flere kompetansehevingstiltak via NAV Aust Agder

Alle ansatte gjennomførte i januar kurs med Fylkesmannen i Lov om Sosiale Tjenester i NAV.

Åse Selaasdal

Enhetsleder

Vedlegg 1 – Egenerklæringer om konsesjonsfrihet og bopliktssaker etter forskrift om nedsatt konsesjonsgrense

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Meknader/forklaringer
Alle egenerklæringer i hele kommunen	293	266	270	252	237	216	316	Erverv av fast eiendom godkjennes av kommunen ved å bekrefte opplysninger på egenerklæringsskjema eller at det søkes konsesjon (offentlig tillatelse) til ervervet. Det er mange ulike unntak fra hovedregelen enten p.g.a. eiendommens karakter eller slektsskap
Alle egenerklæringer i bopliktområdene	70	86	106	54	45	20	76	
Herav Borøya	11	22	31	24	26	13	27	
Herav Sandøya	16	29	30	19	13	5	40	
Herav Sentrum	31	34	28					Ikke boplikt etter oktober 2013
Herav Lyngør	9	7	13	11	6	2	9	
Alle erverv iht slektsskapsunntaket i kommunen	41	37	51	61	70	70	98	På disse eiendommene oppstår det <u>ikke</u> boplikt ved erveg. Dette fordi det er gitt unntak for en viss slektsskapskrets i konsesjonsloven. Dette unntaket er ikke satt ut av kraft ved lokal forskrift om nedsatt konsesjonsgrense.
Herav Borøya	7	10	23	16	13	4	16	
Herav Sandøya	15	18	15	11	6	4	26	
Herav Sentrum	13	6	5					Ikke boplikt etter oktober 2013
Herav Lyngør	6	3	8	8	4	1	5	
Solgt i markedet i kommunen	29	49	55	191	167	146		Dette er andelen egenerklæringer hvor erverver er utenfor slektsskap. Dvs at de enten har ervervet eiendom som ikke er eller har vært helårsbolig (ikke boplikt), at området ikke er regulert til boligformål (ikke boplikt), det er ubebygde tomt i område regulert til boligformål (boplikt for erverv fom oktober 2013) eller at erverver bekrefter at boligen tas i bruk som helårsbolig innen ett år (skal oppfylle boplikt)
Herav Borøya	4	12	8	8	13	9	11	
Herav Sandøya	1	11	15	8	7	1	14	
Herav Sentrum	21	22	27					
Herav Lyngør	3	4	5	3	2	1	4	
Egenerklæringer på erverv av helårsboliger fra markedet med boplikt (fom 2013 tom februar 2016) - ikke folkeregistrert person pr mars 2018								Dette er erverv som kommunen må kontrollere nærmere, be om forklaring, eventuelt pålegge søknad om konsesjon og eventuelt iverksette tvangssalgsspross. Følges opp i 2017.
Herav Borøya	0	1	2	2	3	4	6	
Herav Sandøya	0	1	3	4	5	5	7	
Herav Sentrum	0	4						Ikke boplikt etter oktober 2013
Herav Lyngør	0	1	1	3	5	6	8	

Vedlegg 2 - Husdyrhold og viltforvaltning

Husdyrholdet perioden 2011 - 2017 (telledato 1. januar)

	Melkekyr	Alt storfe	Sauer og lam	Avlspurker	Alle griser	Geiter	Hester
2011	122	470	583	99	1492	44	32
2012	126	472	590	135	2292	36	42
2013	122	502	638	119	1718	54	47
2014	129	493	661	129	1953	50	42
2015	135	477	616	140	2215	56	35
2016	134	492	767	139	2060	60	33
2017	127	560	789	137	2369	46	14

Jordbruksareal i drift og antall søkere - perioden 2011 - 2017

	Areal - dekar	Antall søkere
2011	5674	34
2012	5702	33
2013	5633	34
2014	5770	33
2015	5663	31
2016	5710	30
2017	5802	32

Felte elg i Tvedestrand 2011 - 2017

	Kalver	1 1/2 år	Voksne	Alle
2011	9	16	16	41
2012	14	14	16	44
2013	6	16	18	44
2014	11	6	17	34
2015	4	5	9	18
2016	8	6	11	25
2017	6	7	11	24

Felte hjort i Tvedestrand 2012 - 2017

	Kalver	1 1/2 år	Voksne	Alle
2012	5	4	13	22
2013	2	6	9	17
2014	6	10	10	26
2015	8	6	8	22
2016	11	12	12	35
2017	10	7	17	34

Felte rådyr i Tvedestrand 2013 - 2017

	Kalver	1 1/2 år og voksne	Alle
2013	79	177	256
2014	90	137	227
2015	80	162	242
2016	82	165	247
2017	112	165	277

Vedlegg 3 – Statlig tiltakspakke

Årsrapport for den statlige tiltakspakka 2017 ansvar 282.

Kommunen fikk midler i to omganger i forbindelse med tiltak for økt sysselsetting på Sør og Vestlandet. Totalt fikk kommunen 3 107 000 kr. Siden kommunen får merverdiavgiftskompensasjon er beløpet å regne uten merverdiavgift. Kommunen fikk utført mange oppdrag som de ellers ikke ville ha fått utført grunnet svak økonomi. Hele 17 små og store tiltak sto på lista. På slutten av året ble tiltakene gjennomgått og et nytt tiltak ble iverksatt. Det ble da opprettet et nytt prosjekt som ble kalt enøk Strannasenteret. Det ble byttet til Led lys i alle korridorer og stuer på fløyen og sykehjemsavdelingen. Her ble det brukt ubrukte midler i størrelsesorden 200 000. Tiltaket vil gi et redusert strømforbruk på ca 70 000kWh pr år. Hele tilskuddet er brukt opp innen fristen

1079 Fortau Vinterstø Gjeving budsjett kr 62 000 kr, forbruk 0 kr

Tiltaket på Vinterstø kom ikke i gang innen fristen og midlene ble omdisponert.

1080 Lyngmyr Skole aktivitets område. Budsjett 375 000 kr, forbruk 375 000 kr

Tiltaket ble utvidet betydelig, først fra kr 250 000 til kr 375 000 kr dette for å få bedre uttelling på egenandel i nærmiljøanleggs ordningen. Prosjektet har nå en økonomisk ramme på 750 000 og pågår fortsatt.

1081 Lyngmyr skole nytt gulv i aula, budsjett 175 000 kr, forbruk 121 000 kr

Det eksisterende gulvet var svært slitt, nytt undergulv og belegg er lagt.

1082 Dypvåg Skole nytt tak, budsjett 189 000 kr, forbruk 104 000 kr

Det ble lagt nytt tak på den ene siden av gamlebygget. Tiltaket ble utført på rammeavtale.

1083 Middelskolen rep av fasaden, budsjett 50 000 kr, forbruk 0 kr

Tiltaket kom ikke til utførelse og midlene ble omdisponert.

1084 Strannasenteret nytt glassrekkverk budsjett 95 000 kr, forbruk 95 000 kr

Rekkverk på en del balkonger ble byttet fra vedlikeholdskrevende tre rekker til vedlikeholdsfrie i glass og aluminium.

1085 Strannasenteret tak oppbygg budsjett 143 000 kr, forbruk 271 000 kr

Tak oppbygg over kontorer og møterom i 4. etasje har i mange år vært plaget av lekkasje grunnet feil oppbygging av tak konstruksjonen der. Dette ble en omfattende jobb, med forhåpentlig vis et godt resultat. Det ble etterisolert, og laget bedre lufting.

1086 Kulvert Strannasenteret- Vatnebygget budsjett 700 000 kr, forbruk 720 000 kr

Kulverten på P plassen utenfor Prix ble byttet ut. Denne var av svært dårlig forfatning og røk under flommen høsten 2017.

1087 Nesveien Budsjett 300 000 kr, forbruk 277 000 kr

Den kommunale vegen ble utbedret.

1088 Fjellsikring Østerkleiv. Budsjett 38 000 kr, forbruk 38 000 kr

Den kommunale vegen på Østerkleiv ble fjell sikret på de mest utsatt områdene.

1089 Tvedestrand Kirke taklekkasje budsjett 25 000 kr, forbruk 105 000 kr

Det ble utført arbeider på taket på Tvedestrand Kirke grunnet lekkasje

1090 Laget Kapell Tak arbeider budsjett 200 000 kr, forbruk 120 000 kr

Tak arbeidene ble utført høsten 2017

1091 Holt Skole Nytt tak på gamle skolen Budsjett 200 000 kr, forbruk 230 000 kr

Taket på gamle bygget mot skoleplassen ble byttet. Tiltaket ble utført på rammeavtale.

1092 Holt Skole støyisolere og nytt lys i tre klasserom. Budsjett 100 000 kr, forbruk 88 000 kr

Det ble utført HMS tiltak i tre klasserom på gamle bygget. Himlingene ble støyisolert og det ble lagt inn nye lyskilder.

1093 Strannasenteret nye dører i korridorer på fløyen. Budsjett 60 000 kr, forbruk 46 000 kr

De gamle dørene var enfløy dører og disse ble erstattet med to fløy. Dette letter forflytning av beboere under en eventuell krisesituasjon samt flytting til og fra leilighetene.

1094 Strannasenteret nytt kjøkken 4. etasje budsjett 50 000 kr, forbruk 32 000 kr

Det ble montert nytt kjøkken i møterommet i 4. etasjen.

1095 Lyngbakken Barnehage nye ytterdører budsjett 50 000 kr, forbruk 30 000 kr

De gamle ytterdørene ble byttet ut.

1096 Strannasenteret Nye balkongedører på fløyen. Budsjett 250 000 kr, forbruk 194 000 kr

De gamle skyvedørene er preget av mye råte og nye dører ble innkjøpt.

1097 Strannasenteret Enøktiltak. Budsjett 0 kr, forbruk 198 000 kr

Nytt Led lys til korridorer og felles stuer på fløyen ble kjøpt inn.

Tiltakspakke for 2016 og 2017 var et godt tilskudd til manglende vedlikehold over mange år. Det ble utført til sammen 40 tiltak. Noen store og noen små. Vi fikk utnyttet tilskuddene godt ved at en gjorde

en stor del forberedelser på egen kappe. Eks sette opp stilas ved male og tak jobber. En fikk brukt opp hele tilskuddet innenfor fristen og slapp derved å tilbakebetale noe av tilskuddet til Staten.

Det ble bestemt at en liten del av tilskuddet skulle gå til å male trafostasjonen vend Prix. Dette kunne ikke gjennomføres ved hjelp av tiltakspakka da det var gitt føringer på bruk av midlene. De kunne ikke brukes på bygg som ikke var kommunalt eid. Nødvendige midler til dette tiltaket ble tatt av ordinært vedlikeholdsbudsjett.

Det er fortsatt et meget stort etterslep på vedlikehold på kommunale bygg, som for øvrig har en kalkulert verdi på 900 000 000 kr med et vedlikeholdsbudsjett på 1 800 000 kr eller 0,2 % av verdien.

Vedlegg 3 – Årsberetning DDØ sikkerhetsforum

ÅRSBERETNING FRA DDØ-SIKKERHETSFORUM 2017

I følge instruks for informasjonssikkerhet for DDØ kommunene (godkjent av rådmennene 4.10.13, revidert og ny godkjenning 20.10.17), skal kommunens sikkerhetsansvarlig rapportere til rådmannen i forbindelse med ledelsens årlige gjennomgang. Resultatet skal dokumenteres i kommunens årsmelding og skal være grunnlag for eventuelle forbedringer.

Nevnte instruks pålegger sikkerhetsansvarlige i kommunene å danne et faglig nettverk. Et slikt nettverk har eksistert siden opprettelsen av instruksen i 2013.

Nettverket har også for 2017 valgt å skrive en felles årsberetning for alle kommunene i DDØ samarbeidet. I tillegg til den felles årsberetningen, kan den enkelte sikkerhetsansvarlige supplere med særskilte opplysninger fra egen kommune.

Nettverk for sikkerhetsansvarlige

Instruksen legger føringer for hvordan informasjonssikkerhetsarbeidet skal gjennomføres i DDØ kommunene. Dette kan deles i hovedpunkter slik:

- Innledning
- Sikkerhetsmål og strategier
- Organisering
- Prosedyrer

Fagnettverket har siden opprettelsen foretatt endringer i arbeidsform basert på erfaringer, "veien blir til mens vi går den", utskiftninger av personell, nye utfordringer knyttet til bruk av IKT og digitalisering, samt ny og bedre kunnskap i nettverket.

Nettverket jobber utfra et årshjul, og har vedtatt følgende form:

Medlemmer:	Sikkerhetsansvarlige i alle kommunene og enhetsleder DDØ
Møtefrekvens:	Fire møter pr. år (fortrinnsvis)
Møtested:	Vegårshei
Referat:	Arkiveres i alle kommuner
Gruppas navn:	DDØ sikkerhetsforum

Aktivitet i 2017

Aktivitetene i DDØ sikkerhetsforum oppsummeres i kortform slik:

Det ble avholdt to møter. Det var i tillegg planlagt et tredje møte, som ble utsatt til 5. januar 2018.

Følgende saker ble behandlet:

1. Informasjon om endret strategi i DDØ, herunder ny vaktordning

2. Kritisk matrise for applikasjoner
3. Personvern og sikkerhet – Ny personvernforordning (GDPR)
4. Draftit vis a vers GDPR
5. Systemrevisjon av instruksverk med vedlegg inkl. ROS analyse
6. Årsberetning (2016)
7. Informasjon fra møte med Datatilsynet
8. Informasjon fra personvernkurs i Oslo
9. Publikumstilganger (gjestesoner / misbruk)
10. Gjennomgang av enkelte programmer / fagsystemer
11. Vurdering av arbeidet med ROS analyser (også fagsystemer)
12. Definisjon av roller og funksjoner
13. Gjennomgang av prosedyrer, organisering i nettverket og mandat

Det jobbes kontinuerlig med å få til bedre flyt (digitalisering) av skjemabruk, samt at utveksling av erfaringer og utfordringer alltid er tema i forumet.

Anne-Grete Glemming møtte rådmennene i østregionen, for informasjon om nettverket og godkjenning av dokumenter etter systemrevisjon.

Det ligger til den enkelte sikkerhetsansvarlige å følge opp disse sakene i egen kommune:

- Oppfølging / implementering av instruksverk
- Herunder:
 - o Internkontroll i enhetene
 - o Underskrevet datainstruks for alle ansatte
 - o Oversikt og ajourføring av oversikt for fagsystemer
 - o Autorisering av medarbeidere for nødvendige fagprogrammer
 - o Foreta nødvendige ROS-analyser

Rune Johansen (enhetsleder) og Roy Arneberg (konst. enhetsleder) møtte fra DDØ i hvert sitt møte.

Vegårshei 22.03.18

Ståle Sjaavåg, Risør

Lasse Fosse, Gjerstad

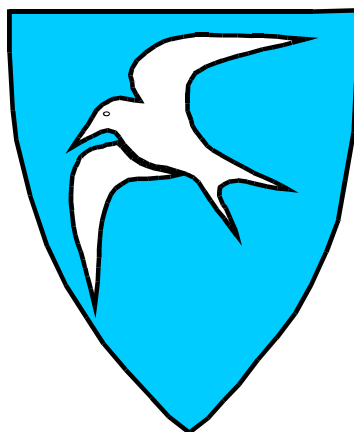
Trine K. Agersborg, Åmli

Elias Lien, Tvedestrand

Anne-Grete Glemming, Vegårshei

Vedlegg 4a – Årsrapport for kemneren i Tvedestrand 2017

ÅRSRAPPORT
FOR
KEMNEREN I TVEDESTRAND
2017

KEMNEREN I ØSTREGIONEN, AUST-AGDER

INNLEDNING

Det følger av instruks for skatteoppkrevere § 2-9 nr. 1 at skatteoppkreveren skal utarbeide en årsrapport i samsvar med retningslinjer gitt av Skattedirektoratet. Årsrapporten skal inneholde omtale om skatteoppkreverens virksomhet, skatteregnskapet, innfordring av krav og arbeidsgiverkontrollen.

I henhold til instruksens § 3-3 nr. 2 skal årsregnskapet vedlegges rapporten.

I henhold til retningslinjene skal rapporten sendes skattekontoret og kommunale styringsorganer innen 20. januar. Rapportering til kommunen, som er administrativt overordnet myndighet, skal sikre at den er kjent med skatteoppkreverens resultater og måloppnåelse.

Rapporten er avgitt med utgangspunkt i de ovennevnte krav.

GENERELT OM KEMNERENS VIRKSOMHET

KEMNERKONTORET

Kontoret har i 2017 bestått av følgende personer:

Kemner 100 % stilling	-	Hugo Røen
Konsulent 100 % stilling	-	Svein Oddvar Nordberg
Konsulent 100 % stilling	-	Elin A. Myhre
Konsulent 100 % stilling	-	Hege Løvdal
Konsulent 50 - 100 % stilling	-	Heidi Undheim
Vikar 50 - 80 % stilling i Undheims fravær: Signe Bjerkholt		

Heidi Undheim har vært fraværende i deler av 2017. I hennes fravær har det vært ansatt vikar i 50 - 80 % stilling. Også Undheim har jobbet i ulike stillingsbrøker, men ved årets slutt var denne 100 %.

Kemneren i Tvedestrand fungerer også som kemner for Risør kommune, Åmli kommune, Gjerstad kommune og Vegårshei kommune med kontorsted i Tvedestrand. Kontorets navn er Kemneren i Østregionen, Aust-Agder. Kemneren bistår også noe med generell juridisk rådgivning i Tvedestrand kommune (0,1 årsverk). I den følgende angivelse av ressursfordelingen ved kontoret er ressursbruken for Risør, Åmli, Gjerstad og Vegårshei ikke medtatt. Ressursbruk på juridisk rådgivning i Tvedestrand kommune er heller ikke medtatt.

Kontoret har i 2017 benyttet 1,83 årsverk til arbeid som angitt i skatteoppkreverinstruksen. Årsverkene ble fordelt på følgende måte:

Føring av skatteregnskap	0,73 årsverk
Innfordring av skatt og arbeidsgiveravgift	0,60 årsverk
Kontrollvirksomhet	0,35 årsverk
Administrasjon	0,15 årsverk

Tvedestrand er med i et interkommunalt samarbeid om arbeidsgiverkontroll hvor det i 2017 ble kjøpt tjenester (kontroller) som tilsvarer 0,28 årsverk. Hoveddelen av kontrollvirksomheten er således ikke utført av ansatte ved kemnerkontoret, men det utføres kontorkontroll med arbeidsgivere på kemnerkontoret. Informasjon rettet mot regnskapsførere er i hovedsak utført av interkommunal arbeidsgiverkontroll.

Etter kemnerens vurdering har kontoret en fin balanse mellom formell bakgrunn og erfaring som samlet sett gir god faglig kompetanse. Arbeidsoppgavene er fordelt med tanke på å utnytte den enkeltes kunnskap, men med en stor grad av overlapping for å bli minst mulig sårbar ved fravær. De ansatte gis tilbud om å delta på kurs slik at faglig utvikling og kompetanse sikres.

Det har vært noe redusert bemanning i 2017, men fra desember hadde vi full bemanning igjen. Vikar har vært engasjert store deler av året i 50 - 80 % stilling.

Kemneren er av den oppfatning at kontorets bemanning er tilstrekkelig til å utføre oppgavene på en forsvarlig og god måte i tiden som kommer.

INTERNKONTROLL

Kemneren er pålagt å sørge for at kontoret har en tilfredsstillende intern kontroll med rutiner og prosedyrer slik at krav til fremdrift og kvalitet blir oppfylt.

Rutinebeskrivelsene i fagsystemet "Sofie", samt retningslinjer og rutiner gitt til arbeid med innfordring og regnskap blir benyttet ved kontoret. Arbeidsoppgavene ved kontoret er fordelt slik at kompetansen til den enkelte utnyttes på best mulig måte. De ansatte ved kontoret er ansvarliggjort ved at det er utarbeidet en angivelse av den enkeltes arbeidsoppgaver og ansvarsområder.

Det er utarbeidet interne rutinebeskrivelser som et ledd i sikring av forsvarlig drift av kontoret. Alle rutiner er oppdatert i 2017.

Det utarbeides, for hvert år, en virksomhetsplan i tråd med krav oppstilt i skatteoppkreverinstruksen § 2-9, og skattedirektoratets retningslinjer.

Skattekontoret har ikke gjennomført stedlig kontroll av skatteoppkreverfunksjonen i 2017. Det er ikke gitt pålegg fra regional kontrollenhet i 2017.

Oppgavene ved kontoret gjennomføres i tråd med krav oppstilt i lover og regler.

VURDERING AV SKATTEINNGANGEN

Fra 2008 og frem til 2017 er følgende beløp innbetalt til Tvedestrand kommune. Oversikten under viser totalt innbetalt skatt til staten, fylket og kommunen samt arbeidsgiveravgift til Folketrygden. Videre er kommunens andel spesifisert. Tallene er gitt i hele tusen kroner.

År	Totalt innbetalt skatt	Endringer fra året før	Kommunens Andel
2008	445.191	44.664	103.006
2009	444.129	-1.062	111.763
2010	446.697	2.568	117.548
2011	468.365	21.668	110.400
2012	492.177	23.812	115.555
2013	518.295	26.118	123.492
2014	522.766	4.471	123.581
2015	545.453	22.687	126.294
2016	558.389	12.936	139.825
2017	544.568	-13.821	140.112

De totale skatteinntektene har, som det fremgår av tabellen, falt fra 2016 til 2017.

For Tvedestrand kommunes del hadde man for 2017 opprinnelig budsjettert med en skatteinngang på kr. 138.395.000, mens resultatet ble 140.112.347. Tvedestrand kommune hadde en økning i skatteinntektene på ca. 0,02 % fra 2016 til 2017.

Regjeringen anslo i revidert nasjonalbudsjett for 2017 en vekst i skatteinntektene i 2017 på 1,0 % for kommunene. Faktisk vekst pr. nov. 2017 var på 4,4 % for alle landets kommuner fra samme periode foregående år.

Den totale skatteinngangen har blitt redusert med ca. kr. 13,8 mill. fra foregående år (inklusive arbeidsgiveravgift). Skatteøret var uendret på 11,8 % fra 2016 til 2017.

SKATTEUTVALG

Det har ikke vært saker til behandling i skatteutvalget i 2017.

SKATTEREGNSKAPET

Skatteregnskapet er ført, avstemt og avlagt i samsvar med gjeldende forskrifter og retningslinjer, jfr. skatteoppkreverinstruksens kap. 3. Årsregnskapet følger som vedlegg til denne rapport i tråd med skatteoppkreverinstruksens § 3-3, nr. 2.

MARGIN FOR INNTEKTSÅRET 2016

Beskrivelse	
Innestående margin for inntektsår 2016, pr. 31.10.2017	1 443 004
For mye avsatt margin for inntektsår 2016	1 442 995
For lite avsatt margin for inntektsår 2016	

MARGIN FOR INNTEKTSÅRET 2017

Beskrivelse	
Marginavsetning for inntektsår 2017, pr. 31.12.2017	39 447 526

Prosentavsetning er 10 %. Marginavsetningen har vært noe høyere for 2016. Kommunestyret har ikke vedtatt endring i marginavsetningen.

INNFORDRING AV KRAV

RESTANSEUTVIKLINGEN SISTE ÅR

Forfalte ubetalte krav fordelt på kravtype

	Pr. 31.12.2016	Herav berostilt Pr. 31.12.2016	Pr. 31.12.2017	Herav berostilt Pr. 31.12.2017
Arbeidsgiveravgift	824 977	367 883	474 277	367 883
Finansskatt lønn	0	0	0	0
Forsinkelsesrente	1 100 345	37 608	1 053 642	37 608
Forskuddsskatt	2700	0	2 700	0
Utskrevet forskuddsskatt, person	1 347 423	0	1 528 364	0
Forskuddstrekk	1 285 124	0	1 087 981	0
Gebyr	0	0	0	0
Innfordringsinntekter	243 814	6 216	238 040	6 216
Restskatt	364 674	0	30 149	0
Restskatt, person	7 918 708	393 789	7 919 546	327 931
Tvangsmulkt	0	0	295 566	0
Annet	0	0		
Sum:	13 087 765	739 638	12 630 265	739 638

Fra 2016 til 2017 har det vært en nedgang i totale restanser.

Tvangsmulkt er en ny kravtype på oversikten. Denne ble innført ved skatteforvaltningslovens ikrafttredelse 1. jan. 2017. Alle virksomheter og personlig næringsdrivende som er opplysningspliktige om egne eller andres forhold, kan bli ilagt tvangsmulkt hvis de ikke leverer opplysningene de har plikt til innen fristen. Det er kemners oppgave å drive inn tvangsmulkt.

Det ble i 2017 avskrevet og ettergitt totalt kr. 786.953. Avskrivning og ettergivelse fordelte seg på 15 bedrifter/personer på følgende måte: tre konkurser, to tvangsavviklinger, to gjeldsordninger gjennomført, ett dødsbo med intet til skifte, tre foredelser og fire saker av andre årsaker.

RESTANSEUTVIKLINGEN ELDRE ÅR

Inntektsår	Sum restanse (debet)	Herav skatteart "restskatt person"
2015	1 098 798	802 891
2014	388 562	274 977
2013	1 006 802	367 755
2012 - 1989	5 910 079	3 937 214

Eldre krav utgjør en stor del av restansmassen. Restanser f.o.m. 1989 t.o.m. 2015 utgjør kr. 8.404.241.

Eldre krav følges regelmessig opp for å prøve å finne dekningsmuligheter, samt med sikte på å unngå foreldelse. Der akkordløsning er mulig vurderes dette. Det meste av kravmassen er vanskelig å innfordre. For eldre krav er ofte innfordringsmulighetene uttømt ved tidligere pågang, og en vesentlig del av kravene vurderes som uerholdelig. Hoveddelen av fordringsmassen utgjøres av kravtypen ”restskatt person”.

Kontoret har gjennomgått rapporten ”Restanseliste – forelda krav” dato t.o.m. 31.12.2017. Kr. 3.163 fordelt på 2 aktører er foreldet. Kravene vil bli avskrevet.

INNFORDRINGENS EFFEKTIVITET

Resultatmålene i resultatavtalen med Skatt Sør ble nådd for seks av syv måleparameter i 2017. For fire av kravtypene var resultatet 100 % innbetaling. Det ble ikke måloppnåelse for restskatt person. Her utgjør det meste av restansen krav rettet mot syv skatteyttere. For tre av dem er kravene fastsatt ved skjønn. To av dem har vært gjennom konkursbehandling. Det er avholdt utleggsforretning i alle syv saker. Sakene vil bli fulgt opp fremover, men det vil ta lang tid å få løsning i disse sakene.

I 2017 er det åpnet to konkurser og fire selskaper ble tvangsoppløst. Kemneren har begjært en konkurs.

Det ble avholdt 49 utleggsforretninger i 2017. Det er nedlagt 63 utleggstrekk(lønnstrekk) og inngått 2 betalingsavtaler. Begjæring om tvangssalg benyttes også som virkemiddel.

Mulighet for motregning av krav ved dekning i tilgodehavende beløp(skatt og merverdiavgift) utnyttes fullt ut og er ett godt innfordringsverktøy.

Det er ett mål å opprettholde den høye aktiviteten fremover.

ANVENDELSE AV SÆRNAMSKOMPETANSE

Kemneren er tillagt særnamskompetanse på skatteinnfordringsområdet. Denne utnyttes fullt ut av kemneren i Østregionen, Aust-Agder. Særnamskompetansen er ett svært viktig middel i innfordringsarbeidet, ikke minst i forhold til å korte ned på tidsforløpet i innfordringsarbeidet. Kompetansen innebærer at man får sikret krav, og nedlagt utleggstrekk raskt. Dette vil i mange tilfeller øke sannsynligheten for dekning av krav, da man har mulighet for å komme eventuelle andre kreditorer i forkjøpet.

ARBEIDSGIVERKONTROLL

Tvedestrand er med i et interkommunalt samarbeid om arbeidsgiverkontroll. En løsning som fungerer svært bra, blant annet fordi ordningen innebærer at særlig god kompetanse på området er tilgjengelig i kontrollarbeidet.

Det ble planlagt, og er avholdt totalt 15 kontroller i 2017, to formalkontroller, fire avdekkingskontroller og ni undersøkelseskontroller. Dette utgjør ett resultat på 5,2 % av arbeidsgiverne i kommunen, noe over målet på 5 % fastsatt av skattedirektoratet. For alle de fem kommunene i Østregionen, Aust-Agder ble resultatet 5,0 % eller bedre. Kontrollene har resultert i forslag om økning av grunnlag for arbeidsgiveravgift og inntektsgrunnlaget med hhv. kr. 365.919 og kr. 474.183. Kontrollene har resultert i vedtak om økning av inntektsgrunnlaget med kr. 108.264 – i tråd med kemners forslag.

Det blir satset på a-krimarbeid i regionen med utspring i A-krimssenteret i Kristiansand. A-krimssenteret arbeider i samtlige kommuner i begge agderfylkene. Interkommunal arbeidsgiverkontroll har deltatt i 7 felles aksjoner i 2017. Det er i disse aksjonene benyttet 10,5 dagsverk. 17 av sakene i 2017 er løftet inn i linjen for gjennomføring av arbeidsgiverkontroll. 14 av sakene er ferdigstilt, og det har vært avdekning i 12 av dem.

Det er ikke utført informasjonsvirksomhet fra kontrollenhetens side overfor nye arbeidsgivere i kommunen., mens slik informasjon er gitt til regnskapsførere.

Kemnerkontoret driver fortløpende informasjonsvirksomhet overfor arbeidsgivere og skatteytere generelt. De fleste nye arbeidsgivere benytter regnskapsfører.

Kontrollenheten arrangerer hvert år en informasjonsdag hvor arbeidsgivere og regnskapsførere blir invitert. Informasjonsdagen er godt besøkt.

Tvedestrand, den 19.01.18

Hugo Røen
Kemner /Skatteoppkrever

Vedlegg: Årsregnskapet for 2017
 Vedlegg til årsregnskapet

Vedlegg 4b – Kontrollrapport 2017 vedrørende skatteoppkreveren for Tvedestrand kommune

Skatteetaten

Saksbehandler
Else Laila Sæterdal

Deres dato

Vår dato
15.02.2018

Telefon
970 44 569

Deres referanse

Vår referanse
2018/2038

Kommunestyret i Tvedestrand kommune
Molandveien 11
4901 Tvedestrand

Kontrollrapport 2017 vedrørende skatteoppkreveren for Tvedestrand kommune

1. Generelt om faglig styring og kontroll av skatteoppkreveren

Skatteoppkreverens ansvar og myndighet følger av skattebetalingsloven og "Instruks for skatteoppkrevende" av 8. april 2014.

Skattekontoret har faglig ansvar og instruksjonsmyndighet overfor skatteoppkreverne. Det betyr at skattekontoret:

- plikter å yte veiledning og bistand i faglige spørsmål
- gjennom mål- og resultatstyring søker å legge til rette for best mulig resultater
- utfører kontroll av skatteoppkreveren

Grunnlaget for skattekontorets styring av skatteoppkreverne er "Instruks for skattekontorenes styring og oppfølging av skatteoppkreverne" av 1. januar 2014. Grunnlaget for skattekontorets kontroll av skatteoppkreverne er "Instruks for skattekontorenes kontroll av skatteoppkreverne" av 1. februar 2011.

Formålet med kontrollen er å avklare:

- om skatteoppkreveren har en tilfredsstillende intern kontroll for utførelsen av sine gjøremål
- om regnskapsføringen, rapporteringen og avleggelsen av årsrapport og årsregnskap er i samsvar med gjeldende regelverk
- om utførelsen av innkreivingsarbeidet og oppfølgingen av restansene er i samsvar med gjeldende regelverk
- om utførelsen av arbeidsgiverkontrollen er i samsvar med gjeldende regelverk

2. Om skatteoppkreveren

Skatteoppkreverkontoret omfatter kommunene Tvedestrand, Gjerstad, Risør, Åmli og Vegårshei.

Sum årsverk i henhold til skatteoppkreverens årsrapporter:

Antall årsverk 2017	Antall årsverk 2016	Antall årsverk 2015
1,83	1,92	1,85

Antall årsverk inkluderer 0,28 årsverk disponert av Interkommunal arbeidsgiverkontroll i Agder.

3. Måloppnåelse

Skatte- og avgiftsinngang

Skatteoppkreverens frist for avleggelse av årsregnskapet og årsrapporten er 20. januar 2018. Skattekontoret har mottatt det innen fastsatt frist.

Årsregnskapet for Tvedestrand kommune viser per 31. desember 2017 en skatte- og avgiftsinngang¹ til fordeling mellom skattekreditorene (etter fradrag for avsetning til margin) på kr 544 567 864 og utestående restanser² på kr 12 630 265, herav berostilte krav på kr 739 638.

Innkrevingsresultater

Tabellen viser innkrevingsresultatene per 31. desember 2017 for Tvedestrand kommune.

	Resultatkrav 2017 (i %)	Innbetalt av sum krav 2017 (i %)	Innbetalt av sum krav 2016 (i %)	Innbetalt av sum krav for regionen 2017 (i %)
Restskatt personlige skattytere 2015	96,50	94,98	97,14	95,97
Forskuddstrekk 2016	99,90	100,00	99,94	99,93
Forskuddsskatt personlige skattytere 2016	99,00	99,41	99,01	99,16
Forskuddsskatt upersonlige skattytere 2016	99,95	100,00	99,99	99,94
Restskatt upersonlige skattytere 2015	99,50	100,00	99,96	98,84
Arbeidsgiveravgift 2016	99,80	100,00	99,55	99,82

Skatteoppkrever skriver i sin årsrapportering at manglende måloppnåelse for restskatt personlige skattytere skyldes skjønnslikninger og konkurs.

Resultater for arbeidsgiverkontrollen

Skatteoppkreveren for Tvedestrand er tilsluttet Interkommunal arbeidsgiverkontroll i Agder.

Resultater for kommunen per 31. desember 2017 viser følgende i henhold til skatteoppkreverens resultatrapportering:

Antall arbeidsgivere i kommunen	Minstekrav antall kontroller (5 % av arbeidsgiverne)	Antall utførte kontroller i 2017	Utført kontroll 2017 (i %)	Utført kontroll 2016 (i %)	Utført kontroll 2017 region (i %)
290	15	15	5,2	5,0	4,8

Interkommunal arbeidsgiverkontroll i Agder har også deltatt i ulike kontrollsamarbeid og aksjoner sammen med skatteetaten, blant annet mot arbeidslivskriminalitet (A-krim) Arbeidsgiverkontrollen er svært viktig for arbeidet mot A-krim og svart økonomi. Tverretattlig samarbeid gir gode effekter i arbeidet mot A-krim, og dette er en arbeidsform som har vært prioritert. Dette er et område som i dag ikke har direkte styringsparameter, men et stort engasjement og prioritering fra kontrollenheten er viktig for de gode resultatene som satsingen gir.

¹ Sum innbetalt og fordelt til skattekreditorene

² Sum åpne (ubetalte) forfalte debetkrav

4. Skattekontorets kontroll av skatteoppkreveren

Skattekontorets kontroll av skatteoppkreverne i regionen utføres i henhold til en årlig plan, hvor behovet for kontroll av områdene skatteregnskap, innkreving og arbeidsgiverkontroll vurderes overordnet for hver skatteoppkrever. Samtlige områder vil derfor nødvendigvis ikke bli kontrollert hvert år.

Skattekontoret har for 2017 utført kontorkontroller av skatteoppkreveren for området skatteregnskap.

Skattekontoret har i 2017 ikke kontrollert skatteoppkreverkontoret stedlig.

Stedlig kontroll for området arbeidsgiverkontroll ble avholdt ved Interkommunal arbeidsgiverkontroll i Agder. 19. desember 2017. Rapport er sendt arbeidsgiverkontrollenheten 10. januar 2018. Enheten har gitt tilbakemelding på rapporten 6. februar 2018.

Skatteoppkrevers overordnede internkontroll

Basert på de kontrollene som skattekontoret har gjennomført, anser vi at skatteoppkreverens overordnede interne kontroll i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk.

Regnskapsføring, rapportering og avleggelse av årsregnskap

Basert på de kontrollene som skattekontoret har gjennomført, anser vi at regnskapsføringen, rapporteringen og avleggelsen av årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk og gir et riktig uttrykk for skatteinngangen i regnskapsåret.

Arbeidsgiverkontroll

Basert på de kontrollene som skattekontoret har gjennomført, anser vi at utførelsen av arbeidsgiverkontrollen i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk.

5. Skattekontorets oppfølging av skatteoppkreveren

Skattekontoret har vært i dialog med skatteoppkreveren om resultatkrav i dialogmøte 24. januar 2017.

Skatteoppkreverkontoret har vært representert på fagdager 7. og 8. november 2017. Disse hadde parallelle sesjoner innen innfordring, regnskap og ledelse.

Med hilsen

Ingvill Helstad
avdelingsdirektør
Avdeling for innkreving
Skatt sør

Elisabeth Gylder Vingereid

Kopi til:
Kontrollutvalget for Tvedestrand kommune
Rådmann/administrasjonssjef i Tvedestrand kommune
Skatteoppkreveren for Tvedestrand kommune
Riksrevisjonen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg 5 – Frivilligsentralen med badeparken

Årsberetning 2017

Tvedestrand - *this is where the action is!*

Historikk:

Tvedestrand Frivilligsentral åpnet 4. januar 2010.

Sentralen ble offisielt åpnet 6. februar 2010 av ordfører Jan Dukene.

Frivilligsentralen er en katalysator, tilrettelegger, medspiller og tverrfaglig samarbeidspartner for planlegging, gjennomføring av div. aktiviteter og prosjekter, for enkeltpersoner, lag, foreninger og offentlige enheter, med fokus på barn, unge, folkehelse og plan for tidlig innsats samt integrering.

Eier: Tvedestrand kommune ved ordfører Jan Dukene.

Styret:

- Styreleder: Siri K. Bertelsen (H)
- Nestleder: Ragnvald Zwiłgmeyer (A)
- Styremedlem: Kristin de Lange Johannessen (fra kommunens administrasjon)
- Styremedlem: Trine M. Tjøgersen (lag og foreninger)
- Styremedlem: Arne Bjørnstad (lag og foreninger/TTL)

Vara:

- 1. vara: Hege Sandbløst (lag og foreninger)
- 2. vara: Astrid I. Landro (lag og foreninger)

Valgkomiteen

- Per Ch. Andersen (leder)
- Sveinung Lien
- Mads Oppegaard

Daglig leder

Lars H. Molleklev

Styrets virksomhet i 2017

Årsmøte ble avholdt 28. mars. Ingen saker ble meldt inn.

Styret har avholdt fem styremøter + årsmøte, og behandlet femten saker.

Av saker som er behandlet kan nevnes:

Endring av vedtekter i forbindelse med at Kulturdepartementet ikke lenger har det overordnede ansvaret for Norges Frivilligsentraler.

Frivilligsentralen har etterspurt/tilbudt arbeids- og språkopplæringsplasser til Nav/kommunen de siste årene, men uten respons. Eventuell videre kontakt med Nav må komme fra Nav selv.

Gjennomgang av rapport om barnefattigdom, mv.

Daglig leder har informert styret på styremøtene om den daglige driften, søknader, rapporteringer samt videre drift og utvikling av sentralen.

Styreleder og daglig leder har deltatt på Gjensidigestiftelsens årskonferanse.

Ansatt i sentralen i årsmøteperioden: 100 % stilling: Lars H. Molleklev.

Daglig leder har deltatt på aktuelle foredrag, kurs, års- og nettverksmøter i 2017.

Frivilligsentralen har fokus på: Folkehelse, tidlig innsats, aktiv hverdag - trygg framtid.

I 2017 ble det bl.a. samarbeidet med Tvedestrand kommune/div. avdelinger – Familiehuset – Strannasenteret – Nav – Risøya folkehøyskole - AAF/videregående skole – barneskoler – barnehager – institusjoner - lag/foreninger - Kriminalomsorg i frihet - Friluftsrådet Sør mfl.

Noe av Frivilligsentralens virksomhet i 2017

Sendt div. søknader om støtte til "Aktiv hverdag - trygg framtid" for barn og unge mfl. i Tvedestrand i 2017, og har som resultat av dette mottatt støtte på ca. kr. 800 000 netto, bl.a. kr. 590 000 fra Gjensidigestiftelsen. Barn og unge med familier i Tvedestrand og omegn har daglig glede og nytte av denne gode støtten. Så tusen takk til Gjensidigestiftelsen for den utrolige støtten de har gitt barn og unge i regionen, - og til andre som har støttet med små og store beløp!

Det har blitt rapportert på alle tilskudd i henhold til regler/avtaler.

Organisert/utført drift av Tvedestrand badepark, i samarbeid med Tvedestrand kommune. Ansatt strandverter og leid ut og tilrettelagt for kioskdirift i Tjennaparken, se vedlegg: Evalueringsrapport.

Kommunen anslår at det var rundt femti tusen som besøkte badeparken i løpet av de ca. 80 dagene den var åpen i sesongen 2017. Siden åpningssesongen 2014 har da ca. 100 000 besøkt Tvedestrand badepark.

Frivilligsentralen tegnet og konstruerte et flytende sjøbad til badeparken/Tjenna, for trygg vanntilvenning/svømmetrening for de minste barna, sammen med foresatte. Sjøbadet blir ofte benyttet av de minste barna.

Tvedestrand badepark (se også vedlegg: Evaluering av 2017-sesongen i Tvedestrand badepark) gir i tillegg til all aktivitet, vanntilvenning, svømmetrening for barn og unge også store ringvirkninger for alle i Tvedestrand, med bl.a. økt omsetning for kommunen og næringslivet. Frivilligsentralen hadde også en person i korttids språktrening og en i korttidspraksis via Nav i badeparken. Hyggelig arbeids- og språktrening kan og bør utvikles/utvides betydelig til nytte og glede for alle.

I juli ble det åpnet for «Vipps» (Vipps-nummer: 115281 Tvedestrand kommune) med mulighet for å støtte barn/unge og badeparken. Dette har lenge vært etterspurt. For ordens skyld understreker vi at all støtte i sin helhet går til barn/unge og badeparken.

Trolig har mer enn fem tusen barn og unge benyttet seg av muligheten for gratis lån av padleutstyr (kano, kajakk, SUP-brett) og ikke minst flytevester i badeparken. To strandverter har delt på oppgaven med drift og utlån (ca. 500 utlånstimer). Det ble registrert ca. femti utlånsdøgn i 2017 av Frivilligsentralens kanotilhenger, i tillegg til utlånet i Tjenna utgjør dette den høyeste utlånsfrekvensen på padleutstyr i Norge, ifølge Gjensidigestiftelsen. Dette er Frivilligsentralen svært stolt av, da dette utgjør mye «folkehelse». Vi fikk støtte fra Gjensidigestiftelsen til ytterligere en komplett kanotilhenger i 2017. Eksempel på kapasitet: 42 elever/lærere kan da padle til Furøya.

Frivilligsentralen har i samarbeid med Familiehuset (Tvedestrand kommune) i 2017 som i 2014, 2015 og 2016 søkt om støtte midler hos Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir.), i deres prosjekt Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom 2016. Det ble gitt støtte til Tvedestrand, hvor det meste av tilskuddet var øremerket utstyr (utlånsutstyr). Prosjektmidlene har gitt gode muligheter og godt resultat, ikke bare for oss her i Tvedestrand, men for tilstøtende kommuner (dette rapporteres til Bufdir. i 2017). Ny søknad i samarbeid med Familiehuset er sendt for 2018.

Videre

Arrangerte Reball-dag i Lyngmyrhallen sammen med Nelaug paintballklubb for barn/unge m. fam.

Organisert og samarbeidet med 2017-årets flotte russ, ved våraksjon i og rundt Strannasenteret/sansehagen, til stor glede for beboere, russ og de ansatte. Dette har blitt en hyggelig årlig tradisjon, også i 2017 (+ russeknote).

I 2013 ble det søkt om støtte fra Sametinget til en samisk kulturuke for barnehagebarn i Tvedestrand. Utlån av utstyr til barnehager, til arrangementer/markering av samisk kultur har fortsatt i 2014, 2015, 2016 og 2017. Barnehagebarna har stor glede av å ta del i og lære om den samiske kulturen. I likhet med russeaksjonen i sansehagen har også samisk kulturdag/-uke for barnehager utviklet seg til en årlig begivenhet.

2017 har vært et travelt år, med flytting fra gamle Fagelektro-lageret og med reåpning av utlånssentralen i desember, med et godt utlånsår, som nevnt over, av både sommer- og vinterutstyr fra utlånslageret. Sentralen har daglig besøk av barn og unge m.fl. som ønsker å låne privat til hverdagsaktivitet eller for å kunne delta på klasse-/skoleturer. Det er her Frivilligsentralen med stolthet kan si at alle som ønsket å låne utstyr for å kunne delta i aktivitet, klasse- og skoleturer, fikk den muligheten i 2017. Et økende antall kommuner tar nå kontakt med Tvedestrand Frivilligsentral for å se og lære om oppbygging/drift av en utlånssentral, dette øker ytterligere i 2018.

“Utlånssentralens” utstyrslager og kapasitet utvides stadig. Utlånsskapasitet (kun daglig leder) samt logistikk, og liten eller ingen oversikt over når skoler planlegger aktivitet/turer er en utfordring i kombinasjon med økt behov og etterspørsel etter utlånsutstyr, samt ettersyn ved retur av låneutstyr. Vi i Tvedestrand kan være stolte av at vi har en “utlånssentral” der alt er gratis å låne, vi har også en utstyrsbredde som ingen andre har. Da ingen andre kommuner i fylket har en utlånssentral, har vi nå pågang/utlånsforespørsel fra Grimstad, Arendal, Froland, Åmli, Vegårshei og Risør kommuner. Dette har Gjensidigestiftelsen registrert og har derfor støttet Tvedestrand Frivilligsentral med 2.2 millioner kr.

siden 2013/14. De ønsker at kommunen/Nav støtter bedre opp med folk som kan hjelpe til med utlån og ettersyn, dette er jobb(er) som kan gi mening, arbeids- og evt. språktrening.

All den flotte og hyggelige aktiviteten i badeparken gir også bruksslitasje på Nord-Europas største bade-rigg, og behovet for vedlikehold/arbeidskraft øker i takt.

Frivilligsentralen er redaktør og fotograf for egen info-/nettside, har supplert media og andre med bilder og informasjon, administrert utlån av div. lokaler til enkeltpersoner, lag og foreninger, deltatt i arbeidsgrupper/utvalg som folkehelse, folkehelse trio, plan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv og Aktiv rast (ved nye E18). Samarbeidet med og om TV-aksjonen 2017. Frivilligsentralen har hatt et godt og hyggelig samarbeid med Tvedestrand kommunes organisasjon og avdelinger. Frivilligsentralen har håndtert alle innkjøpene selv, benyttet seg av rabatter, kampanjer og salg som igjen har gitt ca. 50 % mer utlånsutstyr på utlånssentralen.

Organisert restart av natteravn-vandring i Tvedestrand.

Samarbeidet med Strannasenteret om kurs/oppstart av aktivitetsvenn for personer med demens, i regi av Nasjonalforeningen for Folkehelse.

Har også i 2017 samarbeidet med elderrådet i Tvedestrand v/Arne Bjørnstad, om prosjektet "MITT LIV – MITT ANSVAR" (økt bevegelse og aktivitet for gruppene, på treningsstudio vinterstid og da med veiledning), flere titalls personer er nå mer aktive, folkehelse i hverdagen. I tillegg ble det startet et trivselsprosjekt for beboere, frivillige og ansatte ved Strannasenteret med «Aksjon møbler». Prosjekt/aksjon blir sluttført i slutten av 2017 med da over kr 300 000 i støtte til nye møbler ved Strannasenteret. En stor og hjertelig takk til alle som støttet opp om dette trivselsprosjektet for ansatte, frivillige og beboere ved senteret.

Sammen har også Eldrerådet og Frivilligsentralen via søknader og innsamling skaffet midler til drift og vedlikehold av to El-sykler, av typen rickshaws, slik at alle med nedsatt funksjonsevne kan bli med på en sykkelstur. Vi takker alle enkeltpersoner, institusjoner og næringsliv for den gode støtten til dette prosjektet! Det er også holdt flere opplæringskurs for noen av Strannasenterets ansatte (dette var og er helt frivillig). Vi håper og tror at syklene blir flittig benyttet fra april/mai 2018, etter nye opplæringskurs for frivillige sykkelpiloter, til fine turer på hjul sammen med andre.

Frivillige bidrar i/med driften (torsdager) av aktivitetsavdelingen ved Strannasenteret.

Tirsdager, strikke- & håndarbeidskafe (hyggelig møteplass for alle, på det gamle biblioteket), ledet av Britt Ida og co.

Sentralen har takket ja til alle invitasjoner fra skoler, lag og foreninger som har ønsket å besøke Frivilligsentralen, eller få/ha informasjon eller samarbeid i 2017. Bistått lag/foreninger med søknader.

Faste brukere av Frivilligsentralen m/utlånslokaler som formidles via Frivilligsentralen er:

Nav - flyktninger, noen lag og foreninger, Tvedestrand kommune (div. møter), strikke- & håndarbeidskafé, "Mitt Liv - Mitt Ansvar"-prosjektet, leksehjelp for voksne, mfl.

Frivilligsentralen har ved årsskiftet

En innholdsrik utlånssentral, med et stort antall gratis utlån av aktivitetsutstyr, der en trolig har passert ti tusen utlån i 2017. Sikkerhetsutstyr som flytevest, er det som lånes ut mest. Nord-Europas største flytende badepark, noe barn og unge i Tvedestrand er svært stolte av ifølge tilbakemeldinger fra foreldre, - dette er sentralen utrolig glad for, en stor moderne kiosktilhenger og to komplette kanotilhengere og en ny service- og sikkerhetsbåt i Tjenna mm.

En **stor takk** til alle frivillige, samarbeidspartnere, media og næringsliv, både for innsats og støtte i 2017! Og med dette har Frivilligsentralen kunnet fungere som en «varmepumpe» i Tvedestrand.

I tillegg til å være stolt av dette og av at vi kunne gi alle barn/unge mulighet til å delta på lik linje, er Frivilligsentralen også stolt av å være en av tre nominerte finalister sammen med Gjensidigestiftelsen til Næringslivets Frivillighetspris 2017.

«Frivillighet er en kommunes sosialkapital og bør derfor voktes som arvesølv»

Den økonomiske verdien av dugnad og frivillig innsats i Norge har passert 100 milliarder kroner i året.

Den aller største verdien er gleden ved å hjelpe og glede andre.

Tvedestrand, mars 2017

Lars H. Møllekleiv

Daglig leder

Siri H. Bertelsen

Styret v/styreleder

Formål nedfelt i vedtekter

Frivilligsentralen skal være en lokalt forankret møteplass og samhandlingsarena for frivillig virke.

Sentralen skal være åpen for alle som har lyst til å delta i frivillig virke.

Sentralen skal utvikles av mennesker som er knyttet til sentralen.

Sentralen skal være et kraftsenter og kontaktpunkt for mennesker, lag, foreninger og det offentlige.

E-post: frivillig@tvedestrand.kommune.no

Web: www.tvedestrand.frivilligsentral.no

Mob: 945 01 500

Vedlegg: Kort evalueringsrapport Tvedestrand badepark 2017.

En kort evaluering av 2017 sesong/Tvedestrand badepark (åpnet i 2014) med Nord-Europas største bade-rigg, bestående av ca. 50 aktivitets- elementer + sjøbad/basseng for de minste samt padleutstyr for alle. Nytt av året var også lekestativ for de minste barna, som nå er i daglig bruk. Alt er gratis å benytte/låne. Gjensidigestiftelsen har gitt utrolige 2, 2 millioner kr. i støtte til Tvedestrand i perioden 2013- 2017.

- **2017 sesongen var på** drøyt 80 dager.
- **Besøkstall anslås til** ca. 50 000 (2016 ca. 40 000).
- **Tvedestrand badepark gir:** Økt aktivitet, vanntilvenning/svømmeferdighet/mestringsfølelse/integrering samt «oppdemning» mot barnefattigdom/«utenforskap». Parken gir også en god sommerferie opplevelse/følelse for barn- unge. Summen av dette er tidlig innsats og god folkehelse.
- **Vi tar ikke opp i denne evalueringen** andre positive ringvirkninger parken gir for innbyggere/kommunen/næringsliv mm..
- **Hyggelig bruk og besøkstall: Den store bruken medfører stor slitasje på anlegget** med da økt behov for ettersyn/vedlikehold/utskiftninger (fire sesonger og ca. 100 000 besøkende). Enkelte dager (uke/helg) i fellesferien ble det registret god over 1000 besøkene og antallet var vedvarende over flere timer, det gir et stort arbeids- og utlånspress på en ansatt strandvert, der alle barn under 12 år skal bruke flytevest.
- **I forbindelse med** planlegging- søknader- innkjøp- opprigging- drift- ned rigging- vask- pakking og lagring har kommunens tek. avd. og Frivilligsentralen brukt ca. 600 arb.-timer denne sesongen. I tillegg kommer bruk av strandverter i parkens åpningstid, dette utgjør ca. 550 arb.-timer.
- **Hvor lenge vi kan holde Tvedestrand badepark «flytende»** med dette unike gratistilbudet er avhengig av vilje/ønske/støtte/midler.
- **Ny service- og sikkerhets båt:** En Pioner Multi III med nedfellbar baug var til stor og god hjelp under hele sesongen. Også for AF-gruppen og Brannvesenet i forbindelse med oljelekkasjen i fra Bergsmyr. Frivilligsentralen oppfordret i forkant av sesongen AA-brannvesen til å arrangere en redningsøvelse i Tjenna, de gjennomført da en uanmeldt øvelse i juli (dykk/søk etter person).

Er det behov for mere utfyllende info, ta da kontakt med Frivilligsentralen på e-post eller mobil. 945 01 500

Vedlegg 6 – Statusoversikt for vedtatt planstrategi

ettersendes